

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

**MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA POBĚŽOVICE, VÝVOJ
ZÁSTAVBY A VYHODNOCENÍ STAVEBNÍHO FONDU OD
ROKU 1999 Z HLEDISKA PAMÁTKOVÉ PÉČE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jakub Hinterholzinger

Specializace v pedagogice/Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Klenčí pod Čerchovem, 20.4.2017

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Rád bych zde poděkoval vedoucímu práce PhDr. Miroslavu Breitfelderovi, Ph.D. za jeho rady a čas, který mi věnoval při tvorbě této práce. Dále Ing. Jiřímu Lahodovi za pomoc s mapovými podklady a v neposlední řadě mé manželce Elišce za trpělivost a pochopení.

Zde se nachází originální zadání práce

Obsah

<u>Seznam zkratk:</u>	<u>7</u>
<u>Úvod</u>	<u>8</u>
<u>1. Historie Poběžovic</u>	<u>10</u>
<u>2. Urbanistický vývoj Poběžovic</u>	<u>18</u>
<u>3. Městské památkové zóny</u>	<u>22</u>
<u>4. Památková ochrana Poběžovic</u>	<u>23</u>
<u>4.1. Vymezení MPZ Poběžovice</u>	<u>24</u>
<u>4.2. Stavebně – historický vývoj MPZ Poběžovice</u>	<u>24</u>
<u>5. Vyhodnocení stávajícího stavebního fondu MPZ Poběžovice</u>	<u>29</u>
<u>5.1. Spojenecké náměstí – Slovanská ulice – náměstí Míru</u>	<u>30</u>
<u>5.2. Slovanská ulice – Masarykova ulice</u>	<u>64</u>
<u>5.3. Náměstí Míru – Slovanská ulice</u>	<u>90</u>
<u>5.4. Ulice Šandova – Hostouňská</u>	<u>147</u>
<u>5.5. Areál zámku</u>	<u>168</u>
<u>5.5.1. Hlavní budova zámku č.p. 1</u>	<u>172</u>
<u>5.5.2. Stáje č.p. 211</u>	<u>184</u>
<u>5.5.3. Obytná budovy č.p. 210</u>	<u>187</u>
<u>5.5.4. Hospodářsky – správní objekt č.p. 272</u>	<u>191</u>
<u>5.5.5. Doplnkové stavby zámku</u>	<u>195</u>
<u>Závěr</u>	<u>206</u>
<u>Resumé</u>	<u>209</u>
<u>Seznam literatury, pramenů a dalších zdrojů</u>	<u>210</u>
<u>Seznam obrázků</u>	<u>213</u>
<u>Přílohy</u>	<u>I</u>
<u>Seznam příloh</u>	<u>XIII</u>

Seznam zkratek:

č. j. – číslo jednací

č.p. – číslo popisné

inv. č. – inventární číslo

MěÚ – Městský úřad

MNV – Místní národní výbor

MPZ – Městská památková zóna

Obr. – obrázek

odst. – odstavec

OkÚ – Okresní úřad

parc. č. – parcelní číslo

s. – strana

Sb. – sbírky

SOA – Státní oblastní archiv

SOkA – Státní okresní archiv

ÚPP – úsek památkové péče

ÚSKP – ústřední seznam kulturních památek

ust. – ustanovení

Úvod

Nejen samostatné historicky, nebo architektonicky cenné stavby zasluhují pozornost památkové péče. Hodnotná a cenná jsou i celá města a vesnice, historická centra jednotlivých sídel nebo jejich části zajímavé svým architektonickým, urbanistickým, nebo historickým vývojem.

V České republice se dnes nachází téměř šest set plošně chráněných lokalit, z toho 296 měst (40 městských památkových rezervací a 256 městských památkových zón) a 276 vesnic. Státní památková péče již více než šedesát let usiluje o to, aby byl zachován celkový charakter těchto území, měřítko jejich zástavby a jejich kulturně-historické hodnoty. Takovýto trend je v současnosti nastaven nejen v Čechách, ale památkové péči v celosvětovém měřítku, kdy se snaží o podporu ochrany celků, a tím i k porozumění historického stavebního dědictví.

V této práci se budu věnovat jedné z takovýchto plošně památkově chráněných lokalit, a to Městské památkové zóně Poběžovice. Základním cílem práce je zhodnotit vývoj zástavby v plošně chráněné lokalitě od roku 1999 a pokud možno stanovit další regulativy, jakým směrem by se vývoj MPZ Poběžovice měl dále ubírat. Práce má také ukázat nezbytnost pravidelného hodnocení vývoje zástavby v plošně památkově chráněných územích. Pro pochopení památkových hodnot území je součástí práce stručná historie sídla, nastínění urbanisticky - architektonického vývoje a podrobnější popis nejvýznamnějších objektů. Hlavní část práce je pak věnována vyhodnocení současného stavu jednotlivých nemovitostí ležících v MPZ Poběžovice a stanovení základních regulativů pro jejich úpravu, které by měly následně sloužit jakožto podklad pro rozhodování orgánů státní památkové péče.

Hlavním zdrojem informací pro zpracování této práce je moje dlouhodobá činnost ve státní památkové péči, kdy od roku 2006 v MPZ Poběžovice vykonávám státní správu na úseku památkové péče dle ust. § 29 zákona č. 20/1987

Sb., o státní památkové péči, ve znění posledních úprav, jakožto referent státní památkové péče MěÚ Domažlice. Nejvýznamnějším podkladem pro následné hodnocení vývoje je nepublikovaný strojopis Zásady památkové ochrany území, Městská památková zóna Poběžovice, zpracované v roce 1999 Národním památkovým ústavem v Plzni, na která tato práce navazuje.

Pro řádné zhodnocení vývoje zástavy byl v roce 2016 proveden stavební průzkum jednotlivých objektů, který poté sloužil ke stavebnímu popisu objektů. Pro popis historie jednotlivých objektů je nejdůležitějším zdrojem Purghartova kronika z roku 1948 z fondu Město Poběžovice, Okresního archivu v Horšovském Týně.

Městskou památkovou zónu Poběžovice považuji za jeden z nejvýznamnějších příkladů vývoje původně středověké lokality v českoněmeckém pohraničí. Vzhledem k nedostatku obdobných podkladů při posuzování stavebních úprav v památkově chráněných území orgány státní památkové péče, považuji zpracování takovéto práce za velmi přínosné a doufám v její další praktické využití při ochraně MPZ Poběžovice.

1. Historie Poběžovic

Poběžovice leží na úpatí Českého lesa 15 km severozápadně od Domažlic. Poprvé jsou připomínány ve 2. polovině 14. století Městečkem jsou od roku 1424, městem snad od 16. století. V roce 1848 patřily pod klatovský kraj, k roku 1934 spadaly pod politický okres Horšovský Týn a byly sídlem soudního okresu. Po roce 1945 význam Poběžovic jako správního centra oblasti upadal. Po roce 1990 byla historická část obce prohlášena za Městskou památkovou zónu. V roce 1998 Poběžovice opětovně získaly statut města s právem užívání městského znaku. V minulosti se nazývaly Poběhonice, Poběšovice, Poběževes, Romšperk, Ronšperk, německy Ramsperg, Romsperg a Ronsperg.

Již ve 14. století zde byla ves nepravidelného půdorysu, v níž si vybudovali její držitelé v polovině tohoto století menší tvrz. Nejstarší známý držitel Poběžovic byl Zdeněk z Poběžovic, kterému v letech 1359 – 1373 patřily i jiné blízké statky, neboť je uváděn také z Vlkanova a z Herštejna¹. Na rozhraní 14. a 15. století byl držitelem Poběžovického zboží Dobrohost z Mělnice, farář v Boru, který nadal roku 1409 „*nový oltář v borském kostele platem v Poběžovicích*“. Od něho získal Poběžovice ještě před počátkem Husitských válek Bohuslav z Horšova. Bohuslav byl stoupencem krále Zikmunda, který mu Poběžovice v roce 1424 povýšil na městečko a udělil jim týdenní trh každou sobotu. Nějaký čas držel Poběžovice společně s Janem Švestrzumem z Hradiště², který následně Poběžovické zboží převzal jako odúmrt'. Švestrzum udělil v roce 1443 Poběžovickým právo svobodného odkazu³. Roku 1459 však své poběžovické majetky prodal Dobrohostovi z Ronšperka seděním na Dvorci⁴ za 520 kop

1 SEDLÁČEK, A. *Hrady zámky a tvrze Království českého: díl devátý – Domažlicko a Klatovsko*. Praha: ARGO, 1996 s. 87. ISBN: 80-7203-041-8.

2 A. Sedláček uvádí, že se pravděpodobně jednalo o syna Bohuslavovi sestry. Jan Švestrzum z Hradiště byl dlouhá léta též purkrabím domažlického hradu a osvědčil se v bojích s Bavory.

3 A. Sedláček uvádí doslovně: „*Vida velikou a nenabytou od nepřátel záhubu svých chudých lidí v Poběžovicích, učinil s nimi lásku a milost, že jim tu odúmrt', která mu doposud náležela, propustil (r. 1443, 10. dubna). Tím Poběžovičtí nabyli práva, aby mohli o statcích svých řídit*“.

4 JÁNSKÝ, J. *Dobrohostové z Ronšperka a na Poběžovicích, rod erbu berana*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa. 2013, s. 50. ISBN 978-80-87316-31-3.

grošů. Dobrohost z Ronšperka věnoval Poběžovicím velkou péči a za půl století svého působení v Poběžovicích změnil podobu celého městečka. Dobrohost pravděpodobně přestavěl původní tvrz stojící na severovýchodním okraji městečka⁵ na velmi pevný a reprezentativní hrad, který se řadil k předním českým hradním dílům. Stavba byla pravděpodobně dobudována v roce 1470, kdy se připomíná Dobrohostův hejtman na „*Novém Ronšperce*“⁶. V tomto období byl dále vybudován kostel (1498 – 1501) a nové, rozsáhlé opevnění s branami. Městečko dostalo také nové jméno Ronšperk, ve kterém byl vyjádřen Dobrohostův původ z rodu pánu z Ronšperka (německy *Ramsberg*, podle rodového znaku berana). Dobrohost také od krále Jiřího z Poděbrad získal do zástavy Horšovský Týn, což však nebránilo tomu, aby byl proti němu v odboji. Později byl také mezi povstálými pány z plzeňského kraje, kteří povstali proti Vladislavu Jagellonskému. V roce 1502 udělil Dobrohost Poběžovicím řadu privilegií – soudní právo, městský znak a pečeť, právě za pomoc v povstání. Dobrohost z Ronšperka zemřel v roce 1506 a je pohřben v poběžovickém kostele, kde je dochován jeho náhrobek. Po jeho smrti se pánem v Poběžovicích a na hradě Starém Herštejně stal jeho syn Zdeněk, který byl v roce 1510 prohlášen zemským škůdcem⁷. Proto byly Poběžovice v roce 1510 Lvem z Rožmitálu s vojenskou zemskou hotovostí dobyty a Lev z Rožmitálu jménem krále obsadil hrad i město Ronšperk. Poběžovice a hrad Starý Herštejn⁸ následně připadly Zdeňkovým bratrům Volfovi a Václavovi, od nichž Poběžovice získal někdy kolem roku 1526 Albrecht z Gutštejna, pán na Mělnici, Poděbradech, Kolíně a Žirovnici, který byl v letech 1533 – 1542 nejvyšším mincmistrem v Kutné Hoře. V roce 1530 bylo městečku uděleno právo pořádat jarmarky. Albrecht v Gutštejna

5 Pro existenci starší tvrze v místech současné fary na horním náměstí, jak je uváděna v literatuře, nejsou žádné důkazy. Je nanejvýš nepravděpodobné, že by Dobrohost opustil starší tvrz a na místě vzdáleném cca. 100 m započal s výstavbou nového hradního sídla. Spíše se dá předpokládat přestavba již stojícího objektu tvrze na reprezentativnější formu.

6 FOUČEK, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999. dále PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I. Poběžovice*: 1965, s. 73.

7 SEDLÁČEK, A. *Hrady zámky a tvrze Království českého: díl devátý – Domažlicko a Klatovsko*. Praha: ARGO, 1996, s. 88. ISBN: 80-7203-041-8.

8 Český název Starý Herštejn se objevuje již na mapách 3. vojenského mapování. Jedná se o počestěný název. Původní název byl nejspíše „*Hirschstein*“.

brzy poběžovický statek zastavil Bohuslavu Rochcovi z Otova. Roku 1537 Albrecht zámek, dvůr pod zámekem, pivovar, město Ronšperk, dvůr Vlkanov, vsi Drahotín, Načetín, Hvoždany, Bělovice, Ohnišťovice, Vlkanov, Mlýnec, Otov, Srby, Meclov a pusté vsi Valtířov a Pařezov pronajal Bernartovi Barchanci z Baršov na dobu šest let. V roce 1542 Poběžovice a přilehlé vsi prodal za 5400 kop grošů bratrům Janovi, Petrovi a Bartoloměji ze Švamberka a na Boru⁹. V roce 1548 Poběžovice připadly Petrovi, který je v roce 1573 předal svému synovi Janu Jiřímu. Petr ze Švamberka zemřel v roce 1575 a je pohřben v kostele v Poběžovicích, kde se dodnes dochoval jeho renesanční náhrobek. Jan Jiří ze Švamberka vlastnil Poběžovice až do své smrti v roce 1617. Poběžovice poté připadly manželce jeho syna Petra, Anně Maxmiliáně z Oprsdorfu¹⁰. Petr ze Švamberka byl v době Českého stavovského povstání členem direktoria, podporoval stavy zbrojí a municí a sám vydržoval prapor pěchoty. Proto všechny jeho statky již v roce 1619 zpusťošilo císařské vojsko pod vedením Dona Marradase. Petr ze Švamberka zemřel v roce 1620 a exekuční komise jej posmrtně odsoudila k zabavení majetku. Anna Maxmilianá odešla po bělohorské porážce do Frankfurtu nad Mohanem. Zámek a město Ronšperk se třemi poplužními dvory a pivovarem, vsi Meclov, Otov, Ohnišťovice, Vlkanov, Mlýnec a pustá ves Pařezov se sedmnácti rybníky, byly prodány roku 1623 královskou komorou sekretáři královské komory Severinu Thalovi z Horštejna za cenu 30 045 kop míšeňských grošů, která byla sražena z původní ceny 60 000 kop, když na sebe převzal fundaci jezuitské koleje u sv. Klimenta. Ronšperský statek byl původně královským rozhodnutím věnován Jezuitské koleji u sv. Klimenta v Praze. Jezuité se však roku 1623 dohodli s českou komorou o směně a prodeji ronšperského zboží Severinu Thalovi. V roce 1623 vyhořel kostel na náměstí.

9 FOUĐ, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999. dále SEDLÁČEK, A. *Hrady zámky a tvrze Království českého: díl devátý – Domažlicko a Klatovsko*. Praha: ARGO, 1996, s. 88. ISBN: 80-7203-041-8.

10 SEDLÁČEK, A. *Hrady zámky a tvrze Království českého: díl devátý – Domažlicko a Klatovsko*. Praha: ARGO, 1996, s. 88. ISBN: 80-7203-041-8.

Po smrti Severina Thala v roce 1641 přešel poběžovický statek do rukou jeho jediné dcery Alžběty Kateřiny, provdané za velitele císařského pluku Jana Jindřicha z Badenberka. Ta však již v roce 1642 zemřela a Jan Jindřich převzal statek po ní. V roce 1645 rozšířil opevnění poběžovického hradu o nové hradby a příkopy. Protože však jeho manželka zemřela bez poslední vůle, připadly nakonec Poběžovice v letech 1653 – 1659 do rukou jednoho z Alžbětiných příbuzných, Daniela Norberta Pachty z Rájova. Ten byl dvorským radou, sekretářem dvorské kanceláře, přísedícím zemského soudu a purkrabím Hradeckého kraje, a proto velmi snadno získal pro Poběžovice tržní právo. Roku 1663 vymohl na panovníkovi také výroční trh a další trh týdně. Po jeho smrti Poběžovice přešly na jeho dceru Annu Felicianu provdanou za hejtmana Plzeňského kraje Matyáše Bohumíra Wunschwitz¹¹. V letech 1682 – 1695 přestavěl Matyáš Bohumír z Wunschwitz, jako spoludržitel statku, poběžovický hrad na barokní zámek. Byla zaklenuta řada místností v přízemí i v prvním poschodí, zřízeny nové střechy a vybudováno nádvoří s arkádami a pavlačemi na dvou stranách¹². Po svém vysvobození z tureckého zajetí se Matyáš Bohumír z Wunschwitz stal velkým ctitelem kultu sv. Jana Nepomuckého. Na jeho pozvání působil od roku 1682 v Poběžovicích sochař Jan Brokoff, který zde také v roce 1683 vyřezal předlohu pro sochu sv. Jana Nepomuckého pro Karlův most¹³. Matyáš Bohumír z Wunschwitz zemřel v roce 1695 a poběžovický statek poté obhospodařovala vdova Anna Felicianá. Ta nechala roku 1698 postavit kapli sv. Antonína Paduánského na původním hřbitově, který ležel od roku 1572 při severním okraji hradeb. Téhož roku založila i špitál s kaplí Navštívení Panny Marie. Hřbitovní kaple byla obdélného půdorysu a v interiéru byla zaklenuta do tří polí placek. Špitální kaple měla pětiúhelníkový půdorys. Špitál stával v místě pozdějšího domu č.p. 89 (západní okraj hradeb) a byl určen pro sedm osob. V roce 1680

11 August Sedláček uvádí jméno *Matyáš Bohumír z Vunšvic*. Naopak Franz Bauer uvádí jméno *Matthias Gottfried von Wunschwitz*. BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. *Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung*. Melsungen, 1970, s. 18.

12 FOUČEK, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999. dále PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I. Poběžovice*: 1965, s. 152.

13 BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. *Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung*. Melsungen, 1970, s. 19. dále PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I. Poběžovice*: 1965, s. 154.

nechala vystavět pro potřebu duchovních faru¹⁴. Anna Feliciana držela panství až do roku 1717, kdy ho prodala za 160 000 zlatých Wolfgangu Multzovi z Valdova. Ten ho již v roce 1725 prodal za stejnou cenu Janovi Jiřímu hraběti z Königsfeldu, od něhož v roce 1749 koupil ronšperské panství Filip Vilém Albrecht svobodný pán z Linker – Lutzenwicka. Zámek v roce 1741 za první slezské války sloužil jako vojenský lazaret. V letech 1772 – 1773 nechal Filip Vilém z Linker – Lutzenwicka vystavět na východním okraji městečka rozsáhlý hospodářský dvůr. V roce 1777 byla započata výstavba první školy, která původně stála v místě č.p. 55 (nyní objekt České spořitelny), která sloužila až do roku 1912, poté byla nahrazena současnou stavbou. Po něm držel Ronšperk jeho syn Jan František. Od něho koupil celé zboží v roce 1805 pasovský biskup Leopold hrabě Thun – Hohenstein za 517 000 zlatých pro svého bratra Antonína. Nový držitel si téhož roku nechal pořídit plány zámecké budovy, které vypracoval stavitel Ulrich Knädl. V roce 1814 byla v Poběžovicích za rabína Joela Raunschburg – Rosenbauma vystavěna vedle dnešního č.p. 35 v Masarykově ulici židovská synagoga. V synagoze byla i rituální ponořovací lázeň „mikve“. Na počátku 20. století byla studna vyčištěna a přitom byl nalezen kruhový kámen (průměr 65 cm, výška 16 cm) s nápisem „*v tomto prameni ponořil se R. Israel Baal – Schem 310krát ve dnech hrozného chladna roku 1744 a řekl, že toto je pramen zdraví potápěním vůbec a také pro neplodenství*“¹⁵.

Za posledního z držitelů z rodu Thunů, Leopolda Thuna z Hohensteinu, byla zámecká zahrada předělána v anglický park, do něhož byl umístěn pomník věnovaný památce Leopolda hraběte Thuna Hohenstein. Leopold přikoupil roku 1843 k poběžovickému panství sousední Pivoň. V roce 1850 byla postavena na východní straně náměstí budova okresního soudu a berní úřad. Později sem byl přemístěn i purkmistrovský úřad (dnešní budova č.p. 36). Roku 1861 byl vystavěn v místě stávající školy lihovar a v jeho blízkosti stával pivovar, po jehož

14 BÖHM, J. - ŠPAČKOVÁ, M. - ŠPAČEK, K. *Poběžovice 650 let, 1359 – 2009*. Poběžovice: Občanské sdružení Dobrohost-Poběžovice, 2009, s. 15.

15 BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. *Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung*. Melsungen, 1970, s. 138. dále FOUČEK, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

zrušení byla jeho část využívána jako hotel Austria. Na počátku 1. světové války zde byl zřízen špitál se šedesáti lůžky pro lehce raněné, později zde byly byty a v roce 1924 zde zahájil činnost biograf.¹⁶



Obrázek 1: Bahnhofstrasse (dnešní Masarykova ulice) roku 1910. V pozadí je vidět hotel Austria a jako třetí dům v řadě i synagoga. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: *Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970*

Celé panství prodal Leopold Thun v roce 1864 severobrabantské hraběcí rodině Coudenhove za 950 000 zlatých. V roce 1866 povolal hrabě František Coudenhove do Pivoně čtyři řeholní sestry z pražského řádu sv. Karla Boromejského, aby vyučovaly děvčata z Pivoně, Ronšperka a okolí. Rok nato jim byla přidělena budova bývalého lihovaru, kde poté vyučovaly. V roce 1878 zdědil panství syn Františka Coudenhove Jindřich. V roce 1893 byla v prostoru pod budovou okresního soudu zahájena výstavba německé chlapecké školy. V roce 1902 byla odstraněna jižní věž kostela. Následující rok byla zbourána budova lihovaru a na jejím místě byla zahájena výstavba nové klášterní budovy, která byla realizována podle plánů Bedřicha Kramera ze Znojma nákladem 66 000 K.

¹⁶ FOUČEK, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

V budově byla zřízena kaple sv. Karla Boromejského, která byla zrušena během druhé světové války¹⁷.



Obrázek 2: Objekt školy a kláštera od jihu. 1940. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: *Ein Buch der Erinnerung. Melsungen*, 1970

Coudenhovové vlastnili poběžovický zámek do roku 1945 a dále ho upravovali. V roce 1923 byla dostavěna pseudorenesanční brána a v roce 1942 dvoukřídlá dvoupatrová spojovací přístavba.

Roku 1850 se Poběžovice staly sídlem okresního soudu a zůstaly jím až do roku 1945. V letech 1852 – 1868 zde sídlil i okresní úřad. V roce 1901 byly Poběžovice připojeny na budovanou železniční trať, když byla ze Staňkova prodloužena trať a v roce 1910 připojena odbočka na Domažlice, která byla následně protažena až do Tachova. V roce 1930 měly Poběžovice 1988 obyvatel a 330 domů. V roce 1923 bylo v Poběžovicích zavedeno elektrické světlo. V těchto letech žilo v německých Poběžovicích 81 obyvatel české národnosti. Tehdy se název městečka Poběžovice stal úředním názvem a užíval se

17 BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: *Ein Buch der Erinnerung. Melsungen*, 1970, s. 133. dále FOUD, K. – BRÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

společně s německým Ronsperg. V roce 1923 vystavěl řád sv. Karla Boromejského vedle stávající klášterní budovy novou školu. V roce 1937 byla dokončena výstavba chlapecké školy, která slouží dodnes.



Obrázek 3: Pokládání základního kamene školy u kláštera. 1936. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

Výrazné změny do rozvoje obce přinesly změny v letech 1938 – 1945. Devátého října obsadilo Poběžovice německé vojsko za nadšeného vítání německého obyvatelstva. Za okupace byla provedena úprava svahu mezi bývalou chlapeckou školou (č.p. 47, dnes budova MěÚ Poběžovice) a poštou směrem k bývalé, dnes již neexistující radnici, a to dvojitým schodištěm s parkovou úpravou. Pod nádražím byl vybudován tábor takzvané „pracovní služby“ (*Reichsarbeitsdienst*) pro totálně nasazené muže z celé Evropy. V letech druhé

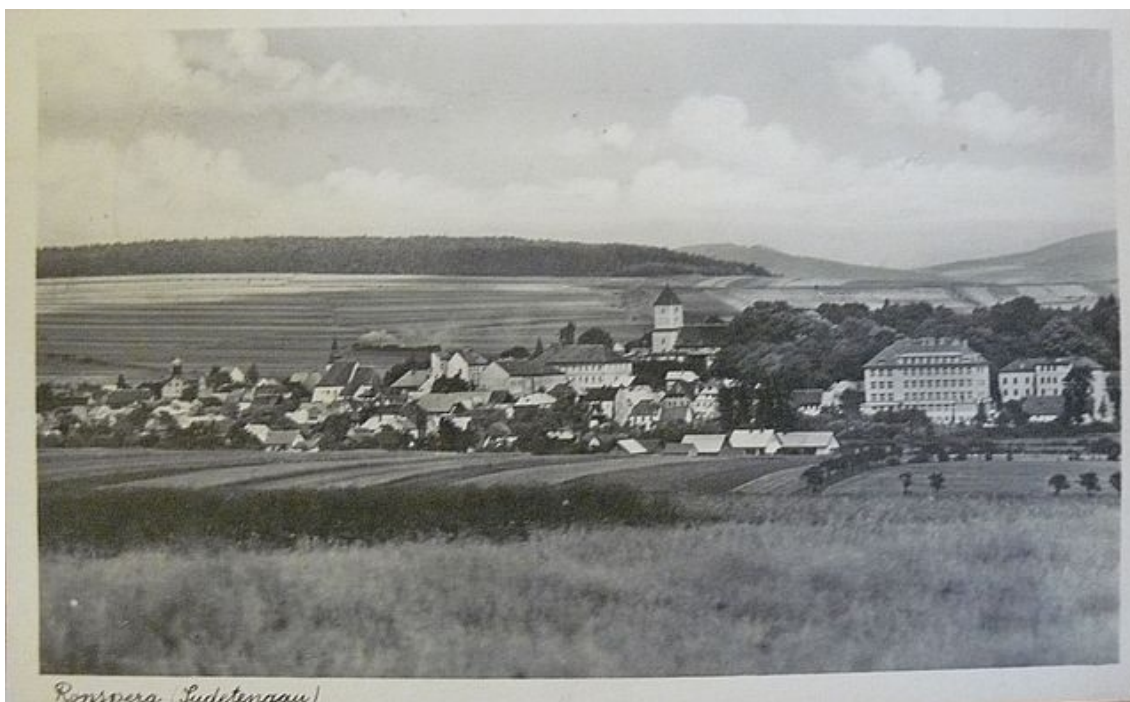
světové války byl také vystavěn hostinec Hubertus. Během okupace byla zlikvidována převážná většina židovského obyvatelstva Poběžovic a sním i původní zástavba v ulici běžící od budovy soudu směrem k Masarykově ulici. Byla zničena židovská synagoga. Poběžovice byly osvobozeny počátkem října 1945. Bohužel v nastoleném trendu likvidace starých a nevyužívaných budov bylo pokračováno i v poválečných letech. V tomto období zmizela prakticky celá jižní strana náměstí a většina objektů v Masarykově ulici (dříve *Judengasse*; *Bahnhofstrasse*). V letech 1949 – 1950 byla zbořena stará radnice, která měla být postavena již v 16. století a o níž se nedochovaly prakticky žádné informace. V roce 1948 byly ze starého hřbitova odstraněny téměř všechny náhrobky a zlikvidována byla také kaple sv. Antonína Paduánského, přes část hřbitova byla vybudována vozovka¹⁸. Rozsáhlé škody napáchalo užívání objektů zámku, bývalého kláštera a přilehlého hospodářského dvora vojenskou posádkou Ministerstva vnitra. V letech následujících městečko výrazně stagnovalo. Došlo ještě k odstranění původních domů v západní části náměstí, které byly nahrazeny stavbou bytového domu bez jakékoliv snahy o zapojení do historického prostředí. Ke změnám ve stavebním obrazu obce částečně došlo až po roce 1990 a následně po roce 1995, kdy bylo jádro obce prohlášeno Městskou památkovou zónou.

2. Urbanistický vývoj Poběžovic

Poběžovice leží v mírně svažitém terénu nad potokem Pivoňkou, podél kterého je prokázáno již pravěké osídlení a ve středověku pravděpodobně sloužil k napájení několika rybníků založených na jižním okraji aglomerace. Současné město má pravidelné založení a je pravděpodobné, že původní osada ležela mírně stranou, pravděpodobně v místě dnešního Spojeneckého náměstí. Základem „Nového Ronšperku“ se stalo obdélné náměstí se vstupy od jihu a od západu. Ulice vedoucí z jihovýchodního koutu náměstí východním směrem k

18 FOUČEK, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

Horšovskému Týnu musela být vyměřena zároveň s náměstím, nebo krátce po něm, neboť svojí půdorysnou stopou kopíruje původní opevnění budované již za Dobrohosta z Ronšperka. Severovýchodní kout městečka zaujal objekt hradu, později přetvořený na zámek, který měl svůj vlastní fortifikační systém¹⁹. Východně od hradu se rozkládá zámecký park.



Obrázek 4: Pohled na Pobežovice od jihu. 1940. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalerji. Neroztříděný fond, bez inv. č.

Stabilní katastr z roku 1838 zachycuje zástavbu historického jádra města v převážné míře jako „nеспalnou“, s domy ve štítové orientaci. Jako „spalné“ objekty jsou zachyceny především drobnější dvorní stavby hospodářského charakteru. Mapa dále zachycuje linii průběhu městského opevnění včetně bašt v jižní a jihovýchodní části městského opevnění. V prostoru zámku dosud nejsou vybudované konírny, dnes ležící na západní straně zámeckého areálu. V jejich místech byly s největší pravděpodobností příkopy, v roce 1838 již zasypané a parkově upravené. Po obvodu zámeckého areálu stály v roce 1838 blíže neur-

19 V současné době v místech pravděpodobné fortifikace hradu probíhá archeologický výzkum vyvolaný potřebou vybudování dešťové kanalizace k objektu zámku. Na základě tohoto výzkumu bude možné přesně určit rozsah fortifikačního systému Pobežovického hradu.

čené hospodářské objekty, které se do současné doby nedochovaly. Zámecký park je v západní části předělen hlubokou úvozovou cestou ve směru na Hostouň²⁰. Přístupová cesta do zámku byla od jihu přes tzv. Jižní zámecké křídlo a od severu, kde zřejmě stála další brána. Severozápadní strana areálu zámku navazovala na severní úsek městského opevnění, k němuž z vnější strany přiléhal městský hřbitov založený v roce 1572 a zrušený po roce 1948. Ve válečném období doznaly Poběžovice zásadních změn ve složení zástavby. Společně s likvidací židovského obyvatelstva zanikla i židovská kolonie soustředěná zejména do dnes již neexistující ulice vedoucí od budovy soudu jihovýchodním směrem k synagoze.



Obrázek 5: Masarykova ulice (Bahnhofstrasse) v roce 1967. Pohled k západu. V pozadí je dům č.p. 50. Po pravé straně jsou vidět proluky po odstraněných domech. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Mel-sungen, 1970

Současně s touto uličkou byly zlikvidovány i židovské domy kolem synagogy v bývalé Bahnhofstrasse. Ve druhé polovině 20. století také zanikla převážná většina zástavby na jihozápadním okraji náměstí. Zanikla i zástavba

²⁰ Tato cesta vede za současným areálem zemědělského družstva a hřbitovem, neboť v těchto místech jsou ještě patrné její pozůstatky a nasvědčuje tomu tak i nález božích muk, které u ní leží a byly datovány do konce 16. stol.

severní strany Šandovy ulice (ulice souběžná na severní straně s náměstím) mezi náměstím a linií městského opevnění²¹.



Obrázek 6: Šandova ulice kolem roku 1910. Místo domů po levé straně dnes stojí bytový dům č.p. 275. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: *Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970*

Zástavba ležící za městským opevněním byla k roku 1838 soustředěna převážně podél přístupových cest do města a podél břehu potoka Pivoňka. V zástavbě byly více zastoupeny spalné objekty, z nichž velmi zajímavé bylo soustředění stodol na severním okraji cesty ve směru na Hostouň²².

V roce 1790 mělo městečko včetně sousedních dvorů Bílovice a sv. Jiří 128 čísel popisných, jejichž počet stoupl k roku 1839 na 222 domů²³. Nárůst souvisel se stavebním rozvojem obce především na jejím západním okraji, kde

21 Zástavba byla v roce 2002 částečně nahrazena výstavbou bloku bytového domu, který svým jižním průčelím odkazuje na členění štítů původní zástavby. V rámci novostaveb v prostředí MPZ Poběžovice je možné takovou úpravu hodnotit jako rozporuplnou.

22 Do současnosti se nedochovaly.

23 KUČA, K. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: V. díl*. Praha: Libri, 2002. ISBN: 80-7277-039-X.

zástavba byla velmi neuspořádaná od jednotlivých staveb až po jejich shluky. Nižší stavební rozvoj vykazovala jižní strana městečka směrem na Klenčí pod Čerchovem. Na jihovýchodním okraji ležel vrchnostenský hospodářský dvůr s řadou dalších vrchnostenských staveb.

K roku 1895 bylo v Poběžovicích 241 čísel popisných. Těsně před první světovou válkou, k roku 1913, bylo v městečku 261 domů, z nichž výrazná část byla dosud dřevěná nebo alespoň obložená dřevem. V následujících letech se Poběžovice rozšiřovaly podél přístupových komunikací. Severně od historického centra vznikl soubor městských vilek. Na počátku 80. let 20. století v Poběžovicích žilo kolem dvou tisíc obyvatel²⁴.

3. Městské památkové zóny

Podle ust. § 5 a § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči jsou metodicky propracovaná chráněná území v městech a vesnických osídleních. Jejich prohlašování a doplňování seznamu se odvíjí od spolupráce ministerstva kultury České republiky, regionálních pracovišť památkové péče a obcí, popřípadě jejich organizací, jako je například Svaz měst a obcí²⁵.

Městská památková zóna je území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem jednotlivých kulturních památek, ale s dochovanou urbanistickou strukturou. Obecně lze říci, že sídelní památkovou zónu je nebo by mělo být takové sídlo či jeho část, která má až na výjimky velmi dobře zachovanou půdorysnou a hmotovou strukturu (v tom se prakticky neliší od památkové rezervace), ale nižší podíl architektonicky intaktně dochovaných staveb. Za památkovou zónu by nemělo být navrhováno sídlo, v němž sice existuje několik výjimečně hodnotných památkových objektů, ale jako celek je z památkového hlediska urbanisticky nehodnotné, v půdorysné stopě a prostorové skladbě na-

24 KUČA, K. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: V. díl*. Praha: Libri, 2002. ISBN: 80-7277-039-X.

25 BUKAČOVÁ, I. - HÁJEK, T. - HORYNA, M. - NEJEDLÝ, V. *Památky Plzeňského kraje*. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje, 2004, s. 89. ISBN 80-239-3193-8.

rušené. Počet kulturních památek v daném sídle proto nemůže být rozhodujícím kritériem pro vytipování a prohlášení městské památkové zóny. A naopak, charakter památkové zóny mohou mít sídla, v nichž se žádné kulturní památky nenachází. Městské památkové zóny byly prohlašovány ve dvou po sobě následujících vlnách, v roce 1990 a v roce 1995. Zóny prohlášené v roce 1990 tehdejšími krajskými národními výbory mají precizně vypracované podmínky ochrany, zatímco MPZ prohlášené v roce 1995 Ministerstvem kultury je, bohužel, postrádají. Uvedené skutečnosti do jisté míry komplikují výkon státní památkové péče v těchto sídlech. Chybějící přesné vymezení předmětu ochrany a základních podmínek péče způsobuje nejasnosti v pravidlech pro posuzování úprav stávajících objektů i pro návrhy novostaveb²⁶. Tento nedostatek se pokusil upravit zákon č. 307/2008 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a do znění zákona zavedl pod ust. § 6a pojem Plány ochrany památkových rezervací a zón. Tímto ustanovením byla na Krajské úřady přenesena pravomoc na regulování činností v Městských památkových zónách. Záměr se však zcela minul účinkem, neboť patřičné ustanovení je formulováno značně obecně a nestanoví jasná pravidla, za kterých by se měly plány ochrany pořizovat, včetně toho, kdo je oprávněn takovýto plán zpracovat²⁷. V současné době není znám vypracovaný plán ochrany pro jakoukoliv městskou památkovou zónu v České republice.

4. Památková ochrana Poběžovic

Městská památková zóna (MPZ) v Poběžovicích byla prohlášena Vyhláškou Ministerstva kultury č. 250/1995 ze dne 2. 11. 1995 o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny.

26 KUČA, K. - KUČOVÁ, V. - KIBIC, K. *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. Praha: Národní památkový ústav, 2004. ISBN: 80-86234-54-1

27 Není zřejmé, zda-li to má být autorizovaný architekt (stejně jako při pořizování regulačního a územního plánu), případně má-li tento návrh připravovat přímo místně příslušný krajský úřad bez požadavku na autorizaci.

4.1. Vymezení MPZ Poběžovice

Hranice Městské památkové zóny v Poběžovicích začíná na severní straně Nádražní ulice parc. č. 889, vede podél její jižní strany, na východní straně vede podél východní strany téže parcely, na jižní straně pokračuje podél severní strany Masarykovy ulice par. č. 888, parc. č. 77/1, kde se láme jižním směrem, obíhá parc. č. 77/1, pokračuje podél parc. č. 74, 73, 72/2, kolmo přechází parc. č. 900, pokračuje podél parc. č. 69, 68, 66/1, 65, 64, 63, 61, 59 a 57, obíhá parc. č. 52, přechází silnici parc. č. 901, pokračuje podél parc. č. 266, 263, 262, 261, 921, 260/2, 260/1, 256, 255, obíhá parc. č. 254, na západní straně hranice vede podél parc. č. 252, 919, pokračuje podél parc. č. 289, 298, 296, kolmo přechází silnici parc. č. 904, vede podél parc. č. 476, 478, přechází přes parc. č. 934/1, obíhá parc. č. 934/2 a stáčí se k severu, na severní straně vede podél parc. č. 936/7, 936/2, 936/3, 936/4, 936/5, 936/6 a parc. č. 501/1, dále vede podél východní strany silnice parc. č. 901, obíhá parc. č. 8 k výchozímu bodu v Nádražní ulici parc. č. 889.

4.2. Stavebně – historický vývoj MPZ Poběžovice

Historické centrum Poběžovic je pestrou směsicí architektonických slohů od gotiky až po historizující slohy 20. století. Obzvláště „stavební“ činnost po roce 1945 zanechala velmi negativní stopu v dochovaném stavebním fondu. Do té doby intaktně dochované středověké městečko bylo poznamenáno řadou nesmyslných demolicí, které v pohledu dnešní doby neměly žádné opodstatnění.

Při vsi Poběžovice, bezpochyby již raně feudálního původu, vznikla neznámo kdy tvrz, zvaná též „Starý zámek“ nebo „Frauenhaus“²⁸. Tvrz měla podle tradice stát v místech domů č.p. 48 a 55 (současný objekt Městského úřadu). V roce 1777 zde prý byly při výstavbě školy objeveny hluboké sklepy a při severní zdi stávající fary č.p. 55 byla odkryta studna²⁹. Stavbu tvrze se však nepodařilo

28 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I.* Poběžovice: 1965, str. 72.

29 V současnosti je relikv studny vytažen nad povrch chodníku.

prokázat a vzhledem k úrovni poznání stavebního vývoje zámku se nedá již o existenci fary ve výše uvedených místech uvažovat. Jak je uvedeno výše, nedá se o umístění tvrze uvažovat i s ohledem na konfiguraci terénu a středověký vývoj města³⁰. Nejvýznamněji zasáhl do podoby města Dobrohost z Ronšpeka a jeho stavební činnost, která centru Poběžovic vtiskla jeho současnou podobu. Architektonický vývoj města v pozdní gotice nepřímo vyloučil uplatnění renesančního slohu, který se projevil pouze na stavební úpravě šlechtického sídla, ale do podoby měšťanských domů se nepromítl, nebo jen v takové míře, kterou již není možné dnes rozeznat.

Již před třicetiletou válkou je v Poběžovicích uváděna židovská kolonie, ze které se ovšem do současnosti nedochoval ani jediný objekt. Stavebním pozůstatkem její existence je tedy pouze židovský hřbitov nacházející se severozápadně od města a archeologický nález v podobě židovské rituální lázně nacházející se v místech původní synagogy v Masarykově ulici.

V roce 1632 byly Poběžovice zasaženy rozsáhlým požárem, který výrazně postihl i kostel, jeho pravý rozsah však není nikde zachycen³¹. Barokní architektura se následně uplatnila zejména v přestavbě hradu na zámek a v úpravě několika měšťanských domů a v přestavbě kostela. Výraznou stopu zanechala v Poběžovicích barokní plastika. V roce 1682 Jan Brokoff vytvořil v Poběžovicích dřevěnou sochu sv. Jana Nepomuckého, která se následně stala předlohou sochy světce, kterou nechal Matyáš Bohumír z Wunschwitz umístit na Karlov most. Právě na pozvání Matyáše z Wunschwitz Brokoff v letech 1682 – 1690 působil v Poběžovicích, kde vytvořil ještě několik soch sv. Jana Nepomuckého právě podle této předlohy, které se posléze začaly rozšiřovat po celých Čechách. I socha v současnosti umístěná na náměstí Míru v Poběžovicích byla provedena podle této předlohy, i když pravděpodobně není dílem samotné-

30 FOUČEK, K. *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Klatovy: Plzeňský kraj, 2007, s. 146 – 147.

31 FOUČEK, K. *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Klatovy: Plzeňský kraj, 2007, s. 145.

ho Jana Brokoffa³². Další plastiky vznikly pro zámeckou zahradu jakožto volně stojící solitéry, nebo jako výzdoba zahradní kašny³³. Další pozdně barokní plastiku představuje mariánský sloup u hotelu Hubertus, který původně stál na náměstí a do současné pozice byl přenesen kolem roku 1930³⁴.



Obrázek 7: Barokní plastiky v areálu zámku kolem roku 1900. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

32 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I.* Poběžovice: 1965, s. 154

33 Socha Neptuna v kašně v parku.

34 PROCHÁZKA, Z. - *Příběhy vepsané do kamene, aneb putování za drobnými kamennými památkami Domažlicka a Tachovska. Díl II.* Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2009, s. 42. ISBN 978-80-87316-03-0.

V polovině 19. století začíná stavební vývoj Poběžovic stagnovat. Lze předpokládat, že klasicistní úpravy byly vyvolávány hlavně požáry jednotlivých domů, které i v této době byly poměrně časté, ale nemáme o nich žádné řádné záznamy.



Obrázek 8: Poběžovice od jihu, kolem roku 1900. Na obrázku je možné vidět u kostela obě věže a naopak zámek ještě bez věže. Zdroj: PROCHÁZKA, Z. Co odnesl čas 2: Horšovskotýnsko a Český les na nejstarších fotografiích.

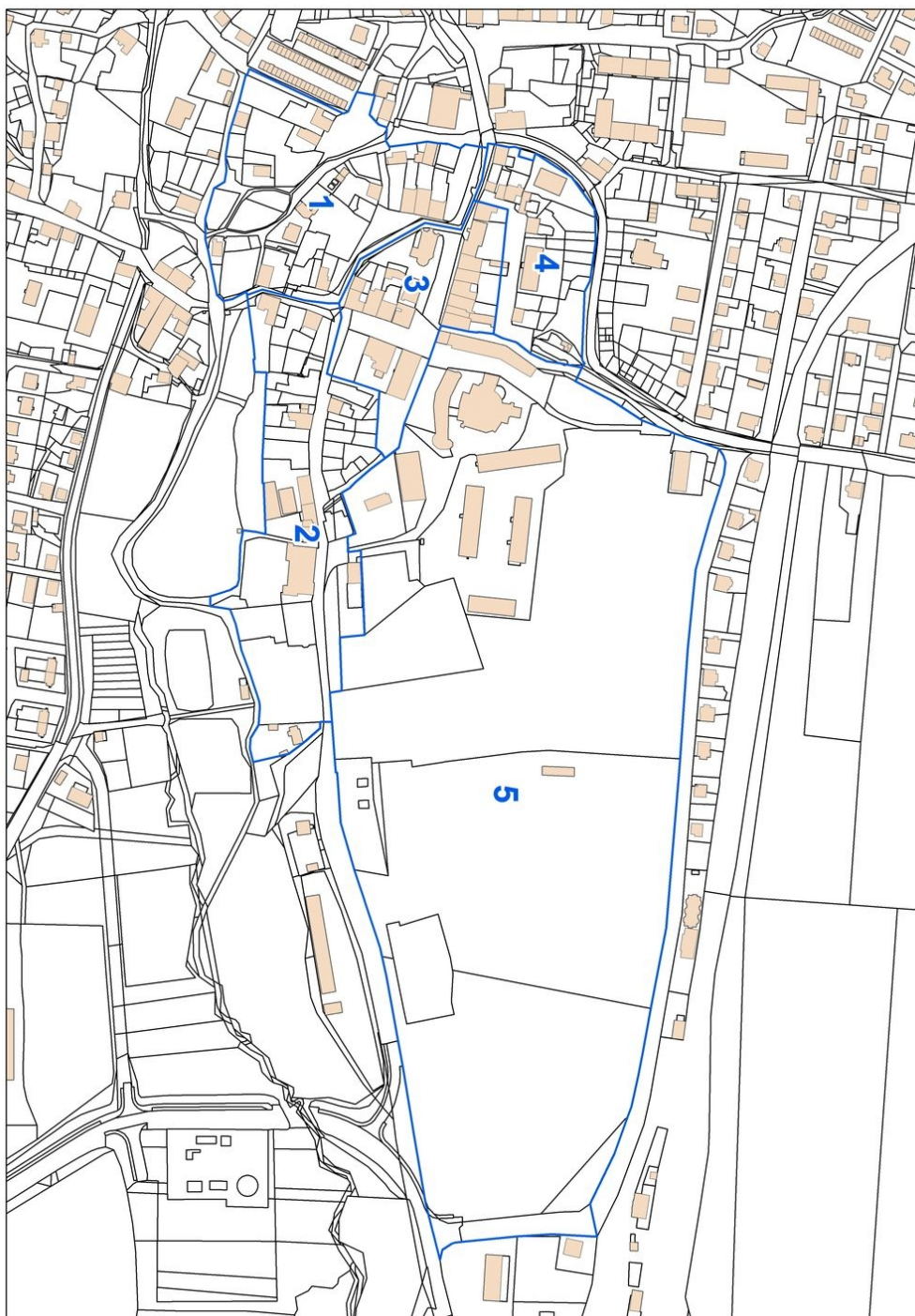
Koncem 19. století a zejména na počátku století 20. byl stavební ruch již zcela přenesen mimo městské centrum. Poběžovice se rozšiřovaly podél jednotlivých příjezdových komunikací západním, severním a jižním směrem. Výrazná stavební činnost je prokázána zejména ve 20. letech 20. století, kdy v severní části Poběžovic vznikl pozoruhodný soubor vilových staveb. Zásadní dopad na podobu města měla válečná a poválečná léta. V období druhé světové války byla zlikvidována židovská kolonie v současné Masarykově ulici a to včetně synagogy. V období 50. - 80. let dvacátého století bylo ve městě zbořeno několik desítek domů a tyto demolicе zasáhly hlavně historické centrum, kde byla zlikvidována téměř celá jižní fronta náměstí Míru, zástavba severní strany Šandovy ulice a několik domů ve Slovanské ulici. Většina pozemků po těchto demolicích zůstala nezastavěná a vytvořila rozsáhlé proluky neodpovídající současným požadavkům na výstavbu. Stavební počiny socialistického stavitelství nikterak nevybočují z dobových stereotypů. V západním závěru náměstí Míru v této době vzniká obchodní středisko, které je svojí hmotou a celkovým

architektonickým řešením velmi podobné nákupnímu středisku Radbuza postavenému stejně necitlivě v západní části historického města Horšovský Týn. Výrazné újmy v této době dostal i zámecký areál, který byl zásadně postižen pobyttem jednotky Pohraniční stráže Československé lidové armády. Trend postupné likvidace historického stavebního fondu města byl nakrátko zastaven v 90. letech 20. století, aby byl v prvním desetiletí nového tisíciletí opět nastolen.

Počátkem nového tisíciletí podlehla řada objektů spekulacím s nemovitostmi, restitučním rozhodnutím a přílišné finanční zátěži na provádění základní stavební údržby. Největší ztrátou v rámci území MPZ Poběžovice v tomto období bylo zejména odstranění městského domu č.p. 26 ve Slovanské ulici, který bezprostředně navazoval na městské opevnění u brány. Objekt měl vnitřní konstrukci částečně roubenou. Objekt byl značnou dobu bez základní údržby a z tohoto důvodu došlo k poškození některých konstrukcí, které se následně začaly hroutit. V roce 2007 bylo nutné přistoupit k demolici objektu. Zůstala zachována pouze konstrukce kamenné zdi městského opevnění. V současné době je v místě objektu proluka, která by v budoucnosti měla být zastavěna objektem o stejné hmotě jako byl původní. Dalším objektem jehož neúdržba vedla až k jeho zániku byl objekt původního hospodářského statku na pozemku parc. č. 74 v k. ú. Poběžovice. Statek se po roce 1989 stal předmětem restituce a nový majitel nevěnoval péči o historický objekt žádnou pozornost. V roce 2007 došlo ke zřícení krovové konstrukce a destrukce začala ohrožovat silniční provoz na přilehlé vozovce. V témže roce bylo tedy rozhodnuto o demolici objektu. Poběžovice tak ztratily další část historického stavebního fondu a na delší dobu to vypadalo, že žádné další již nebudou následovat. V roce 2011 však došlo ke zřícení krovů bývalého areálu kláštera, který měla ve využívání až do roku 1989 armáda. Z důvodu zatékání a následnému působení dřevokazných hub došlo k poškození všech dřevěných konstrukcí krovu a 3. nadzemního podlaží. V roce 2011 byly již nejvyšší místa objektu zcela nepřístupná. V roce 2012 byla budova kláštera odstraněna. Naštěstí se až do současnosti jednalo o poslední odstraněný objekt v prostředí MPZ Poběžovice.

5. Vyhodnocení stávajícího stavebního fondu MPZ Poběžovice

V této kapitole se budu věnovat současné zástavbě MPZ Poběžovice. K usnadnění orientace byla plocha MPZ rozdělena do oblastí dle přiložené mapy.



Obrázek 9: Přehledová mapa MPZ Poběžovice s rozdělením do bloků. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

5.1. Spojenecké náměstí – Slovanská ulice – náměstí Míru



Obrázek 10: Část 1. Spojenecké náměstí - Slovanská ulice – náměstí Míru. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 128</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 267
Ulice: Slovanská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Chval Václav, č. p. 6, 34522 Drahotín	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: výrobní objekt
Rok postavení: v roce 1838 již objekt stál v současné poloze. Pravděpodobná přestavba na počátku 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pravděpodobně klasicistní objekt, přestavěný na počátku 20. stol.	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled
Popis: přízemní obdélný jednopatrový dům se sedlovou střechou. Orientace štítová proti Slovanské ulici. Střecha je krytá pálenou střešní krytinou. V severní straně střechy je usazen velký sedlový vikýř. Fasáda zcela bez architektonického členění. Interiér je plochostropý. Okna i dveře novodobá. Ze západu k objektu přiléhá obdélný hospodářský zděný objekt. Střecha taktéž sedlová.	Regulativ: výměna střešní krytiny (pálená krytiny, české šablony), změna velikosti okenních otvorů, výměna výplní okenních otvorů včetně členění, obnova štukové fasády včetně členění architektonickými prvky, oprava komínů, výměna vjezdových vrat za dřevěné
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	Závady: nečleněná fasáda, nevhodná velikost okenních otvorů a jejich rozmístění, plechová vrata, degradované zdivo komínových těles
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 13	

Objekt domu č.p. 128 je značně zanedbaný a neudržovaný. Od roku 1999 neprodělal dům žádné stavební úpravy a postrádá i základní údržbu. V rámci MPZ Poběžovice se v současnosti jedná o rušivý objekt. Architektonizace objektu je nezbytná z důvodu jeho výrazné polohy v jižním průhledu.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 126
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: rodinný dům	Parcelní číslo: 285/2
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Strasser Jan, Spojenecké náměstí 126, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: novostavba v 70. - 80. letech 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba v duchu socialistické tvorby	Předmět ochrany: -
Popis: dvoupodlažní stavba na téměř čtvercovém půdorysu krytá plochou střechou. Na jižní straně výrazný vstupní rizalit a balkón nad garáží. Na severní fasádě obklad plastovými lamelami. Sokl s keramickým obkladem. Výplně novodobé.	Regulativ: náhrada domu za objekt tradičtějšího vzhledu – sedlová střecha, obdélný půdorys Závady: výrazně rušivý objekt
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: výměna výplní, přístavba vstupního rizalitu	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 14	

Stavební úpravy na domě byly provedeny bez souhlasu orgánů státní památkové péče. Již tak špatný vzhled objektu pro prostředí MPZ však tyto úpravy dále pouze zhoršily. Po prostudování současného stavu objektu se lze domnívat, že jeho jakékoliv stavební úpravy nepovedou ke vhodnějšímu zapojení do historického prostředí MPZ Poběžovice a je tedy v budoucnu nutné uvažovat s kompletní přestavbou v podobě tradičního tvaru objektu, ne však nezbytně v duchu historismu.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 125</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 283
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Volný Zdeněk, Spojenecké náměstí 125, 34522 Poběžovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: objekt v roce 1838 zobrazen jako nespalný v místě původní bašty	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicistní dům	Předmět ochrany: městské opevnění s baštou, hmota objektu, vnější vzhled objektu
Popis: přízemní stavba nad nepravidelným půdorysem v podobě písmene „L“. Hlavní obytná budova ve štítové orientaci vůči ulici, krytá sedlovou střechou s vláknocementovou střešní krytinou. Hospodářské severní křídlo přiléhající k městskému opevnění kryto pultovou střechou. Severovýchodní nároží domu tvoří část bývalé bašty opevnění. Jižní průčelí o třech okenních osách. Okenní otvory obdélné, s tradičními, do šesti tabulek dělenými, výplněmi. Ve štítu jeden okenní otvor shodný s ostatními. Fasáda udržuje poslední známé architektonické členění, které pravděpodobně nevychází z klasicistní podoby, ale bylo vytvořeno později. Interiér plochostropý – dřevěné trámové stropy. Objekt celkově opraven.	Regulativ: objekt bez závad Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: celková rekonstrukce objektu 2013	
Rozsah ochrany: městské opevnění	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: objekt vhodný pro návrh na prohlášení za nemovitou kulturní památku. Obr. 15	

Dům č.p. 125 je posledním reliktem z domů přistavěných k původnímu městskému opevnění v části jihozápadního předměstí. Dům byl postaven jihozápadním nárožím na původní baště³⁵, ke které přiléhala od východu ještě stodola, která však roku 1958 – 1959 byla zbořena. Podrobnější dokumentaci se bohužel nepodařilo dochovat.

Objekt byl v nedávné době celkově opraven. Oprava, bohužel, byla provedena bez účasti orgánů státní památkové péče, a tak došlo ke ztrátě informací, které bylo, zejména po odstranění vrstev starších omítek na severní a východní vnitřní stěně domu, podrobným průzkumem možno získat. Je však třeba konstatovat, že oprava byla provedena velmi citlivě a v souladu s historickým prostředím Městské památkové zóny Poběžovice. Jedinou možnou výtku zasluží snad jen zvolená barevnost. Současná, růžovobéžová barva, neodpovídá zcela dobře vzniku objektu. Volba okrové barvy, případně okrovožluté barvy, by v tomto případě byla vhodnější. Bílá barva zvolená pro architektonické prvky a výplně okenních otvorů je zcela v pořádku. Při opravě došlo taktéž ke zpevnění kamenného zdiva městského opevnění, což je v souladu s regulativem stanoveným pro dům č.p. 125 v roce 1999, kdy městské opevnění nebylo ještě prohlášeno nemovitou kulturní památkou. Samostatnému městskému opevnění se tato práce věnuje později.

U domu č.p. 125 lze uvažovat o podání návrhu na prohlášení za nemovitou kulturní památku dle ust. zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění posledních úprav. Objekt je ojedinělým reliktem původní předměstské zástavby těsně přiléhající k bývalému městskému opevnění, budované v průběhu 19. století.

³⁵ Na otiscích stabilního katastru je bašta jasně rozpoznatelná. Je zde však zakreslena jako pravouhlá, což odporuje dochované situaci, kde je v severovýchodním nároží domu č.p. 125 jasně rozpoznatelné zaoblení rohu, které spíše vypovídá o baště oválné, nebo půlkruhové.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 215</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Pobežovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 259</p>
<p>Ulice: Spojenecké náměstí</p>	<p>Katastrální území: Pobežovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Schröpfer Jindřich Ing., Vranovská 288, 34522 Pobežovice</p>	<p>Počet objektů: dva</p>
<p>Počet podlaží: 1</p>	<p>Současné využití: bez využití</p>
<p>Rok postavení: v roce 1838 dům ještě nestál. Výstavba pravděpodobně až kolem roku 1900</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: klasicistní dům</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled objektu</p>
<p>Popis: přízemní stavba nad půdorysem do „L“. Obytná stavba krytá polovalbovou střechou, hospodářská část sedlovou. Střešní krytina je pálená typu „bobrovka“. Hlavní průčelí obytné budovy je třfosé, dvorní část dvouosá. Průčelí děleno mezipodlažní římsou. Fasády rámovány drobným lisénovým rámem. V podkroví průčelí jedno obdélné okno po stranách s oválnými větracími otvory. Okenní otvory s plochou šambránou s výplněmi v líci fasády. Výplně dvoukřídlé, dvojité, dělené na kříž. Vstupní dveře dvoukřídlé. V severní části štít propojen s hospodářskou budovou bez úžlabí. Hospodářský objekt mírně převyšovaný. V levé části vstup do chlívice, v pravé části dřevěná vrata do stodůlky. Objekt celozděný. Východní průčelí hospodářského objektu má v podkroví dva, na výšku postavené, otevřené obdélné větrací otvory. Římsa jednoduše založená.</p>	<p>Regulativ: zachování stávající hmoty, provedení přeložení stávající střešní krytiny s doplněním, zafixování a doplnění vnějších omítkových vrstev, zachování výplní otvorů, změna oplocení za dřevěné prkenné</p> <p>Závady: místy poškozená střešní krytina, degradace fasády, pletivové oplocení, absence pravidelné údržby</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: objekt vhodný pro návrh na prohlášení za nemovitou kulturní památku. Obr. 16</p>	

Další z objektů z jižního předměstí, který by si zasloužil rozsáhlejší ochranu. Dům, respektive soubor staveb, byl vystavěn později, pravděpodobně na konci 19. století, než okolní zástavba. Dochoval se však velmi intaktně a představuje tak poměrně ojedinělý doklad o stavební aktivitě a kvalitě v tomto období na poběžovických předměstí. Vzhledem k tomu, že se obytný dům i jeho hospodářská část dochovala bez dalších stavebních zásahů, které byly na podobných domech běžně prováděny ve 20. století s cílem zvýšení komfortu obývání, jedná se o doklad ojedinělý.

Jižní předměstí bylo poměrně výrazně postiženo úbytkem stavebního fondu a do dnešních dní se dochoval pouze zlomek z původní zástavby. K městským hradbám tu byla přistavěna řada domků. Na otiscích stabilního katastru z roku 1838 jsou zde jako zděné uvedené domy č.p. 119 – č.p. 127.

Na jihu od hradeb, stejně jako v současnosti, protékal potok. Jedná se o prostor, o kterém se stále uvažuje jako o původní osadě, která předcházela založení městečka. V roce 1945 byla tato prostora nazvána Spojeneckým náměstím, ale dříve se nazývala Hüsplatz. Na tomto náměstíčku dříve stály zděné domky č.p. 143 a 144 a na konci tohoto cípu i domek č.p. 145, který býval obydlím městského pastýře, s čímž souvisí i původní název náměstí³⁶. Neznámo kdy došlo k odstranění všech domů západní části tohoto náměstí. V prodloužení Spojeneckého náměstí podél potoku stála řada dřevěných domků č.p. 132, 154 a 134 a dále pak zděné domky č.p. 130, 135 a 215. Z těchto domků se do současnosti dochoval právě jen dům č.p. 215³⁷. Dům č.p. 215 je tedy jedním z posledních dochovaných domů v tomto prostoru a z tohoto důvodu by bylo vhodné přistoupit k jeho památkové ochraně formou nemovité kulturní památky.

36 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 525

37 V uličce v tomto prostoru stávala ještě jedna velmi zajímavá budova, a to objekt bývalé „továrny“ Již v období první republiky jsou u ní uváděny jen dva její konce, které byly tvořeny domy č.p. 159 a č.p. 221. Ty byl dříve propojeny středním traktem, který byl později odbourán. Bývala tu manufaktura, kterou zřídil kolem roku 1750 Daniel Linker z Lutzenwichu. Vyráběl se zde cajk pentle a prýmky. V roce 1896 však již o továrně již nejsou zmínky a jsou zde již uváděny je domy č.p. 225 a č.p. 224. PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965., s. 525

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 222</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 259
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Didiová Anna, Husova 222, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: pravděpodobně již kolem roku 1800	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pravděpodobně barokní dům	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled objektu
Popis: přízemní obdélný dům spojený se stodůlkou. Orientace v ose východ – západ. Střecha nad obytnou částí valbová, nad stodůlkou mansardová. Střecha krytá českou šablonou, eternit. Jižní průčelí tříose, východní jednoosé. Plot kolem domu kovový s plechovým soklem a drátěnou výplní. Kolem pozemku pak prkenný s betonovým soklem.	Regulativ: zachování stávající hmoty, změna oplocení za dřevěné prkenné, odstranění markýzi nad vstupem a výměna vstupních dveří, doplnění mansardové římsy Závady: novodobá markýza nad vstupem, novodobé vstupní dveře, absence mansardové římsy
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: obnova fasády ?, výměna oplocení ?	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 17	

Po roce 1999 byla provedena obnova fasády včetně barevného nátěru a výměna oplocení kolem zahrady. Obě akce proběhly bez vydání souhlasu orgánů státní památkové péče a není tak možné přesně stanovit rok provedení. Historické prostředí MPZ Poběžovice však nenarušily. Je pravděpodobné, že objekt stodoly je strašší než obytná část domu.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 137</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 257</p>
<p>Ulice: Spojenecké náměstí</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Lukášková Miroslava, Spojenecké náměstí 138, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: dva</p>
<p>Počet podlaží: 1</p>	<p>Současné využití: objekt k bydlení</p>
<p>Rok postavení: na stabilním katastru 1838 zachycen ve stávající poloze.</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: klasicismus</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled objektu</p>
<p>Popis: přízemní obdélný dům spojený se stodůlkou orientovaný sever – jih. Štítová orientace. Průčelí dvouosé, východní část taktéž dvouosá. Střecha sedlová, krytá eternitem. V ploše střechy komín s výrazněji profilovanou hlavicí. Fasády ploché, bez členění. V průčelí v podkroví dvě obdélná okna, po bocích s obdélnými větracími otvory. Zápraží kryté přesahem střechy. Na obytný dům navazovala drobná, částečně zděná, stodůlka, která se zřítila v roce 2015 a byla opět vystavěna 2016.</p>	<p>Regulativ: zachování stávající hmoty, změna velikosti okenních otvorů, výměna výplní okenních otvorů, slohová úprava fasády, zachování stávajícího komínového tělesa včetně profilace hlavy</p> <p>Závady: nevhodná trojdílná okna v přízemí, nevhodné architektonické členění fasády</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 – 2016: obnova stodoly 2016</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: dokumentace stodoly 2016, ing. Jakub Halík</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 18</p>	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 138</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 100654	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 252
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Brejcha Karel, Spojenecké náměstí 138, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: na stabilním katastru 1838 zachycen ve stávající poloze.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: baroko - klasicismus	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled objektu, stavební konstrukce, vnitřní dispozice
<p>Popis: přízemní objekt ve štítové orientaci s výrazně převýšenou sedlovou střechou nad obdélným půdorysem. Od západu přiléhá nevelký přístavek. Uliční průčelí v přízemí čtyřosé, v první části podkroví pak tříosé. Ve vrcholu štítu dva větrací otvory. Střecha kryta českou šablonou. Mezi okny v podkroví dvě zrcadla s malbou (sv. Jan Nepomucký a sv. Florián). Další štukové zrcadlo je pak v samotném vrcholu štítu (Imaculata). Patro odděleno výrazně profilovanou mezipodlažní římsou. Štít pak dělen ve středu 2x zalomenou římsou. Okna jsou dřevěná dvojitá dvoukřídlá, s dělením do šesti tabulek. Kolem oken ve štítu v přízemí trojstranná, v podkroví pak úplná plastická šambrána. Interiér plochostropý. Od východu přiléhá k objektu zděná brána s vodorovným překladem v úrovni zápraží s brankou.</p> <p>Významné stavební úpravy 1999 – 2016: obnova severního průčelí 2003, oprava krovu a výměna střešní krytiny 2005, obnova brány 2005</p>	Regulativ: komínové těleso omítnuté Závady: -
Rozsah ochrany: kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 11 ; Obr. 12	

Dům č.p. 138 na náměstí Míru byl v roce 2003 prohlášen nemovitou kulturní památkou³⁸. S ohledem na konstrukci krovu a dochovanou výmalbu severního štítu lze jeho výstavbu zařadit do 18. století, nejpozději pak na přelom 18. a 19. století. Jedná se o příklad pozdně barokní výstavby, která je svým hmotovým řešením a celkovou kompozicí na Domažlicku zcela ojedinělá.

Obytný přízemní dům je postavený na obdélníkovém půdorysu, s přistavěnou zděnou komorou ze strany západní, krytou pultovou střechou. Střecha obytného domu je sedlová, výrazně vysoká, s polovalbou při severním štítovém průčelí, krytá vláknocementovou „českou“ šablonou kladenou na „koso“. Obvodové stěny v přízemí a severní štít jsou vyzděny z lomového kamene se sporadickým užitím cihel. Jižní štít je v současné době bedněný z prken vodorovně kladených. Severní štítové průčelí je v přízemí opatřeno čtyřmi okenními osami (okna dvojitá dvoukřídlá dělená na šest tabulek). Okna v přízemí jsou rámována neúplnou trojramennou štukovou šambránou. Štít nad kordonovou, bohatě profilovanou římsou, je prolomen ve spodní části trojicí menších okenních otvorů (okna dvoukřídlá, dvojitá, osazená do líce fasády), rámovaných profilovanou štukovou paspartou a nadokenní plochou profilovanou římsou. Mezi 1. a 2. a 2. a 3. okenním otvorem (zleva) jsou dva štukové profilované rámy s nástěnnou malbou v lidovém pojetí. Malba mezi 1. a 2. oknem znázorňuje sv. Jana Nepomuckého, druhá pak s největší pravděpodobností sv. Floriána (nebo sv. Jiří). Nad okny je další kordonová, ve štuku bohatě profilovaná římsa, nad níž jsou čtyři zrcadla ve štukovém rámu. Ve vrcholu štítu dvojice větracích oválných ležatých otvorů ve štukovém rámu a členitý, bohatě profilovaný rám s nástěnnou malbou (výška cca 1m) znázorňující světici, zřejmě Pannu Marii - Immaculatu. Přesah polovalby kryje štukový rokaj štukového zrcadla s malbou. Strana východní, k níž přiléhá brána s brankou, je opatřena dvoukřídlým "slohovým" šestitabulkovým dvojitým oknem osazeným do líce fasády, dále vstupem do objektu a dalším dvoukřídlým oknem. Přesah vazných trámů a krokví zde vytváří kryté zápraží. Jižní štít je opatřen jedním trojdílným oknem. Strana západní, k níž přiléhá na obdélníkovém půdoryse zděná přízemní komora, je

38 Rozhodnutí Ministerstva kultury ČR ze dne 12.11.2003, č.j.: 4129/2002

opatřena jedním obdélníkovým otvorem. Přízemí stavby je děleno na tři velké místnosti, chodbu a komory. Stropy jsou trémové. Schodiště do pudy a do púdních místností při severním štítu je dřevěné. Vnitřní konstrukce v púdním prostoru jsou trémové s bedněním z prken (příčky). K východnímu okapovému průčelí domu přiléhá branka pro pěší, kterou kryje přesah střechy domu. Vedle dvoupilířová brána s vodorovným trémovým překladem a sedlovou stříškou krytou bobrovkami³⁹.

Do současné podoby byl objekt upravován od roku 2003, kdy byl prohlášen za kulturní památku. Již v roce 2001 bylo rozhodnuto o provedení výměny střešní krytiny, ke které ovšem nedošlo⁴⁰, a to z důvodu značně poškozeného krovu. K celkové výměně střešní krytiny došlo až v roce 2005, kdy byla zároveň provedena i celková oprava krovu⁴¹. Jako střešní krytina byla opět použita skládaná střešní krytina z vláknocementových šablon 400 x 400 mm.

V roce 2003 byly zahájeny práce na obnově severního průčelí⁴², které bylo poměrně výrazně zdevastované. Základním požadavkem státní památkové péče byla obnova maleb v plastických zrcadlech, obnova plastické výzdoby průčelí a zejména obnova historického rozmístění okenních otvorů v parteru severního průčelí⁴³. Práce na obnově severního průčelí probíhaly až do roku 2004⁴⁴. Poslední výraznější úpravou byla obnova brány a branky v roce 2005⁴⁵.

39 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

40 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUUDO4563/2001, ze dne 28.3.2001. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

41 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1264/2005/OKS, ze dne 8.2.2005. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

42 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 15816/2003/OKS/Kr., ze dne 13.10.2003. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

43 Původně byla v průčelí osazena okna trojdílná. Tato změna byla provedena nejspíše ve 50. letech 20. století a zcela nekorespondovala s celkovým vzhledem objektu.

44 Restaurování severního průčelí prováděli akad. mal. Jiří Rataj a akad. mal. Milan Kadavý.

45 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 33420/2005/OKS, ze dne 8.12.2005. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

Dům č.p. 138 na Spojeneckém náměstí je jednou z nejkvalitněji opravených památek v MPZ Poběžovice a výrazným příkladem zástavby předměstí v období doznívajícího baroka.



Obrázek 11: Dům č.p. 138 Spojenecké náměstí, pohled od severu. 2016.
Zdroj: vlastní



Obrázek 12: Dům č.p. 138 Spojenecké náměstí, detail maleb štítu. 2016.
Zdroj: vlastní

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: bez č.p./č.e.
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: garáže	Parcelní číslo: 280/2 a 281/2
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Kreslová Božena, Spojenecké náměstí 120, 34522 Poběžovice a Duffek Josef, Drahotínská 79, 34522 Poběžovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 1	Současné využití: garáže
Rok postavení: stavba v místě starších hospodářských objektů	Průzkumy: stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: 80. léta 20. stol.; 1996	Předmět ochrany: městské opevnění
Popis: přízemní stavby dvou garáží. Východní garáž starší. Západní garáž postavena v roce 1996. Prosté zděné objekty kryté pulťovou střechou. Novější garáž v jižním průčelí se dvěma okny.	Regulativ: nevhodné objekty. Možnost nahrazení jedním přízemním obytným domem v okapové orientaci Závady: rušivé objekty
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: dokumentace garáže, Josef Etzl, 1996	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 19	

Stavba garáže na pozemku 280/2 byla provedena v roce 1996, bohužel, se souhlasem orgánů státní památkové péče⁴⁶. Východní garáž byla postavena pravděpodobně v 80. letech 20. století v místě původní stodoly. S hlediska současné památkové péče by takováto stavba dnes již neobstála. Stávající stav je nevhodný i s ohledem na to, že garáže bezprostředně navazují na městské opevnění. Možným řešením je náhrada obou objektů přízemní stavbou reagující na původní zástavbu.

46 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: kult/178/96, ze dne 23.5.1996. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 19
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 279
Ulice: Spojenecké náměstí / náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Roman Ivan, Spojenecké náměstí 19, 34522 Poběžovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: na stabilním katastru 1838 zachycen ve stávající poloze. Pravidelně později přestavěn.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pozdní klasicismus, výrazně přestavěn v roce 2013	Předmět ochrany: hmota objektu
Popis: přízemní objekt s nízkým polopatrem na obdélném půdoryse, krytý sedlovou střechou. Severní průčelí má čtyři okenní osy. Ve středu průčelí vstup do objektu. Fasáda plochá. Objekt kontaktně zateplen. Vnitřní dispozice trojdílná. Místnosti plochostropé. Ve dvorní části drobná stodůlka přiléhající k hradbám.	Regulativ: odstranění zateplovacího systému, obnova původního členění a barevnosti fasády Závady: provedení zateplení fasády, odstranění architektonického členění, nevhodná barevnost fasády, markýza nad vstupem
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: celková přestavba 2013	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 20	

Dům byl v roce 2013 bez souhlasu orgánů státní památkové péče zcela přestavěn. Došlo zejména k odstranění všech architektonických prvků fasády a k provedení kontaktního zateplovacího systému. Došlo také k provedení výměny původních slohových výplní otvorů, a to včetně velmi kvalitních kazetových vstupních dveří. Dům dnes postrádá jakékoliv památkové hodnoty a je již pouhou výplní částí MPZ Poběžovice bez dalších hodnot.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 120</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Pobežovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 289
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Rygl Radomír a Ryglová Alena, Spojenecké náměstí 121, 34522 Pobežovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení, objekt k podnikání
Rok postavení: přestavba a dostavba staršího objektu patrného na stabilním katastru. Současná stavba z 80. - 90. let 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: adaptace starší architektury nejspíše z 19. stol. Novodobé úpravy 80. - 90. léta 20. stol.	Předmět ochrany: městské opevnění
Popis: patrový dům v okapové orientaci s výraznou severní přístavbou. Dům obdélného tvaru, krytý sedlovou střechou. Severní přístavba krytá převýšenou pultovou střechou. Průčelí čtyřosé se vstupem ve třetí ose od severu. Vstup i balkón nad ním kryty masivními stanovými střechami. Výplně novodobé. Na jihu menší patrová přístavba o dvou okenních osách. Fasáda bez členění. Severní přístavba novodobá. V jižní části s masivními novodobými vraty. V patře čtyři podélná okénka. Pod nimi, zcela mimo osu, další větší obdélné okno. Střešní krytina je betonová. V ploše střechy přístavku se nacházejí tři střešní okna osazená na hraně římsy. Z jihu přiléhá bývalá stodola.	Regulativ: odstranění balkónu a markýzy nad hlavním vstupem, výměna výplní otvorů za slohové s členěním do šesti tabulek, odstranění novodobých garážových vrat, změna výplní okenních výplní na bývalé stodole, doplnění architektonických prvků fasády – mezipodlažní a korunní římsu, barevné oddělení hmoty severní přístavby Závady: v současné podobě rušivý objekt, masivní zakrytí hlavního vstupu, novodobé nevhodné výplně otvorů, nečlenění jednotlivých hmot
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: přestavba stodoly 2003	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 22	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 121</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 298/1
Ulice: Spojenecké náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Kreslová Božena, Spojenecké náměstí 120, 34522 Poběžovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: objekt v původní poloze jako v roce 1938. Rozsáhlá přestavba v roce 1973. Garáž z počátku 90. let 20. století.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokně-klasicistní dům s novodobými přestavbami	Předmět ochrany: městské opevnění
Popis: dvoupodlažní dům obdélného půdorysu ve štítové orientaci východ - západ, krytý polovalbovou střechou s hladkou plechovou falcovanou krytinou. Interiér je celý plochostropý. V přední části je pod objektem malý sklípek. Západní průčelí dvouosé. Ve vrcholu štítu jedno menší obdélné okno. Okna jsou novodobá podélná dvoudílná. Jižní strana je pětiosá, výplně shodné se západní stranou. Od jihu k obytnému dobu přistavěna garáž. Její střecha využita jako terasa.	Regulativ: odstranění balkónu a garáže, změna velikosti okenních otvorů, výměna výplní okenních otvorů za slohová, doplnění architektonických prvků fasády (římasy, šambrány), změna střešní krytiny, zvážit změnu oplocení Závady: dvorní přístavba, velikost okenních otvorů, nevhodné výplně okenních otvorů, nevhodné oplocení
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: oprava fasády?, výměna výplní okenních otvorů?	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 21	

Na objektu, neznámo kdy, došlo k provedení výměny výplní okenních otvorů a úpravě fasády. Úpravu fasády lze hodnotit kladně, nová okna však nikoli. Jedná se o novodobé tovární výrobky zcela bez účasti řemeslné práce.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: -
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: proluka	Parcelní číslo: 296/1
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: žádný
Počet podlaží: -	Současné využití: jiná plocha
Rok postavení: -	Průzkumy: stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: -	Předmět ochrany: -
Popis: velký pozemek na výjezdu z náměstí Míru směrem na západ. Dříve souvisle zastavěná uliční fronta (Reichstrasse)	Regulativ: dostavba uliční fronty Závady: proluka
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: -	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 23 ; Obr. 24	

Pozemek parc. č. 296/1 je z hlediska zájmů státní památkové péče nutné vnímat jako proluku, která je rušivým prvkem v celkové urbanistické skladbě MPZ Poběžovice. Ještě v roce 1940 byl tento pozemek zastavěn souborem větších dvoupodlažních domů, kde zvláštní postavení měl bývalý dům č.p. 12, který uzavíral pohled z náměstí Míru směrem k západu. Součástí dlouhodobé památkové péče v Poběžovicích by měla být i snaha uvolnit tento pozemek k zástavbě. Nová zástavba by v tomto případě měla vycházet z předlohy, která vědomě kopíruje původní vzhled domu č.p. 12 z roku 1940. Mělo by tedy v tomto případě jít o vytvoření historické kopie, a to z důvodu velmi významného průhledu, který by si měl uchovat své historické hodnoty.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 13
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 292
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Vlasák Václav, náměstí Míru 13, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: objekt v původní poloze jako v roce 1938. V roce 1784 připomínán ve vlastnictví Jana Portnera.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokně-klasicistní dům, výrazná přestavba ve 20. stol.	Předmět ochrany: městské opevnění, hmota, vnější vzhled
Popis: patrový dům na téměř čtvercovém půdorysu ve štítové orientaci. Střecha sedlová s orientací hřebenu sever-jih. Východní průčelí je tříosé. Okna jsou novodobá, tří- a dvoukřídlá. Ve středu je vstup do průjezdu, který je zaklenut stlačenou valenou klenbou. Další místnosti jsou plochostropé. Pod severní částí domu je kamenný klenutý sklep. Fasáda má jednoduše profilovanou korunní římsu, jinak je bez architektonických článků. Na západní straně je v úrovni patra krátká pavlač. Ve dvoře, na západní straně stojí menší hospodářská stavba krytá pultovou střechou přiléhající k obvodové hradbě – městskému opevnění.	Regulativ: rehabilitace východního průčelí, oprava omítek, doplnění architektonického členění (okenní plastické šambrány, mezipodlažní římsa), změna velikosti a rozmístění okenních otvorů východního průčelí, obnova hladké štukové fasády průčelí, výměna výplní okenních otvorů za dvoukřídlé, dělené do čtyř – šesti tabulek. Závady: dlouhodobá neúdržba, neslohová fasáda, nevhodné výplně okenních otvorů.
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 23	

Dům v poměrně zanedbaném stavu, který v současné době uzavírá náměstí Míru ze západní strany. Bude třeba provést rehabilitaci východního průčelí domu. Problémem v tomto případě bude absence dobových ikonografií.

Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 14
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Pobežovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 291
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: MAMO GROUP s.r.o., náměstí Míru 14, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: výstavba v polovině 18. stol., přestavba na přelomu 19. a 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokní dům s pozdější přestavbou na počátku 20. stol.	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: patrový dům obdélného půdorysu, krytý polovalbovou střechou ve štítové uliční orientaci. Střecha kryta plechem. Na severní i jižní straně pultové vikýře. Průčelí třiosé. Ve vrcholu štítu jeden okenní otvor. V jižní části vjezd do průjezdu. Fasáda členěna v duchu počátku 20. stol. Korunní římsa profilována zubozemem. Dále jsou na fasádě dochovány bosované pilastry, nad vstupem bosovaný pás a profilovaná kordonová římsa. Nad středním oknem dochována drobná nika. Přední část domu je podsklepena. Na západním štítu jsou dřevěné pavlače. Ve dvoře hospodářský objekt přiléhající k hradbám.	Regulativ: je otázka, zda rehabilitovat starší úpravu průčelí, která měla bezpochyby jiné členění okenních otvorů, případně ponechat též historickou úpravu z počátku 20. století. Závady: příliš výrazná barva fasády
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: úprava průčelí 2015	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 25	

V roce 2015 proběhla na objektu úprava fasády bez souhlasu orgánů státní památkové péče. Oprava byla provedena poměrně zdařile, byl však zvolen příliš sytý odstín žluté barvy.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 15</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 290
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Apfelbek Jiří, Augustinova 12, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: výstavba pravděpodobně v polovině 18. stol. s mladšími úpravami z 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokní dům s pozdější přestavbou na počátku 20. stol.	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: dvoupodlažní objekt ve štítové orientaci obdélného půdorysu, krytý polovalbovou střechou. Uliční průčelí tříosé. V parteru tři vstupy do domu. V patře tři novodobá, trojdílná okna. V úrovni patra je na západě pavlač. Na západním okraji pozemku zděná stodola, která je pravděpodobně vestavěna do tělesa bašty. Ve dvoře značně rozsáhlá přístavba dílny. Jižní fasáda nečleněná, hladká s cementovou omítkou. Na jihu dvě okna neotevíravá, bez členění. Členění východního průčelí se nedochovalo. Fasáda členěna pouze plochou korunní římsou. Ve vrcholu štítu jedno obdélné okno po stranách s oválnými větracími otvory.	Regulativ: rehabilitace uličního průčelí, obnova architektonických prvků, změna rozmístění okenních os a velikosti okenních otvorů. Novodobé výplně nahradit dvoukřídlými dřevěnými s dělením do šesti tabulek. Výměna střešní krytiny za pálenou typu „bobrovka“. Závady: nečleněné průčelí, výplně okenních otvorů, velikost okenních otvorů, plechová střešní krytina
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 26	

Od jihu přiléhá k městskému domu č.p 15 volný pozemek parcelní číslo 288. Na tomto pozemku dříve stával městský dům č.p. 16, který byl v roce 1830 připomínán ve vlastnictví Anny Landshutové⁴⁷. V roce 1913 zde bylo umístěno holičství Hermanna Breiffeldera, které zde bylo až do roku 1939. V roce 1948 byl dům bez náhrady zbourán.

Stejně jako v případě bývalého domu č.p. 12 na pozemku parcelní číslo 296/1 na severní straně fronty domu před východem z kostela, by bylo vhodné, a to nejen z hlediska zájmů státní památkové péče, přistoupit k hmotové a v tomto případě i historizující obnově tohoto domu. I když je tvorba historických kopií v plošně chráněných sídlech v současnosti téměř výhradně státní památkovou péčí odmítána⁴⁸, v tomto případě je možné najít dostatečné množství důvodů, proč k tomuto pojetí zástavby proluky přistoupit. V tomto případě by se nejednalo pouze o kopii stavby samotné, ale o obnovu nedávno zaniklé urbanistické skladby nezanedbatelné části památkově chráněného území.

Součástí tohoto řešení by však musela být i změna dopravní koncepce centra Poběžovic. Současné dopravní řešení by neumožňovalo jakékoliv stavební úpravy obou dotčených pozemků, neboť stavby na nich by okamžitě začaly představovat dopravní překážky. Je tedy zřejmé, že celkovou rehabilitací musí projít nejen samotné proluky, ale i skladba komunikací a dopravní řešení.

Demolice objektů, ať už v průběhu druhé světové války nebo po ní, představují pro MPZ Poběžovice obrovskou historickou zátěž a této problematice by bylo nutné věnovat samostatnou práci, která by tento problém řešila v širším urbanistickém kontextu.

47 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 525.

48 Pořizování kopií zaniklých staveb je i uvnitř oboru památkové péče vnímáno jako problém značně kontroverzní. Pořizování kopií je otázkou, kterou obor řeše po celou dobu své existence, aniž by v tomto bodě mohl dospět k jednoznačnému a obecně platnému stanovisku. Jde o to, zda se za rozhodující hodnotu považuje hmotná podstata objektu (tedy originální materiál), nebo podstata ideová (tedy architektonická forma). Kopie dále nikdy nemůže být plnohodnotnou náhradou zaniklé stavby, a to ani kdyby byla kopií po všech stránkách. KUČA, K. - KUČOVÁ, V. - KIBIC, K. *Novostavby v památkově chráněných sídlech.* Praha: Národní památkový ústav, 2004, s. 20. ISBN: 80-86234-54-1.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: -
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: proluka	Parcelní číslo: 884/2
Ulice: náměstí Míru - Slovanská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Ghattas Yousef MUDr. a Ghattasová Věra, č. p. 41, 34521 Meclov	Počet objektů: žádný
Počet podlaží: -	Současné využití: jiná plocha
Rok postavení: -	Průzkumy: stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: -	Předmět ochrany: -
Popis: pozemek na jihu pod kostelem na hranici silnice.	Regulativ: dostavba uliční fronty
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: -	Závady: proluka
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 27 ; Obr. 28	

Jedná se o stejný případ jako o volné pozemky v západním závěru náměstí. Zde stávaly měšťanské domy č.p. 20 – č.p. 22., které stály ještě v roce 1947. Jednalo se zástavbu podél vnitřní hrany městského opevnění. První zmínky o vlastnících těchto domů pocházejí již z let kolem roku 1780⁴⁹. Domy měly hospodářská zázemí, které bezprostředně navazovalo na městské opevnění. I v tomto případě by bylo vhodné přistoupit k zástavbě této proluky. Vzhledem k tomu, že se nejedná o souvislou frontu domů, není nutné vytvářet kopie původních objektů, ale je možné zde vytvořit novostavby, které budou parafrázovat zaniklou zástavbu, nezastírajíc, že se jedná o moderní zástavbu⁵⁰.

49 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 448

50 Z hlediska architektonické tvorby se jedná o mimořádně obtížný úkol a zároveň o lákavou výzvu.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 24</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 273
Ulice: Slovanská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Stauberová Marie, Slovanská 24, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: 1913, přestavba staršího barokního domu	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: dům z počátku 20. stol. se secesními prvky	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: patrový dům v okapové orientaci vůči Slovanské ulici. Sousední baráky odbourány v roce 1947. Fasáda zdobena řasou architektonických prvků odkazujících na secesi. V přízemí je pásová bosáž, v patře podokenní zrcadla, mezi okny pilastry s obdélnou hlavou. Pod korunní římsou naznačen zubořez ve formě plastických čtverců. Objekt krytý sedlovou střechou. Ve východní ploše je vytažen masivní sedlový vikýř. Parter průčelí čtyřosý se vstupem v severní části, patro tříosé. V přízemí obdélná okna s půlkruhovým záklenkem, v patře čtvercová dvoudílná okna se sloupkem. Od jihu k objektu přiléhá stavba nekryté terasy.	Regulativ: zachování členění východního štítu Závady: v současné podobě bez závad
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: úprava fasády 2001, nová okna 2003, výměna krytiny obytné podkrovní 2005, stavba terasy 2008	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: vnitřní úpravy, J. Hojda, 2008	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 28	

V roce 1947 byl zbourán sousední dům č.p. 25 a v roce 1967 pak i severní dům č.p. 23. Od té doby stojí dům samostatně. Byl postaven v roce 1913 v té době oblíbeném historizujícím slohu využívajícím prvky doznívající secese. V této době v něm byla umístěna lékárna⁵¹.

Objekt od roku 2001 prošel výraznými stavebními úpravami. Prvním zásahem byla obnova uličního, architektonicky velmi výrazně členěného, průčelí⁵². Vzhledem k nedochované barevnosti bylo rozhodnuto o provedení monochromatické barevnosti v odstínu okrové. Monochromatická barevnost byla poté rozbita v roce 2003, kdy došlo k výměně oken v parteru⁵³. Architektonické prvky byly opatřeny o dva odstíny tmavším nátěrem okrovorůžové barvy.

Další významnou úpravou byla v roce 2005 provedená výměna střešní krytiny a změna využívání podkroví pro bydlení. Tato úprava si vyžádala zásah do vnější podoby domu v podobě dvou menších střešních oken ve východní ploše střechy⁵⁴. Jako střešní krytina byla použita betonová krytina.

Další úpravy objektu již nezasahovaly do jeho konstrukcí. V roce 2008 byla přistavěna venkovní terasa ve dvoře, která byla provedena jako nezastřešená⁵⁵. Ve stejném roce došlo i ke stavebnímu zásahu, který se domu č.p. 24 nedotýkal bezprostředně. Bylo rozhodnuto o odstranění posledního zbývajících domu z řady před městskými hradbami a to domu č.p. 26⁵⁶, který dříve stával vedle jižní brány. Dům byl dlouhodobě neudržovaný a v roce 2008 začal

51 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I.* Poběžovice: 1965, s. 498.

52 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO8879/2001, ze dne 11.7.2001. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

53 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 9878/2003/OKS-Kr., ze dne 15.7.2003. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

54 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1787/2005/OKS, ze dne 29.7.2005. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

55 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-3612/08-11979/2008/Hin, ze dne 16.4.2008. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

56 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-4767/08-16691/2008/Hin, ze dne 18.6.. Složka MPZ Poběžovice, Slovanská ulice – Spojenecké náměstí.

ohrožovat provoz na sousední vozovce. Jednalo se o dům z části roubený u něhož bylo možno zdokumentovat černou kuchyni s vnitřní roubenou komorou. Bohužel stavební stav konstrukcí již neumožňoval jeho záchranu, aniž by bylo nutné použití značných finančních prostředků. Z tohoto důvodu nebylo možno přistoupit k jeho záchraně. Dům č.p. 26 byl unikátním dokladem historické zástavby a je chyba státní památkové péče, že nebylo dříve přistoupeno k jeho ochraně jakožto nemovité kulturní památky ([Obr. 29](#)).

Ke zbouranému domu č.p. 26 přiléhal ve východním směru ještě jeden drobný přízemní objekt, se hřebenem v orientaci východ – západ. Tento domek stál ještě v roce 1966⁵⁷ a byl pravděpodobně zbořen krátce poté. Prvními majiteli tohoto domku, který celou svojí hmotou vstupoval do vozovky a tím ji zužoval, je v roce 1830 uváděn Josef Wessely⁵⁸. Dům byl zajímavý tím, že celou svojí hmotou stál na původní jižní městské bráně.



Obrázek 13: Č.p. 128. Pohled na jihovýchodní nároží. 2016. Zdroj: vlastní

57 BAURER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. *Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung*. Melsungen, 1970, s. 288.

58 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I*. Poběžovice: 1965, s. 499.



Obrázek 14: Pohled na dům č.p. 126 od jihu. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 15: Č.p. 125, pohled od jihu. Za přístavkem je patrná zeď městského opevnění. Zde nezachycený severovýchodní roh je umístěn na bývalé baště. Zdroj: vlastní



Obrázek 16: Východní pohled na dům č.p. 215. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 17: Dům č.p. 222, jižní pohled. 2016. Na domě je dobře viditelný zlom ve střešním plášti. Mansardová střecha je pravděpodobně starší. Zdroj: vlastní.



Obrázek 18: Severní pohled na dům č.p. 137 na Spojeneckém náměstí. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 19: Garáže na pozemku 280/2 a 281/2. Vzadu je patrná starší stodůlka u domu č.p. 19. Mezi stodolou a garáží probíhá zeď městského opevnění. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 20: Severovýchodní pohled na uliční průčelí domu č.p. 19. Původní vzhled domu byl zcela setřen kontaktním zateplením. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 21: Č.p. 121, západní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 22: Západní pohled do dvora domu č.p. 120. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 23: Pohled od východu na dům č.p. 13 na náměstí Míru a vpravo na proluku parc. č. 296/1 na které stál dům č.p. 12. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 24: Pohled náměstím Míru směrem na západ kolem roku 1900. V pozadí je vidět dům č.p. 12. Zajímavostí snímku je existence obou věží kostela. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970



Obrázek 25: Východní fasáda domu č.p. 14. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 26: Jihozápadní nároží domu č.p. 15. Směrem na jih stál dům č.p. 16, který uzavíral uliční frontu. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 27: Jižní fronta náměstí v roce 1913, kde se dnes nachází proluka parc. č. 884/2. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.



Obrázek 28: Východní průčelí domu č.p. 24. 2016. Na dům navazovala západním směrem na předchozím obrázku uvedená zástavba. Zdroj: vlastní.



Obrázek 29: Pozemek parc. č. 270, na kterém se nacházel dům č.p. 26. Za zaparkovanými auty prochází zeď městského opevnění. 2016. Zdroj: vlastní.

5.2. Slovanská ulice – Masarykova ulice

V následující kapitole se budu věnovat zástavbě východní části ulice Slovanská a zástavbě Masarykovy ulice. Zejména Masarykova ulice si zasluhuje zvýšenou pozornost, a to nikoliv s ohledem na kvalitu dochovaných objektů, nýbrž na rozsah demolic, které tuto ulici postihly zejména po druhé světové válce.



Obrázek 30: Část 2. Slovanská ulice – Masarykova ulice. Přehled objektů.
Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

Masarykova ulice, dříve *Bahnhofstrasse* a *Judenstrasse*, byla původně oboustranně zastavěnou ulicí s domy osazenými na hraně vozovky v poměrně pravidelné uliční čáře. Urbanistická skladba je výborně vidět na otiscích stabilního katastru z roku 1838. Ulice byla dříve v tzv. židovské kolonii a nacházela se v ní i původní synagoga vystavěná v roce 1814 na místě staršího objektu. Součástí ulice byl i panský lihovar a pivovar, které se do současnosti taktéž nedochovaly. Již mimo městské hradby, východním směrem za Týnskou bránou se nacházel panský hospodářský dvůr, dnes taktéž zaniklý.

Problematiku vzniklých proluk v Masarykově ulici se tedy pokusím nastínit v následujícím textu, zatímco další přehled se bude věnovat pouze objektům dnes stojícím, které se v současnosti podílejí na celkovém vzhledu MPZ Poběžovice.

Jak je uvedeno výše k největším demolicím v prostoru Masarykovy ulice docházelo po roce 1939 do roku 1947. V tomto období došlo k úplnému odstranění zástavby, která začínala pod budovou bývalého soudu (náměstí Míru č.p. 36) a směřovala jihovýchodním směrem k hlavní Masarykově ulici. ([Obr. 44](#)) Jednalo se o chudé domky č.p. 38, 39, 40, 41 a 263. Dle stávající parcelace je možné stále rozeznat menší parcely po zástavbě pod čísly parc. č. 16, 18, 19 a 20. V současné době jsou pozemky pouze zatravněny a tvoří jakýsi přechod ve směru od zámeckého parku částečně zvýrazněný torzem původního městského opevnění běžícího po severní straně této bývalé uličky. Další rozsáhlou plochou postiženou demolicemi je severní strana Masarykovy ulice ([Obr. 45](#); [Obr. 46](#)), a to od pozemku parcelní číslo 32 východním směrem, až k pozemku parc. č. 16⁵⁹, který je nárožním pozemkem. Ze zástavby nacházející se na severní straně ulice se dochoval pouze dům č.p. 261. Za uličkou vedoucí směrem k budově soudu na náměstí Míru se na severní straně ulice nachází pak už jen jediná rozsáhlejší volná parcela a to č. 14 se všemi podlomeními.

59 Jedná se o pozemky od západu směrem k východu parc. č. 32; 28; 29; 31; 17; 16

Jižní strana ulice byla demolicemi postižena méně než severní. Celistvá zástavba se dochovala u bývalé Týnské brány. Směrem na západ byly zbourány domy na pozemcích parc. č. 65 a parc. č. 64. Na pozemku parc. č. 65 se nacházela synagoga, a i sousední dům měl židovské vlastníky. Z původní uliční fronty se pak dochoval pouze dům č.p. 267. Směrem na západ pak pokračovaly další proluky, a až v roce 2013 zde na pozemku parc. č. 58 vyrostl nový dům. Posledním volným pozemkem je v nárožní pozici nacházející se pozemek parc. č. 46. Všechny tyto pozemky dnes představují památkový, historický a urbanistický problém v celkové struktuře Městské památkové zóny Poběžovice. Rozsáhlým prolukám po budově kláštera a panského dvora bude věnován samostatný regulativ. Další velké proluky vznikly až po roce 2007, kdy došlo ke zřícení hlavní budovy bývalého panského hospodářského dvora na pozemku parc. č. 74 ([Obr. 47](#)) a muselo být nařízeno jeho odstranění a v roce 2011⁶⁰, kdy ke svému zániku dospěl i objekt bývalého kláštera (Domova Karla Boromejského), u kterého došlo ke zřícení části střechy a třetího podlaží ([Obr. 48](#)). Tyto dvě volná prostranství představují obrovskou výzvu pro umístění smysluplné zástavby, která by do MPZ Poběžovice vnesla nové hodnoty ([Obr. 31](#)).

Stávající stav je třeba hodnotit z urbanistického i historického hlediska jako nevhodný. Zastavění proluk je v tomto případě žádoucí, neboť směřuje k obnově celistvosti uliční řady a celého prostoru. Proti opětovné zástavbě v tomto případě nemůže obstát ani argument aktuální existence parkové úpravy, případně dopravní nevhodností novostavby.

Doplněním proluky novostavbou, která bude mít dobře navrženou hmotu, kompozici průčelí a materiálové řešení, budou hodnoty památkově chráněného území zvýšeny, neboť bude petrifikována celková urbanistická struktura. Novostavby musí respektovat historicky dané regulativy. V zásadě nesmí vystupovat z uliční čáry, zejména ve směru do zahrady. Zájmem státní památkové péče je, aby byla zachována původní stavební čára a parcelace. Dalším výraz-

60 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-7071/11-34722/2011-Hin, ze dne 5.12.2011. Složka MPZ Poběžovice, Masarykova ulice.

ným regulativem pro novou výstavbu je zachování hmoty originálu, pokud je známa ze starších vyobrazení. Pokud tato podoba známa není, neměly by novostavby vybočovat mimo místní stavební tradici. Na uvedených pozemcích by se tedy v ulici vedoucí k budově soudu mělo jednat o přízemní zástavbu v okapové orientaci, volně přecházející v přízemní až patrovou zástavbu severní strany Masarykovy ulice.



Obrázek 31: Proluka po bývalém panském statku a klášteře na pozemcích parc. č. 74 a 72/1. Pohled od východu. 2016. Zdroj: vlastní.

Na jižní straně Masarykovy ulice je situace příznivější. Jak je uvedeno výše, v roce 2013 byla zahájena stavba rodinného domu č.p. 266 na pozemku parc. č. 58⁶¹. Jedná se o první novostavbu v prostředí MPZ Poběžovice od prohlášení Městské památkové zóny. Další plánovanou zástavbou je budova nové synagogy na pozemku parc. č. 65. V roce 2016 bylo pro stavbu synagogy vydáno rozhodnutí orgánu státní památkové péče k přípravě projektové dokumentace. V průběhu přípravných prací došlo k archeologickému průzkumu dotčeného pozemku, kdy byla odkryta rituální koupel – mikve.

61 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-468/11-1245/2011-Hin, ze dne 27.5.2011. Složka MPZ Poběžovice, Masarykova ulice.

Pro nezastavěné pozemky na jižní straně Masarykovy ulice platí stejné regulativy jako pro severní stranu. Samotnou kapitolou je pak zástavba pozemků po klášterní budově a panském hospodářském dvoře, kde je ukládání regulativů velmi obtížné, neboť výstavba kopií, případné objektů v obdobné hmotě, nepřichází pravděpodobně v úvahu. U těchto novostaveb by nejvíce záleželo na zkušenosti architekta a pochopení genia loci.



Obrázek 32: Masarykova ulice v roce 1940. Pohled od západu. Zdroj: Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: *Ein Buch der Erinnerung. Melsungen*, 1970.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 129</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Pobežovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 52
Ulice: Slovanská	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Nguyen Le Thu, Tichá 142/6, 26801 Hořovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení, prodejna
Rok postavení: dům připomínán již roku 1789, na stabilním katastru 1838 ve stávající poloze	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pozdně barokní až klasicistní dům, stavební úpravy v pol. 20. stol.	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled, městské opevnění
Popis: dvoupodlažní dům nad nepravidelným půdorysem ve tvaru „L“, v okapové orientaci, krytý polovalbovou střechou. Ze severní strany dům postaven na městských hradbách. Uliční průčelí je pětiosé se vstupem v druhé ose od severu. Vstup orámovaný bosovanými pilastry se segmentovou supraportou. V supraportě oválné poškozené zrcadlo bez malby. Výplně otvorů novodobé. V jižním průčelí proražen novodobý vstup. Střecha krytá betonovou krytinou. V západní ploše střechy pultové vikýře se šikmými boky. V severní polovině se nachází přízemní chodba na kterou je napojen menší, valeně zaklenutý, sklípek. Na fasádě dochována masivní podseknutá korunní římsa. Jinak průčelí ploché.	Regulativ: Odstranění vikýřů, výměna střešní krytiny za pálenou, obnova architektonických prvků fasády, výměna výplní okenních otvorů v patře (dvojitá dřevěná, dělená do šesti tabulek, osazená v líci fasády), omítnutí městské hradby Závady: nevhodné vikýře, nevhodná střešní krytina, absence pravidelné údržby
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: výměna oken v přízemí 2003, úprava podkroví 2004	
Rozsah ochrany: městské opevnění	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 33	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 30</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 47
Ulice: Slovanská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Novotná Stanislava , DiS, Pplk. Sochora 830/29, Holešovice, 17000 Praha 7, Šturmová Jana, Ladova 685, Týnské Předměstí, 34401 Domažlice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení, prodejna
Rok postavení: dům připomínán již roku 1789 ve vlastnictví Jakuba Kutschery, na stabilním katastru 1838 ve stávající poloze	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pravděpodobně pozdně barokní stavba, úpravy ve 20. stol.	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: patrový jednoduchý dům čtvercového půdorysu v nepůvodní, nárožní pozici ulic Masarykova-Slovanská. Okapová orientace, střecha sedlová, krytá eternitem. Průčelí v parteru nepravidelné. Od jihu vstup do obchodu, výkladec, vstup do domu, garážová vrata. Patro tříosé. Okna v patře trojdílná, osazená v hlubší špaletě, s vpadlou šambránou. Fasáda dělena 1x zalomenou mezipodlažní římsou. Ze severní strany přiléhal původní nárožní dům č.p. 31 zbořený v letech 1949 – 1950.	Regulativ: rehabilitace původního členění průčelí (původně pětiosé), provedení štukové fasády, nové výplně okenních otvorů dřevěné dvoukřídlé ven otvíravé, osazené v líci fasády, zrušení vjezdu do garáže Závady: nevhodný typ výplní okenních otvorů v patře, garážová vrata v severní části parteru
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 34	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 266</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 56/1 a 58
Ulice: Masarykova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Váňová Eliška, Smetanova 119, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení, prodejna
Rok postavení: 2013	Průzkumy: stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba 2013	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní novostavba rodinného domu v půdorysu ve tvaru „L“. Severní průčelí v okapové orientaci. Dům krytý sedlovou střechou s pálenou krytinou. V severní ploše střechy čtyři sedlové vikýře. Východní nároží otevřené. Průčelí je pětiosé se vstupem do objektu v první ose od západu a vstupem do prodejny v poslední ose. Jižní průčelí postaveno v poměrně prudkém svahu. Východní průčelí je dvouosé. Ve východním štítu ve vrcholu jedno obdélné okno. Objekt bez vnějších omítek a bez architektonického členění.	Regulativ: dopracování vnějších omítek včetně korunní římsy a plastických okenních šambrán Závady: přesah přes dva pozemky
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: výstavba domu 2013	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, vypracoval: Hana Vajgantová, 2010	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 35	

Dům č.p. 266 ve Slovanské ulici je jedinou novostavbou v proluce od roku 1995, kdy byla prohlášena Městská památková zóna Poběžovice. Objekt

poměrně odpovídá historické zástavbě svojí hmotou a pojetím okapové orientace. Vzhledem k tomu, že se jedná o první příklad novostavby v místě starší zaniklé zástavby, byla ve schvalovacím procesu orgány státní památkové péče učiněna řada chyb, které jsou dnes, s odstupem času, zřejmé. Zásadní chyba byla učiněna již v období přípravy projektové dokumentace⁶², kdy orgány státní památkové péče, připustily stavbu, která přechází přes dvě pozemkové parcely a v podstatě tak zbořily jeden ze základních regulativů pro obnovení výstavby, zachování historické parcelace. Při další zástavbě proluk by takovéto chyby měly být zcela vyloučeny. Je pravděpodobné, že v takových případech mohou vznikat právní problémy, kdy se případní noví stavitelé mohou domáhat stejného přístupu, neboť správní orgány jsou svými předchozími rozhodnutími vázány⁶³.

Vzhledem k tomu, že umístění domu č.p. 266 na dvou historických pozemcích lze považovat v současné praxi státní památkové péče za pochybení, musí tedy výkonný orgán stále zvažovat, zda jeho dosavadní správní praxe je v souladu s aktuálním stavem vědeckého poznání v daném oboru a pokud nikoli - je povinen ji novým vědeckým poznatkům přizpůsobit⁶⁴. Příklad stavby domu č.p. 266 může a bude sloužit zároveň jako kladný, tak i negativní způsob zástavby proluk v Masarykově ulici.

V současné době není dům č.p. 266 stále dokončen. Chybí finální úprava fasády, jejíž absence brání vhodnějšímu zapojení domu do historického prostředí MPZ Poběžovice.

62 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-468/11-1245/2011-Hin, ze dne 27.5.2011. Složka MPZ Poběžovice, Masarykova ulice.

63 Ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění posledních úprav, kdy správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

64 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7As/2009-52, ze dne 13.8.2009. Dostupný z URL <http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&cislofull=7%20As%2043/2009&pagesource=0>

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 261</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 27</p>
<p>Ulice: Masarykova</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Linda Zdeněk, Drahotínská 79, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: objekt k bydlení</p>
<p>Rok postavení: v roce 1838 na otiscích stabilního katastru již jako nespalný, v roce 1830 uváděn jako jeho vlastník David Weishut</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokně-klasicistní dům, stavební úpravy v 1. pol. 20. stol.</p>	<p>Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled</p>
<p>Popis: patrový dům obdélného půdorysu ve štítové orientaci, krytý polovalbovou střechou. Dům postaven ve svahu ve směru od zámku. Severní část navýšena. Jižní průčelí v patře dvouosé, v parteru uprostřed nepůvodní vstup do domu, ve východní části ocelová vrata. Ve vrcholu štítu jedno trojdílné okno, po stranách obdélné větrací otvory. Výplně okenních otvorů trojdílné, dožilé. Fasáda bez rozpoznatelného architektonického členění. Střecha krytá eternitem (dožilá). V patře na západní straně čtyři okenní osy. Interiér domu plochostropý. Objekt ohrožen ve své existenci.</p>	<p>Regulativ: rehabilitace architektonického členění fasády, rehabilitace rozmístění okenních tvorů, výměna výplní okenních otvorů</p> <p>Závady: absence základní údržby, vrata ve východní části parteru, stávající výplně okenních otvorů, dožilá střešní krytina</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 36</p>	

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 267
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 62
Ulice: Masarykova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Gejdoš Dušan, Masarykova 267, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: v roce 1838 na otiscích stabilního katastru již jako nespalný, v roce 1830 uváděn jako jeho vlastník Izák Langschuh a Aron Langschuh	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pravděpodobně přestavba staršího objektu provedená na přelomu 19. a 20. stol.	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: dvoupodlažní dům nad čtvercovým půdorysem, v okapové orientaci vůči ulici, krytý sedlovou střechou. Střeška s vláknocementovou krytinou – česká šablona na koso. Uliční průčelí v parteru tříosé se vstupem ve středu a garáží ve východní části. Patro pětiosé. Výplně okenních otvorů novodobé, slohové. Od jihu přiléhá dvorní přístavba.	Regulativ: doplnění mezipodlažní římsy Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: provedení úprav průčelí 2008, výměna střešní krytiny 2009	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 37	

Dům mezi lety 2008 – 2009 prodělal celkovou obnovu⁶⁵, která se v principu řídila uloženými regulativy. Jediným nedostatkem je absence mezipodlažní římsy.

65 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-627/08-162/2008/Web a č.j.: OKS-4426/08-15026/2008/Web, ze dne 18.2.2008. Složka MPZ Poběžovice, Masarykova ulice.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 35
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 66/1
Ulice: Masarykova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Ščuková Iveta, Masarykova 200, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: konec 19. stol., objekt vzniklý na základech bývalého panského pivovaru	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicismus	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: přízemní obdélný dům v okapové orientaci na jižní straně Masarykovy ulice. Uliční průčelí sedmiosé. Střeška sedlová, krytá novodobou keramickou krytinou tmavé barvy. Výplně okenních otvorů novodobé, plastové. Interiér plochostropý. Celý objekt je podsklepen.	Regulativ: výměna střešní krytiny za pálenou režnou, výměna výplní okenních otvorů za dřevěné, dělené do šesti tabulek, obnova architektonického členění fasády, změna barevnosti fasády, doplnění vikýřů typu volské oko do plochy střešního pláště
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: výměna střešní krytiny a úprava fasády 2015/2016?	Závady: nevhodné výplně okenních otvorů, barva fasády, barva střešní krytiny
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 38	

Dům stojí v poloze bývalého pivovaru a patrně část jeho zdiva pochází ještě z této budovy. Ve dvoře tohoto domu mírně na západ se nachází taktéž studna, ze které byla napájena rituální koupel v bývalé synagoze. Ve dvoře se dále nacházejí dva další objekty, z nichž jeden je na pozemku parc. č. 66/2 se jedná se o montovanou stavbu výrobní haly. Tento objekt lze považovat za bezhodnotný a v rámci historického prostředí MPZ Poběžovice za rušivý. V tomto

případě by bylo nejvhodnější přistoupit k jeho odstranění bez náhrady. Dalším dvorním objektem je bývalá stodola přiléhající těsně k městskému opevnění. Původně se jednalo o hlavní budovu pivovaru, která byla po jeho zrušení upravena na stodolu. Objekt je v poměrně zanedbaném stavu a je třeba přistoupit k jeho opravě.

Stávající stav domu č.p. 35 lze označit za tragický. Dům je novodobě upraven, a to bez povolení orgánů státní památkové péče. Fasáda byla někdy mezi roky 2015 a 2016 zateplena kontaktním zateplovacím systémem a zcela zbavena jakékoliv architektonické podoby. Současně se zateplením byl proveden i nátěr fasády barvou v odstínu tmavě hnědé barvy. Takováto fasádní barva je v převážně dochované klasicistní zástavbě prvkem zcela neznámým a rozhodně velmi rušivým. Dalším problematickým prvkem je osazení plastových oken bílé barvy bez členění. Dům takto ztratil podstatnou část materiálové hodnoty. Poslední negativní úpravou je výměna střešní krytiny, kdy původní eternit byl vyměněn za keramickou krytinu s téměř černou glazurou. Tato střešní krytina je v současnosti velmi módní a je často používána na novostavbách v satelitních polohách. Do prostředí památkově plošně chráněných lokalit je zcela nevhodná, neboť celkově mění vnímání domu a nelze ji považovat za střešní krytinu tradiční. V současné úpravě je dům rušivým prvkem v zástavbě Masarykovy ulice. Bohužel stávající zákonná úprava státní památkové péče neumožňuje orgánům státní památkové péče v takovýchto případech účinně zasáhnout a nařídit takové úpravy, které by podobu domu rehabilitovaly. Obnova historického vzhledu domů, který není prohlášen nemovitou kulturní památkou, je v současné době pouze v rukou vlastníků.

Problematické je také barevné spojení domu č.p. 35 se sousedním domem č.p. 200, kdy došlo k úplnému propojení fasád i stavebnímu spojení prostřednictvím vstupu do domu č.p. 35. I tyto úpravy byly provedeny bez souhlasu příslušného orgánu státní památkové péče. Už tak špatný architektonicko – urbanistický stav Masarykovy ulice byl těmito úpravami dále degradován.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 200</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 67
Ulice: Masarykova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Ščuková Iveta, Masarykova 200, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1, věžovitě nároží 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: konec 19. stol., původně část lihovaru, později hotel Austria, stavební úpravy po roce 2015.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicismus, soudobé stavební úpravy	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: Dům nad obdélným půdorysu v okapové orientaci. Východní nároží věžovitě o dvou podlažích. Objekt krytý sedlovou střechou, věžovitě nároží s plochou střechou. Sedlová střecha při severní straně s nízkou atikou. Přízemí nepravidelné o čtyřech okenních osách. Okna jednoduchá obdélná a zdvojená. Výplně okenních otvorů novodobé plastové. V nároží v patře jeden okenní otvor, výplň zdvojená plastová. Vstup do objektu ve středu parteru. Fasáda bez členění, zateplená, barvy hnědé. Interiér plochostropý, objekt po celé ploše podsklepen.	Regulativ: výměna výplní okenních otvorů za dřevěné, dělené do šesti tabulek, obnova architektonického černění fasády, změna barevnosti fasády, doplnění nástavby východního nároží a obnova zvoncové střechy Závady: nevhodné výplně okenních otvorů, barva fasády, fasáda zcela bez členění
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: úprava fasády 2015/2016?	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 39	

U domu č.p. 200 došlo ke stejným úpravám, jako u domu č.p. 35. Platí pro ně tedy i stejné připomínky. U domu je známa podoba, když sloužil jako hotel Austria (rok 1924) a bylo by vhodné se k této podobě vrátit.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 199</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 69/1</p>
<p>Ulice: Masarykova</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Kuneš Radek, č.p. 34, 34522 Drahotín, Kunešová Štěpánka, Masarykova 199, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: objekt k bydlení</p>
<p>Rok postavení: 1924</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: novostavba s historizující secesní fasádou</p>	<p>Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled</p>
<p>Popis: patrový dům s okapovou orientací nad obdélným půdorysem. Objekt je krytý polovalbovou střechou s plechovou krytinou. Severní průčelí j pětiosé se vstupem do domu ve středu průčelí. Vstup do domu orámován pilastry s bosáží. Dům dělen mezipodlažní římsou. Nad ní pod okny plochá zrcadla s podokenní římsy. Korunní římsa složitěji profilována. Nad okny prohnuté plastické pásky, nad oknem ve středu páska vyklenutá. Ve středu severního střešního pláště pultový vikýř s masivním přesahem střechy. Výplně okenních otvorů novodobé, plastové. Jižní průčelí třípodlažní s balkóny. Ve středu domu vytažen schodišťový rizalit ukončený sedlovou střechou. Ve východním průčelí v obdélné nise je umístěný kříž s motivem Ukřižování.</p>	<p>Regulativ: výměna výplní okenních otvorů za dřevěné, dělené do šesti tabulek, změna zastřešení vikýře</p> <p>Závady: nevhodné výplně okenních otvorů, přesah zastřešení vikýřů, oplechování komínu</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 – 2016: výměna oken 2001, přestavba podkroví 2003, úprava fasády 2014</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 40</p>	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 202</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: 39815/4-2177</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 5</p>
<p>Ulice: Masarykova</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 3</p>	<p>Současné využití: bytový dům</p>
<p>Rok postavení: 18. - 19. stol. Na otiscích stabilního katastru ve stávající poloze</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokně-klasicistní, stavební úpravy</p>	<p>Předmět ochrany: zámecký park, hmota, vnější vzhled</p>
<p>Popis: trojpodlažní (původně přízemní) obdélný barokní dům v okapové orientaci. Střecha sedlová s přesahem na fasádu v jižním a severním průčelí. Průčelí pětiosé se vstupem ve středu přístupným po betonovém schodišti. Výplně otvorů novodobé, dělené na kříž. Z architektonického členění dochována pouze korunní římsa v úrovni 2. nadzemního podlaží a nárožní plochý rám (původnost?). Nad vstupem umístěn plastický kamenný vrchnostenský znak.</p>	<p>Regulativ: zvážit návrat tradičního tvaru střechy a obnovu členění fasády</p> <p>Závady: nástavba 3. podlaží</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: areál zámku Poběžovice</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, vypracoval: Hojda, Kvítková, 1998</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 41; Obr. 42</p>	

Jedná se pravděpodobně o bývalý dům zámeckého zahradníka. Původně šlo o přízemní barokní dům, který je zřejmý již na otiscích stabilního katastru z roku 1838. K úpravě, zvýšení o jedno podlaží, došlo nejspíše ke konci

19. století, jak tomu napovídá členěná korunní římsa a pravděpodobně obnovený nárožní plochý rám.

K zásadní úpravě došlo v 80. letech, kdy byl dům navýšen o další podlaží na třípodlažní. O úpravu tehdy poměrně nevzhledného domu se někdo pokusil na počátku 90. let 20. století, kdy byl dům opatřen nízkou sedlovou střechou. Definitivní podobu pak dům doslat mezi lety 1998 – 1999 kdy byl celkově přestavěn na bytový dům. Při této přestavbě došlo k částečné rehabilitaci fasády⁶⁶ a přetažení sedlové střechy na úroveň třetího podlaží, čímž střecha dostala vzhled falešné mansardy a zároveň došlo k optickému snížení domu⁶⁷.

Součástí úprav bytového domu byla i rekonstrukce z východu přilehlé kotelny⁶⁸. Před touto opravou se jednalo o nevzhledný zděný objekt s oplechovaným komínem, který byl po přestavbě zcela odstraněn. V kotelně vzniklo technické zázemí a garážová místa. Domek byl opatřen nízkou sedlovou střechou a naznačeným plochým členěním fasády. Při stavební úpravě kotelny bylo obnoveno i hrazení za objektem směrem k zámeckému parku⁶⁹.

Přestavbu objektu lze z hlediska státní památkové péče hodnotit velmi kladně. Stavební úprava opticky dům snížila a více přiblížila historickému prostředí MPZ Pobežovice a v tomto případě i nemovité kulturní památky – areálu zámku Pobežovice. Je otázkou, zda v době těchto úprav nebylo možné přistoupit k úplné rehabilitaci objektu a ponechat dům pouze jako dvoupodlažní s výraznou sedlovou střechou a případné další byty řešit jako podkrovní. Z tohoto důvodu je dle mého názoru nutné, ponechat pro objekt regulativ na snížení domu do dvoupodlažní podoby.

66 Je otázka nakolik současné členění koresponduje se starší, klasicistní, podobou. Bohužel z žádné dochované ikonografie není původní architektonické členění zcela rozpoznatelné.

67 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/8431/98, ze dne 28.4.1998. Složka MPZ Pobežovice, Masarykova ulice.

68 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/10395/99, ze dne 28.6.1999. Složka MPZ Pobežovice, Masarykova ulice.

69 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/4887/99, ze dne 9.3.1999. Složka MPZ Pobežovice, Masarykova ulice.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 282</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 39815/4-2177	Obec: Pobežovice
Název objektu: škola	Parcelní číslo: 70
Ulice: Masarykova	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Město Pobežovice, náměstí Míru 47, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 5 severní strana, 6 jižní strana	Současné využití: škola
Rok postavení: 1937	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999, stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: první republika	Předmět ochrany: hmota, vnější vzhled
Popis: Rozhlehlá stavba nepravidelného půdorysu, vystavěná roku 1937 nákladem řádu sv. Karla Boromejského. Severní uliční průčelí pětipodlažní, členěné plochými kordonovými římsami a korunní římsou se zubořezem. K hlavnímu objektu od jihu přiléhá od východu nehluboký trakt s valbovou střechou. K jižní straně pak v západní polovině tříosý rizalit. Výplně okenních otvorů jsou dřevěné trojdílné s poutcem a ventilačkou. Omítky jsou provedeny cementové ušlechtilé šedobéžové barvy. Celá střecha kryta alukrytem, dříve tmavě červené barvy. Nad pásovým vikýřem v severní části je osazena nízká, oplechovaná atika. Komíny zděné, neomítané.	Regulativ: zachování vnějšího vzhledu stavby i vnitřní dispozice Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 – 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 43	



Obrázek 33: Pohled od západu na dům č.p. 129 ve Slovanské ulici. 2016. Severní zeď domu je postavena na hradbě městského opevnění. Zdroj: vlastní.



Obrázek 34: Západní uliční průčelí domu č.p. 30. Slovanská ulice. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 35: Novostavba domu č.p. 266 v Masarykově ulici. Pohled na severovýchodní nároží. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 36: Jižní uliční průčelí domu č.p. 261. Jeden z původních objektů. Dnes ve velmi špatném technickém stavu. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 37: Severovýchodní nároží domu č.p. 267. Masarykova ulice. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 38: Uliční průčelí domu č.p. 35. Zcela nevhodné řešení pro MPZ. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 39: Dům č.p. 200. Pohled od severu. Jedná se o bývalý hotel Austria. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 40: Severní pohled na dům č.p. 199. I přes zateplení si dům dokázal zachovat historizující vzhled. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 41: Jižní fasáda domu č.p. 202. Nad vstupem je vidět znak rodu Coudenhove. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 42: Kotelna u domu č.p. 202. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 43: Pohled od severu na objekt školy č.p. 282. Masarykova ulice. 2016. Zdroj: vlastní.



*Obrázek 44: Bývalá ulička vedoucí k budově soudu. Vpravo hradba opevně-
ní hradu. Po levé straně byla ucelená uliční zástavba. 2016. Zdroj: vlastní*



Obrázek 45: Masarykova ulice. Východní část severní uliční fronty. 2016.
Zdroj: vlastní



Obrázek 46: Masarykova ulice. Západní část severní uliční fronty. V pozadí po pravé straně dům č.p. 261 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 47: Zřícení hospodářského dvora na pozemku parc. č. 74. 2007. Zdroj: vlastní



Obrázek 48: Poškození kláštera Karla Boromejského. 2010. Zdroj: vlastní

5.3. Náměstí Míru – Slovanská ulice



Obrázek 49: Část 3. Náměstí Míru – Slovanská ulice. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 10</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 489
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Dvořák Josef, Augustinova 109, 34522 Poběžovice, Dvořák Petr, Bořice 8, 34401 Zahořany, Mach Jiří, 28. října 325, Týnské Předměstí, 34401 Domažlice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení, prodejna
Rok postavení: pravděpodobně přelom 18. a 19. stol. V současné poloze zaznamenaný na otiscích stabilního katastru 1838.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokně-klasicistní dům s novodobou úpravou	Předmět ochrany: hmota objektu, půdorys
Popis: jednopatrová budova nad obdélným půdorysem s uzavřeným vnitřním dvorem. Střechy jsou sedlové, kryté osinkocementovou krytinou. Vnitřní členění je již nečitelné. Původně se pravděpodobně jednalo o trojtrakt s průjezdem ve středu objektu. Z chodby je vstup do dvourámcového sklepa klenutého valenou klenbou. Část sklepa vyzděna z lomového kamene, část cihelná. Bývalý průjezd zaklenutý plackovou klenbou. Další interiéry jsou plochostropé. Původní členění fasády je zcela nečitelné. Výraznou úpravou prošlo i rozmístění okenních otvorů.	Regulativ: zachování hmoty hlavního objektu, obnova architektonických prvků fasády, změna velikosti okenních otvorů a jejich rozmístění, obnova středního průjezdu Závady: nečleněná fasády, nevhodná velikost okenních otvorů a jejich rozmístění, atika nad vstupem do prodejny, severní terasa
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: přístavba terasy a výměna oken a fasády	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Vypracoval: Bohuslav Wolfík, březen 2005	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 54	

Dům č.p. 10 uzavírá západní frontu současného náměstí Míru. V minulosti se jednalo o poslední dům ve směru k západní bráně městského opevnění. Z historických vyobrazení je pouze z jediné fotografie zřejmý starší vzhled domu, kde je jasně viditelné původní členění, kdy vstup do prodejny je řešen z jižního průčelí a je zde i patrné řešení okenních otvorů v patře. Z fotografie je patrné i původní členění korunní římsy ,která je dnes pouze velmi jednoduše naznačena. Velmi špatně je pak možné rozeznat i mezipodlažní římsu řešenou pravděpodobně pouze plastickým pásem. Fotografie pochází z přelomu 60. až 70. let 20. století v období bourání sousedních domů za účelem výstavby panelového bytového domu.

Není jasné, kdy došlo ke změně fasády objektu a změně rozměrů okenních otvorů do současné podoby. V roce 2005 vydal Městský úřad Domažlice – úsek památkové péče kladné závazné stanovisko k výměně oken a obnově fasády (zateplení se štukovým povrchem)⁷⁰. Tímto došlo ke smazání i posledních zbytků původního členění, které bude následně velmi těžké obnovit a bude se tedy jednat ve větší míře pouze o dohady. Takovýto přístup státní památkové péče by byl v současné době neodůvodnitelný a představuje citelný zásah do výrazu části Městské památkové zóny Poběžovice, zejména západního konce náměstí Míru.

Současně s prováděnou úpravou fasády a výměnou oken byla výkonným orgánem státní památkové péče na objektu odsouhlasena další poměrně kontroverzní stavební úprava, a to vybudování přístavby terasy při severním průčelí objektu⁷¹. Touto stavební úpravou došlo ke změně půdorysného rozsahu objektu, i když původní půdorysnou stopu lze rozeznat. Objekt je hmotově tradiční stavba, která se výrazně podílí na spoluvytváření historického prostředí MPZ Poběžovice. V současnosti je však negativním způsobem dotčen stavebními úpravami, které snižují jeho památkovou hodnotu.

70 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 32386/2004/OKS, ze dne 4.4.2005. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

71 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 11505/2005/OKS, ze dne 8.6.2005. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 8</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: bytový dům</p>	<p>Parcelní číslo: 489</p>
<p>Ulice: náměstí Míru</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: vlastníci jednotlivých bytových jednotek. 14 vlastníků</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 3</p>	<p>Současné využití: objekt k bydlení</p>
<p>Rok postavení: 1972</p>	<p>Průzkumy: archivní rešerše</p>
<p>Slohové určení: novostavba 70 léta 20. století</p>	<p>Předmět ochrany: -</p>
<p>Popis: třípodlažní stavba bytového domu, krytá sedlovými střechami nad nepravidelným půdorysem souběhu čtverce a obdélníku. Stavba v místě původních barokních domů na pozemcích dle stabilního katastru p. č. 85 a 86. Dům částečně respektuje původní půdorysy. Západní část domu v okapové uliční orientaci, východní v orientaci štítové. Vstup do objektu po vysokém schodišti ve středu západní části. Západní část členěna třemi okenními osami rozbitými soustavou lodžii. Východní část o třech osách. V horních dvou podlažích se nacházejí dva balkóny. Dvorní část má pravidelné členění s rozpoznatelným schodišťovým traktem. Fasády hladké bez členění, opatřené ušlechtilou omítkou šedé barvy.</p>	<p>Regulativ: odstranění s obnovou objektů v původní hmotě, případně stavební úpravy uličního průčelí s odstraněním balkónů a lodžii a doplnění základních architektonických prvků (římsy, šambrány)</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: objekt od výstavby bez stavebních úprav</p>	<p>Závady: výrazně rušivý objekt</p>
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: AF Města Poběžovice, inv. č. 154, plán přestavby domu č.p. 8 - hostinec u Koruny, SOKA Horšovský Týn</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 55</p>	

Bytový dům č.p. 10 představuje jediný destruktivní zásah do urbanistické skladby Městské památkové zóny Poběžovice v období, které bývá obecně spojováno s výraznou neúctou k historickému stavebnímu fondu, ať už památkově chráněnému, nebo nechráněnému. Bytový dům dostavěn v roce 1972 v místě barokního domu, na pozemcích dle otisků stabilního katastru z roku 1838 parc. č. 86 a 85, kde byl původně umístěn zájezdní hostinec „U koruny“⁷². Stavba představuje výrazné poškození památkové hodnoty západní části náměstí Míru v Poběžovicích. Hmotově naddimenzovaná stavba bytového domu z období socialismu naprosto ignorovala výškovou hladinu okolní starší zástavby a výrazně z ní vystupuje. Dalším zvlášť rušivým prvkem jsou lodžie v západní části uličního průčelí a konstrukce balkónů ve východní části uličního průčelí bytového domu. Tyto prvky jsou v historickém prostředí MPZ Poběžovice zcela neznámé a netradiční. Objektu je však nutno přiznat snahu o aplikaci kontextuálního ztvárnění⁷³ hmoty i v podmínkách socialistického stavebnictví. Základní půdorysné řešení domu odpovídá dochované středověké parcelaci a je zcela zřetelná snaha o vystoupení východní části domu do uliční čáry stejně tak, jak tomu bylo u původní stavby na pozemku parc. č. 85. Jako hlavní nedostatek se tedy jeví stávající vzhled uličního průčelí, který půjde jen velmi obtížně změnit bez velmi rozsáhlého stavebního zásahu do konstrukcí domu. V regulativu je tedy navržena náhrada za hmotově vhodnější stavbu, která by měla taktéž respektovat nejen historickou půdorysnou stopu, ale zejména výškovou hladinu danou starší zástavbou. Dalším řešením přicházejícím v úvahu je rozsáhlá přestavba objektu, která by odstranila nevhodné prvky a objekt by byl v podstatě „architektonizován“ za pomoci rozčlenění fasády základními architektonickými prvky, jakými jsou zejména římsy.

72 FOUČEK K. - BRÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

73 Za kontextuálně navrženou novostavbu lze pokládat takový objekt, který vědomě navazuje na tradiční architektonické postupy z hledisek utváření hmoty, formy i použitých materiálů a reaguje vstřícně na kontext místa, jímž se inspiruje. Usiluje o citlivé začlenění do existujícího kontextu a omezuje případné existující negativní rysy prostředí. Může přitom používat citace historického tvarosloví a schémat, ale často modifikovaných, nebo užitých v jiných souvislostech. Kontextuální stavba má blízko k parafrázi, ale tato parafráze není nutně vztažena na přímou inspiraci stavbou, která na tomto místě případně dříve stála. KUČA, K. - KUČOVÁ, V. - KIBIC, K. *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2004, s. 22. ISBN 80-86234-54-1.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 7</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: 11303/4 - 5073</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 493/1; 493/2; 935/2; 935/3</p>
<p>Ulice: náměstí Míru</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Bártová Ludmila, náměstí Míru 7, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: dva</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: objekt k bydlení</p>
<p>Rok postavení: 18. století</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokní dům s klasicistní úpravou</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnitřní dispozice, stavební konstrukce</p>
<p>Popis: jednopatrový měšťanský dům na obdélném půdorysu krytý sedlovou střechou v západní části náměstí Míru. Jižní štít je barokně zvlněn, dělen štítovou římsou podpíranou třemi pilastry s kvadratickou hlavicí. Štít na římsách ukončen volutou. Štítová římsa profilována 3x zalomením, kordónová římsa profilována 5x zalomením. Mezipodlažní římsa jednoduchá 1x zalomená. Ve štítu jsou dva okenní otvory mimo hlavní osy a tři obdélná okénka v osové souměrnosti. Průčelí členěno do třech hlavních os. Hlavní vstup půlkruhově klenutým vjezdem. Dispozice domu je mimoúrovňová. Ve středu objektu je valeně klenutý sklep. Průjezd sousedí na severu s plochostropou velkou místností. Patro plochostropé.</p>	<p>Regulativ: zachování stávající hmoty a půdorysné stopy hlavního objektu, zachování vnitřní mimoúrovňové dispozice, zachování materiálového a konstrukčního řešení stavebních prvků, zachování architektonického členění jižního uličního průčelí, úprava dvorní přístavby</p> <p>Závady: dvorní přístavba garáže, oplocení</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: plynofikace 2001, výměna střešní krytiny 2005, stavba plotu 2006, úprava sev. průčelí 2007</p>	
<p>Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 50</p>	

Měšťanský dům č.p. 7 na náměstí Míru představuje jeden z nejlépe dochovaných barokních domů v Poběžovicích. Jeho hodnota spočívá zejména v intaktně dochované vnitřní mimoúrovňové dispozici. Jak dokládá dochovaný sklepní prostor lze uvažovat o středověkém založení domu s pozdější barokní přestavbou.

Stávající podoba domu není zcela optimální a celkově zapadá do současného rámce Městské památkové zóny Poběžovice. Ani na tomto objektu neproběhly výraznější stavební úpravy, které by vedly ke zvýraznění dochovaných kulturně-historických hodnot. Většina úprav směřovala ke zvýšení komfortu obývání domu, jak tomu bylo zejména u provedení plynofikace objektu⁷⁴, které se na jižním průčelí negativně projevilo umístěním skříně HUP⁷⁵. Další problematickou stavbou je výstavba plotu v severní části pozemku směrem do Šandovy ulice⁷⁶. U sousedních domů je patrná starší úprava oplocení, kdy plot je tvořen poměrně vysokou cihelnou omítanou zdí s průjezdem do dvora. U stávající úpravy je zcela zřejmé, že se jedná o moderní stavbu, která nezapadá do historického prostředí. Tato úprava by měla být změněna do historizující podoby zděného oplocení s průjezdem. Takto by bylo možné vhodněji zapojit do oplocení i přístavbu garáže, která taktéž nekoresponduje s historickým prostředím MPZ Poběžovice.

Zcela zásadní úprava domu byla provedena v roce 2005, kdy došlo k provedení výměny střešní krytiny a obnovy bedněného štítu severního průčelí⁷⁷. Na střeše objektu byla do této doby použita osinkocementová krytiny, tzv. „eternit“, která byla na hranici své životnosti. Jako nová krytina byla použita vláknocementová šablona, opětovně ve formátu „české šablony“ šedé barvy v

74 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO13320/2001, ze dne 1.10.2001. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

75 Hlavní uzávěr plynu.

76 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 13093/2006/OKS, ze dne 19.6.2006. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

77 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 25878/2004/OKS, ze dne 4.1.2005. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

odstínu „grafit“. Tato krytina zcela odpovídá architektonickému vzhledu domu. Pálenou taškovou krytinu, kterou by bylo možné považovat pro měšťanský dům z 18. století za vhodnější, nebylo možné použít, neboť stávající krov by bez rozsáhlých úprav tuto krytinu neunesl a hrozilo by jeho poškození. Velmi kvalitně bylo provedeno i dřevěné prkenné bednění severního štítu objektu. Poslední stavební úpravou objektu byla oprava omítek a nátěru severního průčelí⁷⁸. V severním průčelí došlo k opravě omítek a k jednoduchému nátěru bílou barvou. Součástí těchto úprav byla i výměna výplní okenních otvorů v přístavku a rovněž dřevěných svlakových dveří dřívějšího chlévce.

I přes celou řadu výše uvedených stavebních úprav domu provedených od roku 1999 do roku 2007 se objekt nevymyká z pocitu celkové zchátralosti, kterou zejména náměstí Míru v Poběžovicích svým vzhledem vzbuzuje.



Obrázek 50: Jižní průčelí domu č.p. 7 na náměstí Míru. 2016.
Zdroj: vlastní

78 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-8811/07-26836/2007/Hin, ze dne 7.11.2007. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 6</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 100804	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 494
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: 7 spoluvlastníků	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: přelom 19. století, pravděpodobně na středověkém základu s využitím konstrukcí	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2011, 2016
Slohové určení: klasicistní dům s úpravami na počátku 20. stol.	Předmět ochrany: hmota objektu, vnitřní dispozice, stavební konstrukce
Popis: měšťanský dům na obdélném půdorysu krytý sedlovou střechou. Při jihovýchodním nároží se vstupem do dlouhé chodby. Jižní průčelí čtyřosé. Ve štítu dva okenní otvory zaklenuté do polokruhu oddělené nikou stejného rozměru. Fasáda v parteru členěna bosáží a pravidelným systémem říms a pilastrů. Přízemí klenuto do nosníků. Patro plochostropé. Ve střední části objektu se dochovala chlebová pec. Sklepy kamenné, valeně klenuté. Dvorní stavby plochostropé se sedlovou střechou a průčelím o třech okenních osách. Ve vrcholu s kruhovým okénkem. Průčelí členěno římsami a nárožními pilastry.	Regulativ: zachování stávající hmoty a půdorysné stopy hlavního objektu i dvorního přístavku, zachování vnitřní dispozice, zachování materiálového a konstrukčního řešení stavebních prvků, zachování a obnova architektonického členění
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	Závady: dlouhodobá neúdržba, degradace pásové bosáže, obklad soklu
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 51	

Měšťanský dům č.p. 6 na náměstí Míru ve svých památkových hodnotách navazuje na sousední dům č.p. 7. Představuje jeden z mála objektů, u kterého je možné poměrně přesně rozpoznat jednotlivé stavební fáze. Vzhledem k rozsáhlému stavebnímu vývoji je třeba k objektu přiřadit podrobnější popis.

Obytný dům byl vystavěn jakožto dvoupodlažní, situovaný na obdélníkovém půdoryse se sedlovou střechou krytou eternitem. Jižní štítové průčelí obrácené do náměstí má v přízemí po pravé straně vstup do chodby vedoucí až k severnímu štítu a dále tři okenní osy. V patře jsou okenní osy čtyři, přičemž druhá a třetí jsou sdružené. Štít je opatřen třemi okenními nikami polokruhem zaklenutými, z nichž prostřední je zaslepená. Okna v přízemí i v patře na jižní straně jsou dvojitá, osazená do líce fasády, v horní části štítu jsou pak okna osazena do okenní špalety. Přízemí člení pásová bosáž s výraznými pilastry, z toho první a druhý opatřené bosáží. Bosáž je v současné době výrazně degradována a zejména kolem vstupních dveří úplně smazána. Další dva pilastry byly v minulosti zcela jistě omítnuty a zbaveny tak bosáže. Střední část mezi okny v přízemí a patrem vyplňují dvě kordonové profilované římsy s pilastry protaženými z přízemí až do úrovně korunní římsy. V úrovni podokenních ploch jsou plochá zrcadla. Kolem oken v patře a nad nimi jsou profilované pasparty a nadokenní římsy podepřené kozolemi. Bohatě profilovaná korunní římsa s výraznými hlavicemi pilastrů nese vlastní štít, který je oproti ploše střechy mírně navýšen. Trojici okenních otvorů ve štítu rámuje dva pilastry, zakončené profilovanou římsou. Zcela ve vrcholu je zavětrovací kulatý otvor. Stavba je s ohledem na své situování podélnou osou kolmo ke svahu mimoúrovňová⁷⁹.

V přízemí při jižním štítu jsou dvě nestejně velké místnosti sklenuté do traverz, za nimiž následuje velká prostora sklenutá klenbou stejného typu. Zde se dodnes dochovala velká zděná pekařská pec (přední velká místnost v minu-

79 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

losti sloužila jako krám, menší pak jako vstup do krámu - okno v minulosti nahradilo dveře kryjící vstup do prodejny).

Z prostory s pecí je přístup do dvouprostorového, valeně klenutého sklepa, přičemž ze zadní sklepní místnosti je přístup do dalšího, níže položeného sklepního prostoru vylámaného ve skále (dnes zatopený vodou). Chodba v přízemí při vstupu do objektu z náměstí je sklenutá stlačeným obloukem. Při severním štítu v přízemí je velká chodba navazující na výše uvedenou, z níž vede vyzdžené schodiště do patra. Stejně jako prostor bývalého pekařství i tato chodba je sklenuta do traverz. V patře jsou dvě velké místnosti při jižním průčelí a dále chodba a místnost při severním štítu.

Dvorní objekt je menší dvoupatrová stavba na obdélníkovém půdoryse se sedlovou střechou. Objekt má v severním štítu v úrovni patra tři okenní osy, v přízemí pak zazděný vstup do objektu v kamenném ostění a zazděné okno v kamenném ostění. Ve štítu zcela nahoře je kulatý zavětrovací otvor. Průčelí je členěno pilastry s hlavicí a korunní římsou jednoduše profilovanou.

Přízemí a zejména sklepy odkazují na starší objekt středověkého založení, který byl výrazně přestavěn na přelomu 19. století. Vzhledem k tomu, že byl změněn i systém zaklenutí prvního nadzemního podlaží⁸⁰, je možné se domnívat, že objekt byl přestavěn pravděpodobně po požáru, kdy došlo ke zřícení dřevěných stropů v patře a krovu a tím i k prolomení starších kleneb, které byly následně přestavěny dle soudobých požadavků⁸¹. Velmi zajímavým prvkem domu je dochovaná pekařská pec, což je velmi ojedinělý případ i v rámci celého regionu. Výraznou pozornost je třeba věnovat i druhému podlaží, kde je intaktně dochována bytová jednotka z přelomu 19. a 20. století.

Z hlediska státní památkové péče je objekt v rámci MPZ Poběžovice zcela nezastupitelný. Od roku 2004, kdy byl objekt prohlášen Ministerstvem kultury

80 Zaklenutí do traverz odpovídá polovině 19. století.

81 K obdobnému došlo například v Domažlicích po rozsáhlém požáru domů na náměstí v roce 1822.

nemovitou kulturní památkou, nebyla na objektu provedena žádná základní údržba. I s ohledem na dochované historické fotografie se objekt minimálně posledních 50 let nachází ve stejném stavu a vzhledem k tomu, že není prováděna ani základní údržba tak i ve stavu plíživé destrukce. Je tedy jen otázkou času, kdy dojde k takovému narušení stavebních konstrukcí, které bude mít za následek přímé statické ohrožení nemovité kulturní památky. Zachování významné kulturní památky bude také následně záviset na činnosti výkonného orgánu státní památkové péče a schopnosti přimět vlastníky, když ne k provedení celkové obnovy, tak alespoň k provedení elementární údržby.



Obrázek 51: Jižní průčelí domu č.p. 6 na náměstí Míru. Jedná se o jeden z nejcennějších objektů v MPZ Poběžovice. 2016. Zdroj: vlastní

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 5</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 495
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Lang František, náměstí Míru 5, 34522 Poběžovice	Počet objektů: dva
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: přelom 18. - 19. století, pravděpodobně na středověkém základu se stavební úpravou ve 20. století	Průzkumy: stavebně-architektonický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: barokně – klasicistní dům	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled
Popis: jednopodlažní obytný dům stojí nad obdélným půdorysem se sedlovou střechou krytou eternitem. V severní části nižší obdélná přístavba se sedlovou střechou. Hlavní průčelí domu nyní nesymetrické, dvouosé. V 70. letech je patrné trojosé podkroví. Současný vstup ve východní části průčelí, původní v západní části. Interiér domu je plochostropý. Dvůr v severní části uzavřen vysokou cihelnou zdí s průjezdem do dvora s rovným překladem. Zeď navazuje na sousední u domu č.p. 6.	Regulativ: zachování stávající hmoty a půdorysné stopy hlavního objektu i dvorního přístavku, obnova uličního průčelí včetně původních okenních otvorů, změna výplní otvorů Závady: uliční fasáda bez architektonického členění, obklad soklu, změněné rozmístění okenních otvorů, neslohové výplně dveřních a okenních otvorů
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: Plán domu čp. 5 Josefa Guldana Georg Schröpfer, stavitel; r. 1941; 1:100; rukopisný; kopie; část. kolorovaný; 405 x 300 mm 1941, SOkA Domažlice/Horšovský Týn	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 56	

Další objekt, který od roku 1999 neprodělal žádné stavební úpravy a absentuje u něj i základní údržba.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 4
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 496
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Hřebíková Jana, náměstí Míru 4, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: část průčelí barokní, zbytek novostavba po roce 1990 - 1992	Průzkumy: orientační průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled
Popis: obdélná stavba v uliční štítové orientaci. Štít barokně zvlněn. Přízemí i patro trojosé, podkrovní část dvouosá. Střecha sedlová, krytá betonovou krytinou. V přízemí prolomeny dva polokruhové okenní otvory. Vstup do objektu je ve východní části jižního průčelí.	Regulativ: zachování stávající hmoty a vnějšího vzhledu, výměna polokruhových oken Závady: neslohové výplně okenních otvorů, chybný tvar okenních otvorů v přízemí
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: obnovy nátěru fasády 2005	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: výkres jižní fasády, 1992, autor neznámý.	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 57	

Stávající podoba objektu vznikla adaptací zbytků původního objektu, ze kterého zůstal zachován pouze jižní štít a i ten v upravené podobě. Objekt respektuje výškovou hladinu zástavby a svojí vnější podobou vstupuje do prostředí MPZ Poběžovice jako reminiscence zaniklého objektu. V roce 1570 zde bydlel luteránský kazatel Krištof Pfvendler⁸².

82 FOU, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 3</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 497</p>
<p>Ulice: náměstí Míru</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: ČESKÝ SVAZ CHOVELŮ ZO POBĚŽOVICE, 34522 Poběžovice</p>	<p>Počet objektů: dva</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: prodejna</p>
<p>Rok postavení: prokazatelně stál roku 1838</p>	<p>Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokně-klasicistní dům, pravděpodobně na středověkém základu. Severním směrem prodloužen ve druhé polovině 19. století</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled</p>
<p>Popis: obytný dům je obdélná stavba situovaná ve štítové orientaci na severní straně náměstí. Průčelí v přízemí tříosé se vstupem v západní části, patro dvouosé. Hlavní průčelí zcela bez členění (architektonické prvky zmizely kolem poloviny 20. století). Štít barokně zvlněn, střecha sedlová, krytá eternitovou krytinou. Dvorní část byla původně hospodářský objekt. Objekt je obdélný krytý sedlovou střechou, na severu s valbou. Krytina eternitová. Stavba ve 20. století adaptována.</p>	<p>Regulativ: zachování stávající hmoty, obnova členění uliční fasády, výměna výplní okenních otvorů a vstupních dveří, změna barevnosti</p> <p>Závady: uliční průčelí bez členění, nevhodné výplně okenních a dveřních otvorů</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 58</p>	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 2</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: 49804/4-5148</p>	<p>Obec: Pobežovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 498/1</p>
<p>Ulice: náměstí Míru</p>	<p>Katastrální území: Pobežovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: REINL holding s.r.o., náměstí Míru 2, 34522 Pobežovice</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: bez využití</p>
<p>Rok postavení: objekt barokního původu, pravděpodobně na základech staršího objektu</p>	<p>Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokně-klasicistní dům, pravděpodobně na středověkém základu. Severním směrem prodloužen ve druhé polovině 19. století</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled</p>
<p>Popis: Patrový dům v severní frontě náměstí uzavírající východní nároží uliční fronty. Orientován štítem, s polovalbovou střechou s mansardou krytou eternitem. Parter dvouosý se vstupem ve východním nároží. Patro třiosé. V podkrovní části se nacházejí dva okenní otvory umístěné symetricky a dva oválné větrací otvory. Východní strana k zámku je pětiosá s kamenným vstupním portálem ve středu. Od severu ke stavbě přiléhá novodobý přístavek s pultovou střechou.</p>	<p>Regulativ: zachování stávající hmoty hlavní budovy, obnova členění uliční fasády, odstranění severního přístavku</p> <p>Závady: nečleněná fasáda s nevhodnou omítkou, severní přístavek, nevhodná úprava vstupu, dlouhodobá neúdržba</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Vypracoval: H.T. PROJEKT s.r.o., prosinec 2002</p>	<p>Datum zpracování: listopad 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 59; Obr. 60; Obr. 61</p>	

Měšťanský dům č.p. 2 na náměstí Míru uzavírá severní frontu náměstí ve směru k zámeckému areálu. Ve stávajícím rozsahu je objekt zachycen již na stabilním katastru na parcele číslo 79.

Jedná se o patrový zděný omítaný nárožní dům v severní frontě náměstí, na obdélném půdorysu, se štítovým průčelím obráceným do náměstí. Podélnou osou je orientován ve směru sever-jih, přičemž je dům obrácen do svahu. Střecha je mansardová polovalbová krytá pálenou střešní krytinou typu „bobrovka“. Při hřebeni jsou vyvedeny dva hladce omítané prosté komíny.

Jižní tříosé průčelí má objekt obrácené do náměstí. V přízemí u nároží se nachází zapuštěný obdélný vstup přístupný po čtyřech schodových stupních. Od vstupu západně se nalézají dvě obdélná novodobá šestitabulková okna s rovným nadpražím. V patře poté tři okna jako v přízemí. Patro ukončuje profilovaná korunní římsa. Ve štítu jsou dvě obdélná okna stejného typu jako v přízemí. Na stranách štítových oken se nalézají oválné větrací otvory. Střecha v jižním průčelí je ukončena polovalbou. Nároží v přízemí je přibližně ve 2/3 výšky seříznuto.

Uliční východní průčelí přikloněné k zámeckému areálu je děleno do pěti okenních os. V přízemí se ve střední ose nachází vstup s kamenným ostěním, ukončeným stlačeným obloukem, které je v současné době odtržené a bezprostředně hrozí jeho zřícení. Původně byly v tomto ostění dvoukřídlé dveře s nadsvětlíkem se slohovým kováním, které se v současnosti nacházejí na neznámém místě. Po stranách vstupu se nacházejí dvě obdélná okna, stejná jako v jižním průčelí. V severním průčelí jsou okenní otvory zamřížované. Přízemí je ukončeno hladkým kordonovým pásem. Okna v patře jsou obdélná novodobá, směrem k jižnímu průčelí se nacházejí dvě okna jako do náměstí a zbývající jsou členěna do čtyř tabulek. Okna jsou orámována plastickou lištou v barokizu-

jící kompozici s uchy, nyní již značně degradovanou. Přesah okapu je vymezen vaznými trámy bez podbití⁸³.

Severní průčelí je znehodnoceno novodobou přístavbou na nepravdělném obdélném půdorysu s obdélnými okenními otvory a vstupem. Ve štítu domu jsou dva obdélné otvory, střecha, stejně jako u jižní strany, ukončená polovalbou. Ze západní strany k severnímu průčelí přiléhá menší přístavba se sedlovou střechou, se vstupem s kamenným portálkem s nadsvětlíkem a s datací do r. 1818. Přístavba patří k domu čp. 3.

Dispozice byla podřízena založení ve svahu a je mimoúrovňová. Místnosti v přízemí mají nové ploché stropy, patro je taktéž plochostropé. Dispozice byla pozměněna ve 20. století. V nejstarší podobě se nachází střední část přízemí a část patra, kde je možné dobře rozpoznat hrázděné dělicí příčky podobné konstrukce, jaká byla odkryta v interiéru domu č.p. 64 v Šandově ulici.

Kolem roku 1777 patřil objekt Josefu Reinlovi a prokazatelně byl v držení rodu Reinlů ještě na počátku 20. století, kdy byl v objektu provozován hostinec. Objekt se do vlastnictví rodiny Reinlů navrátil v roce 2000, kdy ho zakoupil potomek Josefa Reinla, Leonhard Wiesner a v současné době objekt vlastní společnost REINL holding s.r.o..

Krátce po roce 2000 prošel objekt výraznými stavebními úpravami. Nejzásadnější pro kulturně – historické hodnoty bylo provedení částečné výměny dřevěných trámových stropů nad 1. nadzemním podlažím a jejich nahrazení ocelovými nosníky s keramickými vložkami⁸⁴. Zásah byl z pohledu současné státní památkové péče neadekvátní dochovaným kulturně – historickým hodnotám. Současná metodika památkové péče nepřipouští nahrazování původních konstrukcí a materiálů novodobými, neboť takovéto úpravy povětšinou

83 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

84 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO19234/02, ze dne 9.12.2002. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 69.

přinášejí další statické problémy. Také z hlediska zachování materiálové pravdivosti je takovéto vnášení moderních konstrukcí do kulturních památek přípouštěno jen ve zcela výjimečných případech.

V roce 2003 byla odsouhlasena rozsáhlá přestavba objektu, která měla vést k jeho novému využití⁸⁵. Z toho záměru byla realizována pouze přístavba k severnímu průčelí, která ovšem zůstala nedokončena. Na přelomu let 2004 – 2005 byly veškeré stavební práce zastaveny. Ukončení stavební činnosti mělo zásadní dopad na stavební kondici nemovité kulturní památky. Nedokončené úpravy v severním průčelí a u hlavního vstupu do budovy v jižním průčelí měly za následek vnikání vzliňající a vzdušné vlhkosti do budovy a postupnou degradaci zdiva parteru. Tato vlhkost měla za následek pokles zdiva zejména na východní straně, kde je tento pokles nejzřejmější na propadu kamenného portálu, jehož nadpraží drží ve své pozici pouze za pomoci vložených cihelných podpěr. Otázkou je, jaký vliv na tyto problémy měla nově vložená stropní konstrukce nad 1. nadzemní podlaží.

Současný stav nemovité kulturní památky je velmi špatný a dá se předpokládat zařazení měšťanského domu č.p. 2 na náměstí Míru v Poběžovicích na seznam ohrožených kulturních památek⁸⁶. Bez odstranění základních stavebních poruch a pokračování rekonstrukce nebude možné počítat se zachránou kulturní památky. Objekt představuje jeden z mnoha nedokončených investičních záměrů z počátku 21. století a je otázkou, zda se podaří zachránit významnou nemovitou kulturní památku i pro budoucí generace.

85 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1768/2003/OKS, ze dne 3.4.2003. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru č.p. 2 – č.p. 49.

86 Seznam dostupný z URL <http://monumnet.npu.cz/ohr/hledani.php>

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">kostel Nanebevzetí Panny Marie</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 27640/4-2178	Obec: Pobežovice
Název objektu: kostel	Parcelní číslo: 36
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Římskokatolická farnost Pobežovice, náměstí Míru 54, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: -	Současné využití: občanská vybavenost
Rok postavení: 1498 - 1501	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2011, 2013, 2016
Slohové určení: gotický kostel s barokizující přestavbou	Předmět ochrany: hmota objektu, vnitřní dispozice, stavební konstrukce, movitá výbava kostela
Popis: kostel s obdélnou lodí s presbytářem s trojbokým závěrem. V západním průčelí jedna věž. Původně věže dvě. Interiér plochostropý, kazetový. Presbytář zaklenutý. Významné stavební úpravy v polovině 17. století, odstranění jižní věže v roce 1902.	Regulativ: obnova hladkých vnějších omítek kostela, oprava vstupního schodiště, dostavba jižní věže, výměna střešní krytiny věže, omítnutí nárožní armatury presbytáře, změna dopravní situace před západním průčelím
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: výměna střešní krytiny nad hlavní lodí v letech 2013 – 2015, oprava krovu hlavní lodi a presbytáře 2013 - 2015	Závady: cementová vnější omítky, poškozené vstupní schodiště, absence druhé věže, poškozený kazetový strop
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: fond Archiv Města Pobežovice, inv. č. 151, plán kostela v Pobežovicích 1920, SOKA Domažlice/Horšovský Týn; archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, vypracoval: BOLID-M s.r.o., 2010; archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, krov, vypracoval: Ing. T. Kostohryz, 2003	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 62 ; Obr. 63	

Kostel v Poběžovicích nechal vystavět Dobrohost z Ronšperka v letech 1498 až 1501. Roku 1632 bylo město postiženo rozsáhlým požárem, při kterém vyhořel i kostel. Kostel byl následně barokně upraven. Poslední větší stavební úpravou bylo vybudování kazetového stropu, ke které došlo kolem roku 1910 za působení děkana Dominika Šandy.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie je zděná, v části plochy hrubě omítaná, orientovaná stavba. Loď je obdélná, uzavřená užším presbytářem s trojbokým závěrem. Nad severozápadní průčelí lodi vystupuje čtyřboká věž. Stejná věž byla také v jihozápadním nároží, byla však roku 1902 z důvodů značných statických poruch, kdy hrozilo její zřícení stržena. Do současnosti se z ní dochovaly tři podlaží v těle lodi. K jižní straně je připojena čtvercová sakristie. K severní fasádě presbytáře přiléhá přístavek schodiště k oratoři, v půdorysu obdélný s čtvrtkruhově zaoblenou východní stěnou. Před západním hlavním vstupem je předloženo jednoramenné přímé schodiště se žulovými stupni. Schodiště je v současnosti ve značně špatném stavu, který je způsoben těžkou nákladní dopravou na přilehlé silnici.

Loď je kryta vysokou sedlovou střechou s valbou na západě. Jako krytina jsou použity pálené tašky typu „bobrovka“. Fasády kostela jsou hrubě nebo hladce omítané bez pravidelných přechodů, sokl je poté značen pouze pásem omítky, a to kromě jižního průčelí. Korunní římsa je lehce vyložená s výžlabkem. Při západní stěně a obou západních nárožích jsou provedeny masivní opěrné pilíře, v rámci západního průčelí rozmístěné poměrně pravidelně. Východní štít je zděný, hladce omítaný, v patní části se dvěma pravoúhlými okénky. V ose západní stěny je umístěn lomený žulový portál, nad nímž je mezi opěráky umístěna pultová markýza krytá taškami. V severní stěně se nachází hrotitý žulový portál. Při vchodu pak žulová kropenka. Na západní straně je vstup na schodiště do patra s předloženým kamenným schodištěm. V podélných stěnách se nacházejí dvě segmentově sklenutá okna s hladkými šambránami. Kruchta je přisvětlena od jihu i severu shodně řešeným nižším

oknem. V západní zdi je proraženo nepůvodní velké okno se stlačeným záklenkem s paspartou⁸⁷.

Presbytář má hřeben sedlové střechy níže než je hřeben lodi. Nad stěnami závěru je střecha tvořena třemi valbami s výraznými námětky. Krytina je stejně jako na lodi provedena jako pálená typu „bobrovka“. Na části jižní a jihovýchodní stěny se nachází hrubě omítnutý předsazený soklík. Koruna stěn se nachází ve stejné výšce jako na lodi a je ukončena velmi prostou deskovou římsou. Omítky stěn presbytáře jsou hrubé nečleněné, na severní stěně pak hladké štukové. V nárožích presbytáře je odkryta armatura ze žulových nepravidelných kvádrů. Ve stěnách závěru a v jižní stěně je umístěno po jednom vysokém okně se segmentově ukončenou špaletou s hladkou šambránou. Lomeně ukončené ostění je děleno na prut a dělicí sloupek, v záklenku se poté nachází kružba. V oknech je provedeno vitrážové zasklení.

Severozápadní věž má zastřešení ve tvaru cibulové bání, která nahoře přechází v osmihran ukončený podseknutou římsou. Nad ní je pak umístěna osmiboká jehlancová střecha s hrotnicí. Krytí věže je provedeno z pozinkovaného plechu. Korunní římsa je opět jednoduchá desková. Omítky věže jsou štukové s malovaným lisénovým rámem. Na západním průčelí je pak provedena omítka hrubá s hladkým pásem po obvodě. Ve třetím patře západního průčelí je obdélné okno a na severní straně velký kruhový ciferník. V posledním podlaží se nacházejí tři obdélná okna (dvě s žulovým ostěním, jedno se zbytkem kružby). Okna jsou provedena s paspartou a uzavřena žaluziemi.

Sakristie má pultovou střechu krytou pálenou krytinou typu „bobrovka“. Na jižní straně je předsazený hrubě omítnutý sokl. Na jižní straně sakristie je stěna ukončena vyžlabenou korunní římsou. Omítky jsou provedeny jako hrubé s hladkými pásy v nárožích. Oba štíty jsou taktéž hrubě omítnuté. Na východní straně se nachází obdélný vstup. Interiér sakristie je od jihu a od východu

87 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

osvětlený obdélným oknem se segmentově sklenutou špaletou s hladkou šambránou, v ostění s prutem a s kružbou. Zasklení provedeno z malovaných sklíček do olova.

Schodišťový přístavek na oratoř je krytý pultovou střechou, na východní straně s valbou ve tvaru části kuželového pláště. Střecha je krytá pálenou střešní krytinou typu „bobrovka“. Sokl značí pás hrubé omítky, korunní římsa je provedená jako podseknutá. Na severní straně se nachází pravoúhlý vchod s plochým orámováním doplněným nad překladem zubořezem a přímou římsou. Na východní straně se nachází obdélné okno se šambránou.

Interiér lodi je plochostropý, strop je dřevěný kazetový. Archivolta vítězného oblouku je přibližně půlkruhová s plastickou výzdobou. Nad vrcholem jsou umístěny plastické erby donátorů. Špalety oken mají pasparty s uchy. Kruchta je dřevěná, podepřená dvěma sloupy. Podhled kruchty je dělen na obdélná pole, poprsnice je přímá, s plochou dělenou lisénami. Západní stěna v podkruchtí je vylehčena arkádami (postranní ústí do podvěží, střední do před síňky). Před síňka má valenou klenbu a do severního podvěží půlkruhem ukončený průchod. Do jižního podvěží pak vstup se segmentovým záklenkem. Kruchta je otevřená do prostoru mezi věžemi stlačenou arkádou. Podobné arkády pak vedou i do obou věží. Presbytář zastropuje valená klenba s výsečemi a nad závěrem část klášterní klenby s výsečemi (štuková výzdoba stěn i stropu). Portál do sakristie je kamenný, pravoúhlý. Oratoř je řešena jako balkón (spodní okraj zakřivený a omítnutý, přímé omítané zábradlí, štuková výzdoba), nad madlem doplněná prkennou stěnou s nástavcem. Ve stěnách presbytáře jsou zasazeny čtyři náhrobky a zděná oltářní menza. Přízemí severozápadní věže (kaplička) má segmentovou valenou klenbu. Do před síňky a lodi vede arkáda. V prvním patře je dřevěný strop (přístup do dalšího patra není). Druhé patro má dřevěnou konstrukci. Třetí patro má strop z železných nosníků a fošen, přístupné je po dřevěném schodišti. Čtvrté patro má dřevěnou konstrukci (prkenný podhled s otvorem pro průlez do krovu). Nachází se v něm železná zvonová stolice se třemi zvony (1932, 1650, 1548). Jihozápadní věž má přízemí v severní části

zaklenuté valenou klenbou, schodiště je dřevěné. První i druhé patro má vnitřní dřevěnou konstrukci⁸⁸.

Sakristie je zaklenuta polem křížové klenby. Niky vstupů jsou provázené paspartou. Loď má krov třietážový hambalkový s ležatou stolicí ve spodní etáži, postranními svíslými stolicemi ve druhé etáži a věšadlovými sloupy v několika vazbách. Krov presbytáře je hambalkový, podélně vázaný ležatou stolicí. Krov sakristie má dvě stojaté stolice.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie představuje jednu z dominant Městské památkové zóny Poběžovice. Výrazně se uplatňuje zejména v dálkových výhledech směrem od jihu a jihozápadu. Od roku 2003 byla zahájena rozsáhlá obnova střechy a krovu kostela, která byla dokončena v roce 2016. Původně byla v roce 2001 zamýšlena pouhá výměna dožilé střešní krytiny⁸⁹. Při zahájení prací bylo však zjištěno, že opravu je nutno provést taktéž v krovu. Průzkum krovu dospěl k závěru, že rozsah poškození je výrazně větší než se předpokládalo a zahájení prací bude nutné odložit. V roce 2003 byla vypracována projektová dokumentace opravy krovu⁹⁰ a následně bylo v roce 2005 možné zahájit práce. Vzhledem ke značnému objemu prací a tím i potřebného množství finančních prostředků bylo rozhodnuto o rozdělení prací do vícero etap. Toto rozdělení se následně protáhlo až do roku 2016, kdy byly práce na opravě střechy kostela definitivně ukončeny. Rozdělení do vícero etap mělo jeden neblahý vliv na vizuální vnímání kostela. Vzhledem k tomu, že mezi pokládáním jednotlivých etap střešního pláště byl výrazný časový odstup (8 let), část střešního pláště má jiný barevný odstín, než část dodělaná v letech 2014 – 2016. V současné

88 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

89 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO1143/2001, ze dne 25.1.2001. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru kostel Panny Marie, kašna, plastika sv. Jana Nepomuckého, úprava povrchů, Mariánská ulice.

90 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.:7884/2003/OKS, ze dne 22.7.2003. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru kostel Panny Marie, kašna, plastika sv. Jana Nepomuckého, úprava povrchů, Mariánská ulice. Projektovou dokumentaci „OPRAVA KROVU KOSTELA PANNY MARIE V POBĚŽOVICÍCH, OKR. DOMAŽLICE“ vypracovala plzeňská společnost Stavební hut' a zodpovědným projektantem byl Ing. Tomáš Kostohryz

době čeká kostel na opravu vnějších omítek, kdy by mělo dojít k jejich celkovému sjednocení a navrácení barokní podoby kostela, včetně překrytí nárožní kamenné armatury. Kostel Nanebevzetí Panny Marie je jednou z mála památek v MPZ Poběžovice, které se dostává pravidelné péče a je udržována v poměrně dobrém stavebně – technickém stavu.

Nepřímou součástí kostela je i prostranství přiléhající k jeho jižní stěně. Prostranství je tvořeno vyvýšenou plochou přístupnou od jihu po sedmi schodišťových stupních. Prostranství je obeháno plůtkem s betonovými sloupy a pletivovou výplní. Plocha je vyložena betonovými dlaždicemi, které jsou dnes již značně rozpadlé a prorostlé travinou. Přibližně ve středu se nachází piedestal sochy. Původně byla na fundamentu umístěna socha vojáka, klečícího vedle malého křížku a v ruce držícího věnec. Památník byl vystavěn krátce po první světové válce jako památka padlým z poběžovické farnosti. Jejich jména byla umístěna na čtyřboký sloup sochy. Pomník byl odhalen 25. srpna 1922⁹¹. Nápis na pomníku zněl „*Wir grüssen in Eure Grüste hinab, dann sternewüst: Ihr lebt uns.*“ Před druhou světovou válkou byla socha i nápisy odstraněny. Na pomníku byla poté umístěna plastika misijního kříže. Socha klečícího vojáka byla objevena v roce 2016 při archeologickém výzkumu bývalé židovské synagogy v Masarykově ulici a bylo rozhodnuto o jejím navrácení na původní místo. Restaurování sochy se chopil akademický malíř Jaroslav Šindelář.

V současnosti probíhá diskuze o tom, jak navrátit tomuto prostranství jeho ztracenou podobu. Provedení úpravy tohoto pietního místa by mělo být spojeno právě s navrácením ztraceného pomníku.

91 PURGHART, F., *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 414.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	socha sv. Jana Nepomuckého
Rejstříkové číslo ÚSKP: 20922/4-2180	Obec: Poběžovice
Název objektu: socha sv. Jana Nepomuckého s prostranstvím	Parcelní číslo: 883/1
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: -	Současné využití: ostatní plocha
Rok postavení: 1682	Průzkumy: 2014 restaurátorský průzkum, J. Šindelář
Slohové určení: barokní plastika	Předmět ochrany: socha s ohrazením
Popis: pískovcová socha světce v životní velikosti stojící na hranolovém ořmsovaném žulovém soklu. Sokl umístěn na plošině obehnané plůtkem tvořeným z cihelné podezdívky a cihelných sloupků s kovářsky upravenou výplní. Za sochou v rozích plošiny dva stromy.	Regulativ: zachování stávajícího stavu Závady: bez závad
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2012 odstranění původních stromů, 2015 restaurování sochy, oprava zídky a oplocení, nová výsadba stromů	
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: listopad 2016
Poznámky: Obr. 52	

Socha sv. Jana Nepomuckého z dílny Jana Brokoffa z roku 1682 je umístěna mezi presbytářem kostela Panny Marie Nanebevzaté a farou č.p. 54. Pískovcová plastika v životní velikosti je postavena na cca 2 m vysokém soklu z matné žuly.

Podstavec sochy je umístěn nad kamenným schodištěm o třech stupních. Podstavec je hranolový s předstupujícím soklem ukončeným ustupující profilací. V čelní stěně je mírně vpadlé obdélné zrcadlo s čtvrtkruhově vykrojenými rohy s nápisem. Podstavec je ukončen ven vyloženou profilovanou deskovou římsou. Na podstavec dosedá menší hranolový postament ukončený oblounem a na čelní straně s předstupující plochou na stranách členěnou stlačenými volutami. Na postamentu stojí postava světce s vyjádřeným kontrapostem, s pravou nohou nakročenou. Oblečení v duchu tradiční ikonografie do kleriky, rochetu a kožešinové šuby, šat má zvlňný. Levá pokrčená ruka tiskne k tělu za korpus krucifix. Pravá ruka volně spuštěná při těle přidrží dlaní krucifix za spodní konec podélného břevna a v dlani svírá pozlacenou pelmetu. Hlava světce je krytá biretem, je mírně zakloněná a nakloněná k levému rameni. Obličej s plnovousem je pohledem obrácen k nebi. Okolo hlavy je umístěný zlacený oblouk svatozáře s pěti plechovými zlacenými hvězdami⁹².

Socha představuje vrchol barokního umění v Poběžovicích. Jak je uvedeno výše podle této předlohy vznikly i další plastiky Jana Nepomuckého včetně té, která je umístěna na Karlově mostě v Praze. Socha je umístěna v centru náměstí. V roce 2012⁹³ proběhly první práce, které posléze vedly k výraznému zatraktivnění místa. Byly odstraněny značně přerostlé jírovce, které okolní opěrnou zídku poškozovaly. V roce 2015⁹⁴ pak proběhly práce na úpravách opěrné zídky, která byla vyzděna dle původní a zpevněna tak, aby odolala zvýšenému tlaku. Dále bylo vytvořeno nové kované oplocení, které nahradilo původní pletivo. Posledním úkonem pak bylo samotné restaurování sochy světce⁹⁵, které bylo zahájeno v tomtéž roce akad. malířem Jaroslavem Šindelářem. Současná úprava sochy sv. Jana Nepomuckého a jejího prostředí je

92 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

93 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1758/2012-8871/2012-Hin, ze dne 24.4.2012. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru kostel Panny Marie, kašna, plastika sv. Jana Nepomuckého, úprava povrchů, Mariánská ulice.

94 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: MeDO-35428/2015-Hin, ze dne 13.8.2015. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru kostel Panny Marie, kašna, plastika sv. Jana Nepomuckého, úprava povrchů, Mariánská ulice.

jednou z nejlépe provedených úprav nemovité kulturní památky v MPZ Poběžovice. Úprava výrazně zvýšila atraktivnost významné nemovité kulturní památky. Jediným možným negativem je vysypání prostoru kolem sochy bílým kačírkem. Spíše by bylo vhodné provedení okolní úpravy jakožto šlechtěného trávníku. V tomto případě se však jedná o drobný detail.



Obrázek 52: Socha sv. Jana Nepomuckého. Severní pohled. V pozadí závěr kostela. 2016. Zdroj: vlastní

95 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: MeDO-44531/2015-Hin, ze dne 2.11.2015. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru kostel Panny Marie, kašna, plastika sv. Jana Nepomuckého, úprava povrchů, Mariánská ulice.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 54</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 40153/4-2179	Obec: Pobežovice
Název objektu: fara	Parcelní číslo: 38
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Římskokatolická farnost Pobežovice, náměstí Míru 54, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: občanská vybavenost
Rok postavení: 1680	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2014
Slohové určení: barokní objekt s pozdějšími klasicistními úpravami	Předmět ochrany: hmota objektu, vnitřní dispozice, stavební konstrukce
Popis: patrová stavba nad obdélným půdorysu s valbovou střechou v uliční okapové orientaci. Severní průčelí je nepravidelné čtyřosé, západní dvouosé. V severní ploše střechy tři nestejně velké vikýře. Ve střední části přízemí je rozlehlá chodba oddělená od vstupu zádvěří. Interiér je plochostropý. Historizující fasáda je z počátku 20. stol. Sklepní prostory pravděpodobně gotické. Částečně mimo objekt vytaženo těleso studny.	Regulativ: výměna střešní krytiny za pálenou typu bobrovka nebo prejzová, obnova fasády, výměna oken v západním průčelím omítnutí komínů Závady: modernizace interiéru, značně degradovaná fasáda, neomítané komíny, dožilá střešní krytina, přístavba garáže
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2006 výstavba zádvěří	
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 64	

Objekt fary je zděná stavba obdélného půdorysu s delší stěnou zhruba v orientaci východ – západ. Vstupní průčelí je obráceno na sever (do náměstí). Druhé nadzemní podlaží; přízemí i 1. patro je řešeno přibližně jako trojtrakt (dě-

líci nosné zdi v severo – jižním směru). Střední trakt pak zaujímá v obou podlažích rozlehlá síň, z níž jsou přístupné další místnosti. Ze síně v přízemí se chodí do patra i sklepa. V síni prvního patra jsou umístěny schody na půdu. Po celé délce jižní fasády je provedena pavlač se záchodovým přístavkem na východním konci (předstupuje východní fasádu jako rizalit).

Střecha je sedlová, ukončená po stranách valbami. Pod eternitovými šablonami se dochoval šindel, i když značně poškozený. Na severní straně střechy jsou umístěny tři valbové vikýře opláštěné eternitem a dva cihelné neo-mítané komíny. Fasádu člení hrubě omítaný sokl a ploché lisény v nárožích. Plochy pavlače jsou obloženy eternitovými šablonami. V ose severního průčelí se nachází obdélný portál tvořený štukovou lištou s uchy, nad středem zakroucenou a doplněnou omítkovým křížem. Do přízemí ústí tři obdélná okna (jedno vlevo od vstupu a zbývající vpravo) s lištovými šambránami s uchy a vrcholovým klenákem. Horní lišty jsou podobně jako u vstupu zakrouceny. Nad okny se nacházejí složitěji tvarované suprafenestry provedené z oblých lišt. Okenní výplně jsou dvojitě s dělenými křídly. V prvním patře jsou čtyři stejně řešená okna bez suprafenestry. V levé části fasády se nacházejí dva obdélné větrací otvory ze sklepa. Vlevo od vchodu je na fasádě provedena v úrovni patra na stěně figurální malba (Panna Marie) ohraničená lištovým štukovým rámem, z jehož horní části je vysunutý baldachýnek. Pod malbou se nachází latinský nápis, lemovaný oválným lištovým rámem, po stranách s volutkami. V pravé části fasády, zhruba na rozhraní přízemí a patra, se nachází ještě jeden nápis s leptopočtem 1920 v lištovém rámu. Východní průčelí má v přízemí tři okna. První dvě ve směru od jihu naležato obdélná se segmentovým záklenkem, zbývající drobné okénko na výšku obdélné se segmentovým záklenkem. V prvním patře jsou tři obdélná okna s dvojitými rámy. Při patě zdiva východního průčelí je plechový poklop (asi vstup do sklepa). Západní průčelí má v přízemí i patře dvě obdélná okna. Jejich orámování i výplně provedeny stejně jako u oken na severní straně. Jižní průčelí má západní část v rozsahu přízemí zakrytou přístavkem garáže. V úrovni patra se rýsují tři obdélná okna. Záchodový přístavek je krytý pultovou stříškou. Krytina a obklad stěn patra je proveden z eternitových

šablon⁹⁶. V Interiéru má vstupní síň v přízemí dřevěný trámový strop s prkenným záklopem. Do patra se vystupuje po jednoramenném dřevěném schodišti při jižní stěně. Schodiště má zábradlí z vyřezávaných prken. Vstupy do místností jsou obdélné s trámovými zárubněmi (některé deštěné). Dveře jsou dřevěné hladké nebo kazetové se stáčenými závěsy. Dveře do severovýchodní místnosti mají svlaky a pásové závěsy. V severovýchodním koutě se v koutě nacházejí dvířka do studny. Severovýchodní místnost zastropuje plná valená klenba s výsečemi. Síň v patře má trámový strop s prkenným záklopem. V jihovýchodním rohu je dřevěné dvouramenné schodiště na půdu. V západní a východní stěně jsou vždy dva obdélné vstupy do pokojů (mají tesařské zárubně s hladkým nebo profilovaným deštěním; dřevěné dveře jedno nebo dvoukřídlové rámové s kazetami, patrně barokní). V jižní zdi je segmentem sklenutá nika vstupu z pavlače. Krov fary je hambalkový, vázaný v podélném směru ležatou stolicí. Dvorek je po východní straně uzavřený ze strany náměstí pilířovou bránou; vrata dřevěná dvoukřídlová (novodobá).

Fara představuje význačnou dominantu v prostoru jižní fronty náměstí Míru v Poběžovicích. Byla pravděpodobně vystavěna v roce 1680 nákladem Anny Feliciany. Další stavební úpravy pak prodělala zejména na přelomu 19. a 20. století, kdy došlo k úpravě průčelí⁹⁷ a výstavbě střešních vikýřů. Předmětem památkové ochrany je však současná podoba s fasádou v historizujícím slohu. Jedinou zásadnější úpravou fary byla výstavba zádveří v roce 2006⁹⁸. Další stavební úpravy nebyly prováděny, i když zejména střecha by razantnější opravu potřebovala. Je nezbytné, aby v nejbližších letech bylo přistoupeno k její opravě, aby se zamezilo vzniku statického poškození krovu.

96 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

97 Na pohlednicích z konce 19. století je patrné, že uliční fasáda je provedena jako hladká bez úprav, na střechě je položen šindel a střešní plášť je bez vikýřů.

98 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1758/2012-8871/2012-Hin, ze dne 24.4.2012. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 53</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 41
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Budská Libuše, Famfulíkova 1133/14, Kobyličky, 18200 Praha 8	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: v části 2, v části 3	Současné využití: objekt pro bydlení
Rok postavení: v roce 1838 ještě nestál, v místě rozeznatelný jen úzký objekt na jižní straně pozemku. Objekt dostavěn pravděpodobně na počátku 20. stol.	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: objekt nelze jednoznačně slohově zařadit. Přestavba staršího domu, 20. stol.	Předmět ochrany: -
Popis: stavba nad nepravidelným půdorysem. V severní části dvoupodlažní v jižní části třípodlažní. Je možné rozlišit původní jižní objekt. Orientace okapová. Střecha valbová. Jižní křídlo je dvouosé, celá stavba pak šestiosá. Jako střešní krytina je použit falcovaný hladký plech.	Regulativ: nenavyšovat hmotu dalšími přístavbami, výměna oken za obdélná, orientovaná na výšku, dvoukřídlá s členěním, úprava fasády Závady: nevhodná okna v jižní části, dožilá fasáda
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 65	

Objekt od roku 1997, kdy byla provedena oprava fasády, je zcela bez stavebních úprav. Pro vhodnější začlenění do historického prostředí MPZ Poběžovice by bylo vhodné přistoupit ke změně tvaru a výplní okenních otvorů v jižní části domu.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 51</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 44
Ulice: náměstí Míru, jižní strana vnitřního bloku náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Puky Jaroslav a Pukyová Hana, náměstí Míru 51, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt pro bydlení
Rok postavení: roku 1794 uváděn jako vlastník František Schön, v roce 1838 na otiscích stabilního katastru zobrazen v současné poloze.	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: dům pravděpodobně klasicistního založení v místě staršího objektu, novodobě upraven na konci 20. století	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled
Popis: patrový objekt na obdélném půdorysu se sedlovou střechou v okapové orientaci. Jižní průčelí je pětiosé se vstupem v západní části a garážovými vraty ve východní části. Fasáda bez architektonických článků. V jižní ploše střechy dva výrazné sedlové vikýře s obdélným oknem na výšku. V západní části dřevěná přístavba schodišťové rampy, krytá sedlovou střechou. Výplně otvorů jsou novodobé. Sokl obložen dřevem.	Regulativ: obnova architektonického členění fasády, změna stávajících výplní za tradičně členěné, odstranění obkladu soklu, změna velikosti okenních otvorů v parteru, zrušení garážových vrat ve východní části přízemí Závady: fasáda bez členění, nevyhovující velikost a členění okenních výplní, garáž ve východní části, obklad soklu
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2001 obnova zdi v západním obvodu pozemku, 2008 výstavba vikýřů a půdní vestavby, 2009 provedení opravy fasády a vnějšího schodiště do podkroví	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 66	

Městský dům č.p. 51 stojící ve vnitrobloku náměstí Míru je prve připomínán v roce 1794, kdy je jako jeho vlastník uváděn řeznický mistr František Schön. V období první republiky byl objekt v držení rodiny Becků, která zde měla cukrárnu. Již v této době je objekt popisován jako přízemní dům bez ozdob. K úpravě domu na dvoupodlažní došlo pravděpodobně po požáru sousedního domu v roce 1874⁹⁹.

Tento objekt, jako jeden z mála v MPZ Poběžovice, prodělal po roce 1999 poměrně bouřlivý vývoj. V roce 2001 – 2002 došlo k obnově zdi¹⁰⁰ uzavírající celou západní stranu vnitrobloku, kterou dříve tvořil dnes již neexistující dům č.p. 52. K nejvýraznější úpravě došlo v roce 2008, kdy byla provedena půdní vestavba a s ní související přístavba schodišťové rampy k západnímu průčelí objektu a zejména k vybudování dvou sedlových vikýřů v jižní ploše střešního pláště¹⁰¹. Vikýře byly provedeny poměrně kvalitně a zcela plochou jižní fasádu výrazně architektonicky rozčlenily, což mělo pozitivní dopad na celkové vnímání domu. Poslední výraznou úpravou pak byl v roce 2009 provedený nátěr fasády¹⁰², kdy vlastník zvolil velmi neutrální barvu v podobě odstínu středně béžové barvy, který je však poměrně fádňí, ale historickému prostředí MPZ Poběžovice neškodí. Při opravě fasády byly obnoveny okenní šambrány. Dům však stále postrádá architektonické členění fasády, které by odpovídalo době jeho vzniku.

Jeden z mála objektů v Městské památkové zóně Poběžovice, který v posledních letech prodělal výrazné stavební úpravy a je udržován ve velmi dobrém stavebním stavu. Objekt je v současné době z hlediska památkové péče naprosto neutrální, z pohledu architektonického poměrně fádňí.

99 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 461 – 462.

100 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO11202/2001, ze dne 13.8.2001. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

101 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-8835/08-33696/2008/Hin, ze dne 17.10.2008. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

102 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-6486/09-23960/2009/Web, ze dne 27.7.2009. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 50</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 100823	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 45
Ulice: náměstí Míru, jižní strana vnitřního bloku náměstí, na křížení ulic Slovanská Masarykova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt pro bydlení
Rok postavení: 1830, 1874 vyhořel, 1888 přestavěn do současné podoby	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicistní, upraven v novorenesančním stylu	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled, stavební konstrukce
Popis: dvoupodlažní dům v nároží vnitřního bloku náměstí. Po požáru opraven do současného půdorysu L. Střechy sedlové, v jižní ploše se třemi vikýři, z nichž střední je sdružený. Jižní průčelí šestiosé, východní v patře čtyřosé, v přízemí s jedním sdruženým oknem. V podkroví pak novodobě šest okenních os. Přízemí v jižním a západním průčelí bosované. Patro bohatě zdobeno s nárožím bosovaným s psaníčky. Hlavní vstup do objektu z východního průčelí ze schodišťové podesty vysokým, do oblouku zaklenutým vstupem. Menší vstup do prodejny v jihovýchodním nároží a v západní části jižního průčelí.	Regulativ: zachování vnějšího vzhledu, zachování hmoty Závady: bez závad
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2004 statické zajištění, 2007 celková rekonstrukce	
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, vypracoval: Ing. Zbyněk Wolf 2007	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 67	

Městský dům č.p. 51 na křižovatce ulic Slovanská a Masarykova uzavírá jihovýchodní nároží vnitřního bloku náměstí Míru. Jako stavitel domu je roku 1830 uváděn barvíř Jiří Kraus. V této době měl však dům jinou podobu, než je jeho současná. Na stabilním katastru je vyobrazen jako okapově orientovaný dům s poměrně velkým dvorkem v severní straně. Dům byl novorenesančně přestavěn po jeho požáru v roce 1874, a to v roce 1888 Josefem Riessem¹⁰³.

Městský dům č.p. 51 je nárožní patrová stavba s vestavbou do půdního prostoru, situovaný na jihovýchodní straně jižního bloku domů orientovaných do náměstí a proti budově obecního úřadu. Střecha je sedlová s vyzděnou stěnou o třech okenních osách napravo od východního štítu. Strana východní je v patře opatřena čtyřmi okenními osami a vstupem do objektu, který je polokruhem zaklenut. V přízemí je vstup do přízemních prostor a novodobé trojdílné okno. Vstup do patra vyrovnává terénní nerovnost - svažitosť náměstí a plochy položené na jih od této centrální části obce. Ve východním štítu jsou vedle vzpomenuťe nástavby další tři okenní osy. Strana jižní má v přízemí pět okenních os opatřených novodobými okny a dále jedny vstupní dveře, v patře je celkem šest oken se slohovými dřevěnými okny. Ve střeše jsou na jižní straně vytaženy tři zděné vikýře, z nichž prostřední má dvě sdružená okna. Ze strany severní k objektu přiléhá č.p. 49, ze strany západní další patrová obytná stavba. Obvodový plášť stavby, tj. strana východní a jižní, je opatřen systémem pásové bosáže, pilastry s profilovanými hlavicemi, nadokenními římsami, plastickými klenáky a paspartami kolem oken, podokenními a nadokenními zrcadly, bohatě zdobenou korunní římsou se zubořezem, tedy rozmanitými prvky pseudohistorizujícího slohu z přelomu 19. a 20.století. Ten se projevil i ve výzdobě nástřešních vikýřů na straně jižní, kde kromě výrazného zakončení vikýřů plastickými římsami jsou osazeny z boku vikýřů i plastické voluty. Východní štítové průčelí je opatřeno průběžnou pásovou bosáží a plastickými paspartami kolem oken¹⁰⁴.

103 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I.* Poběžovice: 1965, s. 461

104 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek.* [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

Dům byl v roce 2004 prohlášen nemovitou kulturní památkou¹⁰⁵. V období socialismu dům dočasně sloužil jako sídlo MNV. Od té doby však byl bez využití a záhy začal chátrat. V době prohlášení objektu za nemovitou kulturní památku byl stav domu kritický a hrozila jeho bezprostřední zkáza. V roce 2004 – 2005 došlo tedy na objektu ke statickému zajištění¹⁰⁶, která vedlo k záchraně jižního průčelí, kde byly statické poruchy největší. Po zajištění statických poruch se vlastník rozhodl pro další využití domu. Jako nejvhodnější po ekonomické stránce, tak i po stránce památkové, se jevílo vybudování bytových jednotek. Taková to úprava by nevyžadovala výraznější zásah do nosných konstrukcí domu a umožnila by vnitřní dispozici dělit pouze montovanými příčkami, které představují snadno odstranitelnou konstrukci, umožňující opětovný návrat původní vnitřní dispozice.

V roce 2007¹⁰⁷ byly zahájeny práce na rekonstrukci domu č.p. 50, které trvaly až do roku 2010, kdy byl dům předán do užívání. Během těchto stavebních úprav došlo zejména k výměně střešní krytiny, výměně výplní otvorů a rehabilitaci novorenesanční fasády. Proběhl taktéž podrobný průzkum fasády, ze kterého vyplynulo monochromatické rozbarvení, které bylo následně i provedeno. Oprava domu č.p. 50 představuje nejlepší obnovu nemovité kulturní památky v Poběžovicích od roku 1995, kdy byla vyhlášena Městská památková zóna Poběžovice. Bohužel se zároveň jedná také o jedinou opravu památky obdobného rozsahu a kvality ve stejném období. Oprava domu č.p. 50 může sloužit jako vynikající příklad opravdové rekonstrukce původního vzhledu, který byl téměř ztracen, bez nutnosti vymyšlení historismů. Jedná se také o příklad, kterak je možné umožnit do památkového objektu vstup zcela moderního bydlení, aniž by došlo ke snížení kulturně – historických hodnot památky.

105 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Rozhodnutí MK ČR č.j. 18201/2003, ze dne 28.1.2004. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

106 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 4792/2004/OKS, ze dne 11.3.2004. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

107 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-5519/07-15268/2007/Web, ze dne 7.6.2007. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 50 – čp. 55.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 49</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 42</p>
<p>Ulice: náměstí Míru, východní strana vnitřního bloku náměstí</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Šlajs Karel, č. p. 12, 34522 Hvozdčany</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 1</p>	<p>Současné využití: objekt pro bydlení</p>
<p>Rok postavení: roku 1784 uváděn jako vlastník Jan Reinl, v roce 1838 na otiscích státního katastru zobrazen v současné poloze</p>	<p>Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016</p>
<p>Slohové určení: barokně – klasicistní, úprava ve 20. století</p>	<p>Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled</p>
<p>Popis: objekt usazen ve svažitém terénu na východní straně vnitřní zástavby náměstí nad obdélném půdorysu. Orientace je štítová, střecha polovalbová, na západě sedlová. Přízemí dvouosé, v podkroví tři okenní otvory. Okenní otvory v přízemí okna sdružená, v podkroví okna jednokřídllová s masivním dělením na kříž. Vstup do objektu chodbou v severní části objektu. Interiér opakovaně adaptován. Původní dispozice nerozpoznatelná.</p>	<p>Regulativ: doplnění architektonických prvků uliční fasády, výměna výplní okenních otvorů, možná úprava západního přístavku garáže</p> <p>Závady: fasáda bez členění, výplně okenních otvorů</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: stavba oplocení a vrat 2003, obnova střechy 2003, výměna oken a oprava fasády 2005, výstavba podkrovního bytu 2006, stavba dvorní garáže 2008</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: leden 2017</p>
<p>Poznámky: Obr. 53</p>	

Další z objektů z vnitřní zástavby náměstí, který po roce 1999 prodělal poměrně výrazné stavební úpravy. Objekt je poprvé připomínán v roce 1784

kdy byl ve vlastnictví Jana Reinla¹⁰⁸. Na otiscích stabilního katastru je čelní objekt zobrazen v totožném půdorysu jako stávající domek. Výraznější adaptace proběhly v interiéru domu, kdy je původní dispozice již nerozpoznatelná.

Po roce 1999 proběhla celá řada stavebních úprav, které měly dopad na současný vzhled objektu. První úpravou byla výstavba cihelné zdi s vjezdovými vraty na západní hraně pozemku¹⁰⁹. Tato úprava předpověděla další směřování zástavby dvorní části, kde dříve byla menší zahrada¹¹⁰. Otázkou zůstává, zda je možné na tuto zahradu nahlížet jako na proluku, nebo jako na historicky nezastavený pozemek. Ve stejném roce proběhla i výměna střešní krytiny¹¹¹, když byl dožilý eternit nahrazen vláknocementovou šablonou stejného typu, tedy českou šablonou 400 x 400 mm, kladenou na „koso“.

V roce 2005 byla provedena úprava uličního průčelí¹¹², kdy byly vyměněny výplně otvorů a opravena fasáda včetně nátěru. Stejně jako u domu č.p. 51 byla zvolena středně až světle béžová barva fasádního nátěru. Objekt byl tímto nátěrem výrazově potlačen a na celkovém vnímání této části MPZ Poběžovice se příliš nepodílí. V následujícím roce poté proběhla adaptace půdního prostoru na obytný¹¹³, kterou lze považovat za velmi zdařilou, neboť navenek objektu je nerozpoznatelná. Úprava střešního pláště, do kterého byly vloženy střešní okna je viditelná pouze na leteckých fotografiích.

108 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II.* Poběžovice: 1965, s. 460.

109 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 9691/2003/OKS, ze dne 14.7.2003. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

110 Otisk stabilního katastru.

111 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-12612/2003/OKS/KR., ze dne 7.8.2003. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

112 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.:23622/2004/OKS, ze dne 4.1.2005. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

113 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 1311/2006/OKS, ze dne 10.2.2006. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

V roce 2008 byla provedena nejzásadnější úprava objektu, a to západní přístavba garáže k již zmíněné západní ohradní zdi¹¹⁴. Tuto úpravu, provedenou se souhlasem orgánu památkové péče je velmi obtížné hodnotit. V současné době se přikláním k názoru, že zástavba bývalé zahrady byla chyba, kterou byl zastaven historický pozemek, jakožto doklad urbanistického vývoje.



Obrázek 53: Východní průčelí domu č.p. 49. 2016. Zdroj: vlastní

114 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: OKS-1270/08-3818/2008/Hin, ze dne 1.2.2008. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 48</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 40
Ulice: náměstí Míru, východní strana vnitřního bloku náměstí	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Veselák Pavel a Veseláková Jana, Květinová 97, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt pro bydlení, obchod
Rok postavení: po roce 1930	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba po roce 1930	Předmět ochrany: hmota objektu, vzhled východního průčelí
Popis: patrový objekt obdélného půdorysu ve svažitém terénu. Sedlová střecha v okapové orientaci, krytá vláknocementovou šablonou. Ve střední části patra vytažen dvouboký rizalit s okny. V patře další tři okenní osy. V přízemí ve středu objektu vjezd, vpravo od vjezdu dobový výkladec s novodobou markýzou, vlevo obdélné okno.	Regulativ: výměna okenních výplní v patře a v jižní části přízemí Závady: plastové výplně v 2. NP, velikost okenního otvoru v jižní části parteru
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: stavba garáže a skladu 2004, výměna oken a oprava fasády 2004, úpravy podkroví 2006	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, vypracoval: Ing. Zbyněk Wolf 2007	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 68	

Současný dům č.p. 48 byl postaven v roce 1930 po rozsáhlém požáru staršího, patrně středověkého objektu. Při přestavbě byly nalezeny rozsáhlé kamenné sklepy, od čehož tehdejší badatelé usuzovali, že se v těchto místech

mohla nacházet starší tvrz ze 13. století. Toto, jak je uvedeno opakovaně výše, se však nikdy nepodařilo spolehlivě prokázat a bude třeba počkat až se v těchto místech naskytne příležitost k provedení detailního archeologického průzkumu. Pughart také uvádí, že tento dům býval dříve panským hostincem a byl užíván také jako spolková místnost českých spolků¹¹⁵.

Současná podoba objektu je z hlediska státní památkové péče poměrně uspokojivá. Rehabilitace staršího objektu již nepřichází v úvahu, neboť stávající dům je potřeba považovat za příklad stavební činnosti v období první republiky, která byla v centru města zcela ojedinělá.

Městský dům č.p. 48 prodělal po roce 1999 obdobný vývoj jako dům sousední, č.p. 49. V roce 2004 byla provedena přístavba skladu a garáže do dvorní části domu¹¹⁶, která se však na rozdíl od sousedního domu neprojevila navenek, zastavila však převážnou část dvora. Ve stejném roce proběhla i úprava východního průčelí¹¹⁷. Byla provedena výměna výplní okenních otvorů, které byly v rozporu se stanoviskem státní památkové péče provedeny jako plastové a nikoliv dřevěné a byl obnoven nátěr fasády, opět středně béžovou barvou, která v tomto případě koresponduje s dobou vzniku objektu.

Poslední stavební úpravou byla úprava podkroví¹¹⁸, která byla provedena obdobně jako u sousedního objektu a neprojevuje se tedy navenek. Městský dům č.p. 48 má velmi zajímavou historii, avšak na historickém prostředí MPZ Poběžovice se podílí o to méně. Jedná se však o velmi důležitý doklad ojedinělé výstavby z období první republiky v centru města.

115 PURGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I.* Poběžovice: 1965, s. 460

116 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 28693/2004/OKS, ze dne 6.1.2004. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

117 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 9674/2004/OKS/Kr, ze dne 14.7.2004. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

118 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: 36843/2005/OKS, ze dne 14.2.2006. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 55</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: bytový dům	Parcelní číslo: 39
Ulice: náměstí Míru, severovýchodní nároží jižní fronty	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 3	Současné využití: objekt pro bydlení
Rok postavení: po roce 1930	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba po roce 1930	Předmět ochrany: hmota objektu, vzhled východního průčelí
Popis: Třípodlažní objekt nad pravidelným čtvercovým půdorysem. Severní průčelí šestiosé, východní čtyřosé. V severovýchodním nároží výrazná arkýř od úrovně stropů přízemí. Hlavní vstup je v západní části severního průčelí. Kolem vstupu štukový rám, nad vstupem supraporta s obloukem. Střecha sedlová s výraznou dlátovou střechou nad vikýřem v severní ploše. Kolem oken šambrány. Korunní římsa ve dvou pásech.	Regulativ: - Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: oprava fasády 2006	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 69	

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 36</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 29241/4-5170	Obec: Poběžovice
Název objektu: obytný dům	Parcelní číslo: 35/1
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: POZEP s.r.o., náměstí Míru 36, 34522 Poběžovice1/2, VHC - holding, a.s., Brožíkova 862, 33011 Třemošná	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: bez využití
Rok postavení: 1850	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicistní novostavba	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled, stavební konstrukce
Popis: rozlehlá obdélná dvoupatrová až třípatrová (na jihu) klasicistní stavba soudu založená ve svažitém terénu ve východním konci náměstí. Vůči náměstí ve štítové orientaci. Střecha valbová krytá bobrovkami. Celý objekt podsklepen, sklepy novodobě upravené. Přízemí i patro řešené jako trojtrakt s dlouhou podélnou chodbou. Severní a jižní průčelí jedenáctiosé, východní a západní čtyřosé. Hlavní vstup ve středu severního průčelí. Obvodové zdivo v přízemí z lomového kamene, v patře cihelné. Fasády členěna mezipodlažní, korunní římsou a nárožními pilastry	Regulativ: obnova střešního pláště (pálené tašky typu bobrovka), výměna výplní okenních otvorů za slohové šestitabulkové, dvojité, dvoukřídlé, osazené v líci fasády, stavební úprava sklepa, výměna vstupních dveří, obnova fasády, úprava vstupního schodiště, zachování členění interiéru, obnova omítaných komínů Závady: dlouhodobá neúdržba, dožilá střešní krytina, degradovaná omítka fasády, neslohová okna, betonové vstupní schodiště, nedostatečné odvodnění, rozpadající se tělesa komínů
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: Fond archiv Města Poběžovice, inv. č. 152, plán budovy soudu Poběžovice, 2. pol. 19 stol. SokA Horšovský Týn/ Domažlice	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 70	

Budova bývalého soudu a berního úřadu byla postavena v místě starší a podstatně menší obytné budovy, která byla pravděpodobně využívána jakožto škola. V období první republiky zde sídlila také městská samospráva. Stavba soudu byla dokončena v roce 1850 a v původní podobě se dochovala dodnes.

Jedná se o volně stojící omítaný dům vyzděný v přízemí z kamenného a v patře z cihelného zdiva, na obdélném půdorysu, v ose východ - západ, v blízkosti areálu zámku. Střecha je valbová, pokrytá dožilými bobrovkami. V hřebeni střechy jsou dochovány dva prosté omítané komíny. Budova je postavena ve svahu, ze severu s průčelím jednopatrovým z jihu dvoupatrovým.

Severní průčelí o jedenácti okenních osách je členěno nárožními hladkými pilastry s římsovými hlavicemi. Ve střední ose přízemí se nachází obdélný orámovaný vstup s nadsvětlíkem, přístupný oboustranným betonovým schodištěm podél obvodové zdi. Dveře hlavního vstupu jsou dřevěné dvoukřídlé. Okna jsou obdélná dřevěná dvojitá dvoukřídlá, s poutcem a výklopnou ventilačkou, osazená v líci zdiva. V celém objektu jsou pouze okna tohoto typu. V přízemí severního průčelí jsou okna orámována vpadlým rámem. Přízemí je ukončeno nízkou kordonovou římsou s hladkým pásem a pod ní s tenkou lištou. V patře jsou okna s obdélnými parapetními výplněmi a s průběžnou podokenní římsou. Patro je ukončeno profilovanou korunní římsou, pod kterou se nachází tenká lišta¹¹⁹.

Východní čtyřosé průčelí je osazeno ve svahu a členěno nárožními hladkými pilastry s římsovými hlavicemi. U jižního nároží je obdélný otvor v úrovni suterénu, obdélné slepé okno ve vpadlém rámu a malé obdélné okénko. V přízemí se v krajních osách nacházejí slepá okna. Výplně otvorů v přízemí jsou osazeny ve vpadlých rámech. Přízemí je ukončeno nízkou kordonovou římsou s hladkým pásem a pod ní s tenkou lištou. V patře jsou okna s obdélnými parapetními výplněmi a s průběžnou podokenní římsou. Patro je ukončeno

119 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

profilovanou korunní římsou s tenkou lištou. Střecha je ukončena valbou. Západní průčelí nacházející se ve svahu je členěno stejně jako východní průčelí. Jižní průčelí je dvoupatrové, o jedenácti osách, s nárožními hladkými pilastry s římsovými hlavicemi.

V přízemí je ve střední ose obdélný vstup přístupný po třech stupních s dřevěnými dvoukřídlými částečně prosklenými dveřmi s nadsvětlíkem, osazený v obdélné vpadlině. V přízemí se nacházejí novější obdélné okenní otvory a dva dveřní otvory. Jižní přízemí je ukončeno nízkou plastickou lištou. První patro je pak ukončeno kordonovou římsou s hladkým pásem a pod ní tenkou lištou. Ve druhém patře jižního průčelí jsou okna s obdélnými parapetními výplněmi a s průběžnou podokenní římsou. Patro je pak ukončeno profilovanou korunní římsou s tenkou lištou. Za vstupem ze severního průčelí se nachází plochostropá vstupní chodba s klenebnými stlačenými pasy. Na vstupní chodbu navazuje kolmá plochostropá chodba s obdélnými vstupy do plochostropých místností. V chodbě je přímé schodiště k vstupu z jižního průčelí a tříramenné kamenné schodiště do patra. Prostory v patře jsou také plochostropé. Poslední podlaží je dodatečně přistavěno. Z doby přístavby pochází i úprava průčelí a členění římsami, nárožními pilastry a parapetní výplně¹²⁰.

Budova soudu je další ohroženou památkou v MPZ Poběžovice. Dlouhodobou neúdržbou došlo k degradaci střešní krytiny a zatékání do podkroví. Bezprostředně je tedy ohrožena statika krovu. Dalším problémem je ztráta plastické výzdoby fasády a značné poškození omítkových vrstev, které půjde jen velmi obtížně obnovit. Stav objektu, který se projevuje v nejvýznamnějším průhledu náměstím Míru ve směru od západu, tak významným způsobem negativně ovlivňuje dochované kulturně – historické hodnoty MPZ Poběžovice. Vzhledem k současnému přístupu vlastníka se nedá předpokládat změna jeho chování a tudíž i přístupu k obnově regionálně významné nemovité kulturní památky.

120 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 47</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: sídlo MěÚ	Parcelní číslo: 34/1
Ulice: náměstí Míru	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2 – 3 na jižním průčelí	Současné využití: občanská vybavenost
Rok postavení: 1893 – 1894 v místě dvou starších objektů	Průzkumy: orientační stavebně-historický průzkum K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: pozdně klasicistní novostavba, úpravy v 20. stol.	Předmět ochrany: hmota objektu, vnější vzhled
Popis: rozlehlá dvoukřídlá budova založená na východní straně náměstí v jižním svahu. Střecha valbová krytá alukrytem. Fasáda zcela bez členění, hladká. Západní průčelí o devíti okenních osách. Jižní průčelí o dvou okenních osách. Výplně otvorů novodobé.	Regulativ: obnova členění fasády, výměna střešní krytiny za pálenou tašku typu bobrovka Závady: dožilá fasáda, nevhodná střešní krytina (alukryt)
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2015 výměna výplní otvorů	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: Fond archiv Města Poběžovice, inv. č. 170, situační plán Volksschulle, Soka Horšovský Týn / Domažlice	Datum zpracování: leden 2017
Poznámky: Obr. 71	

Současná budova městského úřadu byla původně budována jako německá chlapecká škola. Objekt nahradil dva starší domy, původní č.p. 47 a židovský dům č.p. I. Stavba školy byla zahájena v roce 1893 podle projektu Ing. F. Peka. Stavbu prováděl pivoňský stavitel A. Weber. Původně bylo průčelí školy velmi bohatě zdobeno. Do současnosti se však nedochoval žádný architekto-

nický prvek kromě mezipodlažní římsy na severním průčelí. Škola byla po druhé světové válce poznamenána celou řadou negativních úprav, které kompletně smazaly původní vzhled i vnitřní členění, které částečně zůstalo zachováno pouze v přízemí.

Současný vzhled budovy je pro historické prostředí zcela nevhodný. V roce 2014¹²¹ byly zahájeny práce, které by měly objekt městského úřadu alespoň částečně rehabilitovat. Do této doby byl objekt více či méně ponechán bez údržby. V roce 2015 byla provedena výměna výplní okenních otvorů, které nahradily zdvojená šroubovaná okna ze 70. let 20 století. Objekt tím získal alespoň základní rozčlenění při pohledu na fasádu. Dalším krokem bude při obnově fasády provedení jednotlivých dělicích říms, a to minimálně vrcholové a mezipodlažní. Vzhledem k tomu, že se průzkumem nepodařilo již najít ani fragmenty starší bosáže parteru a z dochované projektové dokumentace není tento architektonický prvek zcela zřejmý, bylo rozhodnuto, že objekt bude ponechán bez tohoto architektonického prvku a dojde tedy jen k dílčí a rozpoznané obnově architektonického členění fasády.

Původní stará radnice stála na sousedním pozemku par. č. 33, který je v současné době nezastaven a je nutné ho vnímat jako nevhodnou proluku. Stará radnice byla částečně zbořena roku 1912. V roce 1939 byly Karlem Ernstbergerem vypracovány plány na její přestavbu¹²². Navržená přestavba kopírovala její původní půdorys, lišila se však ve výšce, která více reagovala na stavbu nové školy. Dle současného pohledu státní památkové péče by bylo vhodné tento pozemek zastavit obdobnou stavbou jaká byla navrhována po zboření staré radnice.

121 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: MeDO-27305/2014-Hin, ze dne 22.7.2014. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 2 – čp. 49. Závazné stanovisko bylo vydáno ve věci provedení opravy omítek a fasádního nátěru severní a západní strany objektu a výměny výplní vnějších otvorů (dle předložené dokumentace záměru) domu č.p. 47, na pozemku parc. č. 34/1 v k.ú. Poběžovice u Domažlic, na náměstí Míru, v Městské památkové zóně Poběžovice

122 Fond Město Poběžovice, Inv. č. 115, signatura 7 stavební záležitosti 1867 – 1944. Přestavba domu vedle současné radnice 1939 – Karl Ernstberger. Uloženo SOkA Horšovský Týn



Obrázek 54: Jihozápadní nároží domu č.p. 10 na rohu Šandovi ulice a náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 55: Bytový dům č.p. 8. Fasáda do náměstí Míru. Objekt je pro historické území zcela nevhodný. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 56: Jižní průčelí domu č.p. 5 na náměstí Míru. 2016.
Zdroj: vlastní



Obrázek 57: Jižní průčelí domu č.p. 4 na náměstí Míru. 2016.
Zdroj: vlastní



Obrázek 58: Jižní průčelí domu č.p. 3 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 59: Dům č.p. 2 uzavírající severozápadní nároží náměstí Míru 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 60: Severní přístavba domu č.p. 2 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 61: Zřícené ostění bočního vstupu domu č.p. 2 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 62: Pohled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 63: Pohled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od jihu. V popředí je vidět podstavec pro pomník obětem 1. sv. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 64: Fara, č.p. 54 v pohledu z náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 65: Západní průčelí domu č.p. 53. Vnitřní blok náměstí Míru. Vpravo od domu je vidět část zástavby zahrady u domu č.p. 49. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 66: Dům č.p. 51 v pohledu od jihu. Nápadná je nečleněná fasáda. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 67: Zdařilá oprava domu č.p. 50. Pohled ze Slovanské ulice. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 68: Dům č.p. 48. Pohled od východu. U domu jsou patrné schodiš-
tové terasy. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 69: Objekt bývalé Spořitelny č.p. 55 na ná-
městí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 70: Východní pohled na objekt bývalého soudu č.p. 36 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 71: Sídlo Městského úřadu Poběžovice č.p. 47. Dříve německá škola. 2016. Zdroj: vlastní

5.4. Ulice Šandova – Hostouňská



Obrázek 72: Část 4. Šandova ulice – Hostouňská ulice. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 65</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Pobežovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 488
Ulice: Šandova	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Mai Thanh Vinh, Jana Littrowa 21, 34601 Horšovský Týn	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: na otiscích stabilního katastru není zakreslen, postaven před rokem 1856	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: klasicismus	Předmět ochrany: hmota objektu, relikt městského opevnění
Popis: jednopatrový dům nad obdélným půdorysem s jižní štítovou orientací. Střecha polovalbová krytá eternitem. Hlavní průčelí dvouosé. K západní podélné straně přiléhá novodobá nižší členěná novodobá přístavba verandy s balkónem. Stávající fasáda brizolitová. Lze se domnívat, že západní strana objektu stojí na městských hradbách která je součástí obvodové stěny.	Regulativ: zachování hmoty hlavního objektu, obnova štukové fasády, výměna výplní otvorů Závady: nevhodný druh fasády, nevhodné výplně okenních otvorů, západní přístavek
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: neproběhly	
Rozsah ochrany: městské opevnění	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: půdorysné schéma stavby v kronice města (Purghart)	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 75	

Objekt je od roku 1999 zcela bez stavebních úprav. Období výstavby je kladeno do doby krátce po odstranění západní brány a úpravě městského opevnění.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 64</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: 103 448</p>	<p>Obec: Poběžovice</p>
<p>Název objektu: městský dům</p>	<p>Parcelní číslo: 487</p>
<p>Ulice: Šandova</p>	<p>Katastrální území: Poběžovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Mgr. Jan Beck, Generála Píky 35, 326 00 Plzeň</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: rekreační objekt</p>
<p>Rok postavení: podle dendrologického průzkumu 1708/9 (zdroj: Dendrochronologie.cz), průzkum proveden na hrázdění 1. NP a 2. NP</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger, 2012-2014; dendrochronologický průzkum T. Kyncl DendroLab Brno, 2013</p>
<p>Slohové určení: baroko</p>	<p>Předmět ochrany: kompletní konstrukce, vnější vzhled, hmota</p>
<p>Popis: jednopatrový řadový dům, v přízemí roubený v patře hrázděný, na nízké kamenné podezdívce, hladce omítaný na rákos, na obdélném půdorysu, podélnou osou orientovaný ve směru V-Z. Střecha je sedlová, v současné době se štítovou orientací do ulice, pokrytá eternitovými šablonami, pod nimiž se nachází původní šindelová krytina. V severním pultu střechy je umístěný hranolový komín vyzděný z režného cihelného zdiva.</p>	<p>Regulativ: zachování hmoty objektu, zachování sklonu střešního pláště, zachování vnitřních konstrukcí, zachování členění výplní okenních a dveřních otvorů včetně zachování rozmístění těchto otvorů, zachování konstrukce krovu, zachování vnitřní dispozice objektu, zachování nezastavěného dvora</p> <p>Závady: nevhodná střešní krytina (eternit) – nahradit dřevěným šindelem, případně štípanou břidlicovou krytinou, chybějící jižní pavlač</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: proběhla kompletní rekonstrukce objektu vyjma střešního pláště</p>	
<p>Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka, předmětem ochrany je celá stavba s pozemkem.</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: R. Holoubek, 2012-2014, vnitřní konstrukce</p>	<p>Datum zpracování: říjen 2016</p>
<p>Poznámky: Obr. 73; Obr. 76; Obr. 77</p>	

Objekt je situovaný na západním okraji středověkého jádra města v těsné blízkosti hradeb. Jedná se o jednopatrový dům s roubeným přízemím a hrázděným patrem. Původně bylo u objektu uvažováno pouze s hrázděným patrem, ovšem při zahájených opravách bylo odhaleno celoroubené přízemí. Objekt byl původně součástí většího stavení (pravděpodobně dvojdomu), čemuž nasvědčuje dochovaný relikt půlky dřevěné brány v severní části domu. Na stabilním katastru z. r. 1838 ještě zachycena původní dispozice objektu – širší, patrně v řešení jakéhosi dvojdomu. Na státních mapách odvozených z roku 1951 stav již odpovídá současným katastrálním mapám. Součástí jižního průčelí pravděpodobně byla pavlač, ale tato domněnka nebyla ani při provádění rekonstrukce roubení jižního průčelí zcela nevyvratitelně potvrzena. V jižním průčelí byly patrně jen reliкty po umístění krakorců, jejichž funkce však nebyla potvrzena, ale je možné předpokládat, že sloužily právě pro vynesení pavlače.

Původní datace objektu byla kladena do poloviny 19. století. Při probíhající rekonstrukci došlo však k závěru, že objekt může být i staršího založení, neboť dřevěné konstrukce jsou v západní části provázány se zdivem hradeb. Starší založení objektu bylo nakonec potvrzeno až dendrochronologickým průzkumem.

Od roku 1999 až do roku 2012 na objektu neprobíhaly žádné údržbové práce, ani rozsáhlejší stavební úpravy. V roce 2012 započaly práce na opravách omítkových vrstev a nátěrů, při kterých byla odhalena i roubená konstrukce přízemí a hrázděná konstrukce patra, což byla zcela nová skutečnost a významný objev, který ve spojení s provedeným dendrologickým průzkumem pomohl odhalit pravděpodobnou skladbu zástavby z konce 17. století, která těsně přiléhala k městskému opevnění směrem do města. Další zásadní stavební úpravou byla oprava dřevěných prvků obvodových stěn včetně nově provedených výplní hrázděné konstrukce, kde dožívající hliněná vymazávka byla nahrazena cihelnou vyzdívkou. Úpravy hrázděných stěn v patře probíhaly i ve styku se sousedním domem č.p. 274, kde opravu výrazně ztěžovala cihelná přízdívka před obvodovou stěnou, která měla za důsledek výraznou degradaci

dřevěného materiálu. Součástí těchto stavebních úprav byla i výměna výplní okenních otvorů, kdy nové odpovídají historickému vzhledu domu. Ze starších výplní se dochovala pouze okna v jižní části patra, a i ty pocházejí pravděpodobně až z konce 19. století. Stavební úpravy byly prozatím ukončeny v roce 2015 pracemi prováděnými v interiéru domu.

Objekt je jednou z nejintaktněji dochovaných historických památek v Poběžovicích a při prováděné opravě po sejmutí omítek budil oprávněný obdiv veřejnosti.



Obrázek 73: Dům č.p. 64 během rekonstrukce. Je vidět roubené přízemí a hrázděné patro. 2013. Zdroj: vlastní

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 274
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: rodinný dům	Parcelní číslo: 486
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Merta Tomáš, Šandova 274, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: po roce 1952	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novodobá stavba bez slohového zařazení	Předmět ochrany: pravděpodobně pozůstatky městského opevnění
Popis: patrová stavba obdélného půdorysu se sedlovou střechou nízkého sklonu. Orientace štítová do ulice. Omítky brizolitové, okna tvarově novodobá dvojitá a trojitá. Od severu přiléhá objekt garáže západní stranou usedlá pravděpodobně na městském opevnění.	Regulativ: provést historizující úpravu uličního průčelí, výměna výplní otvorů, provedení změny sklonu střešního pláště Závady: v rámci MPZ objekt rušivý
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: neproběhly. V roce 2016 vydáno MěÚ Domažlice – ÚPP závazné stanovisko k úpravě střešní krytiny.	
Rozsah ochrany: městské opevnění	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 78	

Objekt je v rámci MPZ Poběžovice nutno chápat jako rušivý. Bez výrazných stavebních úprav není možné objekt úspěšně zapojit do historického prostředí. Výstavba objektu spadá do období po roce 1952, neboť na mapách odvozených (1952) není objekt zřejmý. Od roku 1999 objekt neprodělal stavební úpravy.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 63
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: rodinný dům	Parcelní číslo: 482/1
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Paul Jaroslav a Paulová Anna Mgr., Šandova 63, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: po roce 1952	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novodobá stavba bez slohového zařazení, 2 pol. 20. století	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní objekt nad obdélným půdorysem se sedlovou střechou. Orientace štítová. Jižní štít dvouosý, bedněný prkny s lodžii v podkroví. Přízemí postavené na vysoké podezdívce s polozapuštěným suterénem. V úrovni přízemí je před objekt vysunuta terasa se zábradlím. Na zvýšeném suterénu keramický obklad. Obvodové stěny opatřeny plastovým obkladem.	Regulativ: provést úpravu podezdívky – odstranění obkladu a odstranění plastového obkladu stěn Závady: v rámci MPZ objekt rušivý, nepřiměřená velikost okenních otvorů, lodžie v jižním průčelí
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: neproběhly.	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 79	

Opět další objekt, u kterého neproběhly v posledních 15 letech žádné stavební úpravy. Dům plně odpovídá době svého vzniku ve druhé polovině 20. století a jako takový nezapadá do historického prostředí MPZ Poběžovice.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 62</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 481
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Kořínková Ivana, Šandova 62, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: na místě původních starších domů, výstavba pravděpodobně kolem roku 1900	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: současná podoba ve 20. - 30. letech 20. století	Předmět ochrany: hmota stavby a vnější vzhled
Popis: patrový dům s okapovou orientací ve směru ulice (východ – západ). Střeška sedlová krytá betonovou taškovou krytinou. Zvýšené přízemí o dvou okenních osách, patro tříosé. V západní části objektu vysoká garážová vrata. Okna novodobá s vnitřními příčkami. Do dvora vjezd s částečně krytým parkovacím stáním.	Regulativ: zvážit změnu výplní okenních otvorů Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: byla provedena oprava vnějších omítek, výměna střešní krytiny a výměna výplní okenních výplní, odstranění balkónu na jižním průčelí.	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 80	

Objekt prodělal v době mezi lety 1999 – 2016 výrazné stavební úpravy, z nichž většina vyšla právě ze stanovených regulativů v roce 1999. Stávající stav objektu je poměrně uspokojivý, i když současné výplně okenních otvorů nejsou zcela odpovídající historickému prostředí MPZ Poběžovice.

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 275
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: bytový dům	Parcelní číslo: 502/7
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: na místě původních starších domů, výstavba v letech 2002 - 2003	Průzkumy: stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba	Předmět ochrany: -
Popis: patrový bytový dům s okapovou orientací ve směru ulice (východ – západ). Střecha sedlová krytá pálenou taškovou krytinou. Do ulice objekt členěn šesti sedlovými štítky. Přízemí dvanáctiosé, patro šestiosé. V jižním průčelí vstup do objektu po krátkém jednoramenném schodišti.	Regulativ: snížení štítků v jižním průčelí Závady: -
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: objekt vystavěn v letech 2002 - 2003	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Vypracoval: KOLDA projektová kancelář, Vladimír Kolda.	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 74	

Výstavbu bytového domu v Šandově ulici je nutné považovat za velmi rozporuplný stavební počín v MPZ Poběžovice. Stavba stojí na místě proluky po třech starších domech, které jsou na otiscích stabilního katastru uváděny jako nespalné na pozemcích parc. č. 94, 95 a 96. Jednoznačně je možné říci, že z hlediska zájmů státní památkové péče je žádoucí vzniklé proluky zastavovat.

Zastavění proluky směřuje k obnovení celistvosti uliční zástavby a petrifikaci celkové urbanistické struktury.

S patřičným časovým odstupem od výstavby domu je možné přistoupit i k jeho hodnocení. Novostavba byla pravděpodobně zamýšlena jako určitá parafráze zaniklých domů, která se ovšem svým pojetím měla spíše blížit městské zástavbě než původní, která svým charakterem připomínala spíše stranu vesnické návsi. V předprojektové a následně i projektové části je tento záměr zcela patrný. Samotný problém nastává až po samotném provedení výstavby. Současný stav zcela neodpovídá projektové dokumentaci a to zejména v provedené výšce vikýřů/štítů v uličním průčelí. Tyto štíty byly oproti projektové dokumentaci značně navýšeny a svojí výškou se tak staly ve hmotě objektu dominantní. Jedná se nejspíše o přípravu k budoucí půdní vestavbě, která však měla za následek, že z původně velmi střízlivé stavby se stal objekt rušivý, což se projevuje zejména v pohledech Šandovou ulicí směrem od zámeckého areálu.

Stavba se snaží o kontextuální pojetí, které mělo původně vědomě navazovat na tradiční architektonické postupy z hlediska utváření její hmoty, formy a použitých materiálů. Je zde patrná snaha o poměrně citlivé začlenění do existujícího kontextu. Obecně lze říci, že právě tradiční rozměry, konstrukce a dělení oken mají pro začlenění konstrukce zcela zásadní význam¹²³. Bohužel samotné provedení, ne zcela odpovídající schválené projektové dokumentaci, zde stavbu sráží na nižší úroveň a v současné době působí stavba v Šandově ulici cizorodým dojmem, což dále podtrhuje neuzavřená uliční fronta. Je také třeba konstatovat, že při výstavbě domu zcela selhaly zákonné kontrolní mechanismy státní památkové péče, které umožňují výkon pravidelného dozoru při samotném průběhu stavby, kdy bylo možné ještě finální vzhled domu možné korigovat do zamýšlené podoby.

123 KUČA, K. - KUČOVÁ, V. - KIBIC, K. *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2004, s. 21- 23. ISBN 80-86234-54-1.

V současné době nelze tuto stavbu z hlediska státní památkové péče přijímat jako zdařilou. Úpravou štítů je stále ještě možné dosáhnout původně zamýšleného cíle – novostavby reagující na původní zástavbu s přiměřenými proporcemi, která vhodně doplňuje současné historické prostředí Městské památkové zóny Pobežovice za využití moderních prvků současné architektury.



Obrázek 74: Bytový dům č.p. 275 v Šandově ulici, který nahradil celou uliční frontu složenou z menších domů (srovnej [Obr. 6](#)). 2016. Zdroj: vlastní

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 56</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 499
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Musil Vlastimil a Musilová Anna, Šandova 56, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: původně klasicistní, výrazná přestavba ve 20. - 30. letech 20. stol.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: současná podoba ve 20. - 30. letech 20. století	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní objekt nad obdélným půdorysem s okapovou uliční orientací s hlavní osou východ – západ. V jižním průčelí vysoký vikýř. Na severní straně došlo k navýšení objektu nástavbou. V západním průčelí je umístěna přístavba garáže.	Regulativ: změna rozmístění a velikosti okenních otvorů, rozčlenit výplně okenních otvorů, úprava přístavku garáže Závady: nevhodné výplně a velikost okenních otvorů, severní navýšení objektu, venkovní žaluzie
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: úpravy nejsou v archivu MěÚ Domažlice – ÚPP evidovány, proběhla úprava fasády se změnou členění	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 81	

Na objektu proběhla mezi lety 1999 – 2006 oprava fasády, a to bez účasti orgánů státní památkové péče. Provedená oprava je poměrně kvalitní a nenarušuje historické prostředí MPZ Poběžovice.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 281</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: čerpací stanice PH	Parcelní číslo: 501/5; 501/7; 501/8; 501/9; 501/10; 501/11; 901/2
Ulice: Hostouňská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: ČEPRO, a.s., Dělnická 213/12, Holešovice, 17000 Praha 7	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: čerpací stanice
Rok postavení: původní stavba 80. léta 20. stol., současná podoba z roku 2004	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně - architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba, konec 20. stol	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní objekt pokladny, krytý plochou masivní střešou s přesahem. Stání pro čerpání pohonných hmot krytá masivní plochou střešou na kovových sloupech.	Regulativ: odstranění bez náhrady Závady: pro MPZ Poběžovice zcela nevhodná stavba
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: v roce 2004 byla provedena celková přestavba stanice	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, STAFIN s.r.o., projekty a stavby, 2004	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 82	

Stavba čerpací stanice PH se nachází v místech původního městského hřbitova, téměř v místech původní kostnice. Státní památková péče nemohla ovlivnit její existenci a tím i zánik části archeologické lokality, neboť původní stanice vznikla ještě před prohlášením sídla za Městskou památkovou zónu. Co již však bylo v moci orgánů státní památkové péče, byla možnost výrazně

ovlivnit stávající vzhled stanice. Současná podoba vychází z běžně užívaného modelu pro obdobná zařízení a nikterak se nesnaží o přiměřenější formu, kterou by si dotčené území zcela jistě zasloužilo.

Čerpací stanice je umístěna v části MPZ Poběžovice od východu ohraničené zámeckým parkem s torzem nepůvodní obvodové hradby s výklenkovou kaplí přecházející v bývalé konírny a od západu bývalým městským hřbitovem. Na severu poté kousek od stanice probíhá samotná hranice MPZ Poběžovice a na jihu se nachází dům č.p. 56. Čerpací stanice se tedy výrazně uplatňuje v severních pohledech k areálu zámku a značně tento pohled degraduje.

Z hlediska zájmů státní památkové péče přichází v současnosti v úvahu pouze řešení, které přesouvá stanici mimo historické území do okrajových částí města. Jakékoliv další případné rozšiřování plochy zabírající stanici nepřichází v úvahu, neboť by došlo k další ztrátě archeologického naleziště. Nelze stanovit ani žádné regulativy, které by vedly ke zmenšení negativního dopadu na kulturně - historické hodnoty prostředí, neboť jakákoliv „historizující“ úprava by objekt mohla přivést na hranici kýče, který by mohl území dále degradovat.

Doklady původního hřbitova byly prokázány opakovanými archeologickými průzkumy. Výrazná část hřbitova zanikla při výstavbě bytového domu č.p. 275, když byl srovnán terén¹²⁴, který je nyní dvorem domu a v budoucnu by v těchto místech měly vzniknout drobné hospodářské objekty, které by svým charakterem měly navazovat na původní zástavbu těsně za městským opevněním. Společně se hřbitovem zanikla i zámecká kaple, ke které se dochovalo minimální množství obrazových a plánových dokladů. Je otázka, zda by nebylo vhodné přistoupit k ochraně pozemku parc. č. 501/1 jakožto archeologické kulturní památce. Případnou zástavbu pozemku však nelze z hlediska ochrany archeologického dědictví¹²⁵ připustit.

124 Pozemky parc. č. 936/3; 936/4; 936/5; 936/6; 501/3 a 502/16 přiléhající k Hostouňské ulici ve směru na jih.

125 Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy, Valleta 16.1.1992. Ratifikováno českou republikou ve Štrasburku 17.12.2008.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 66</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: prodejna smíšeného zboží	Parcelní číslo: 934/3
Ulice: Hostouňská	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: VHC - holding, a.s., Brožíkova 862, 33011 Třemošná	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: prodejna
Rok postavení: 70. léta 20. století	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1995 a 1999; stavebně - architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: novostavba, konec ¾ 20. stol.	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní objekt halové konstrukce nad širokým nepravidelným půdorysem. Výrazné výkladce v západním průčelí. K němu je dále přistavěno prosklené zádveří. Obvodové stěny obložena trapézovým plechem. Sokl vyzděn z kvádrového kamene.	Regulativ: odstranění s náhradou hmotově a architektonicky přiměřeného objektu Závady: pro MPZ Poběžovice zcela nevhodná stavba
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: neproběhly	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 83	

Další, pro chráněné území, zcela nevhodná budova. Stavba vznikla v místech původní vodní nádrže zcela bez zájmu zapojit se do historického prostředí. Řešení je v náhradě tohoto objektu novou výstavbou, kdy by se měl objekt více přiblížit do uliční čáry a jeho orientace by měla být zvolena jakožto okapová. Dotčené území zde nabízí značnou variabilitu možného řešení.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 67</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Pobežovice
Název objektu: městský dům	Parcelní číslo: 476
Ulice: Hostouňská	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Kohout Jindřich Ing., Drahotínská 223, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: pošta
Rok postavení: objekt pravděpodobně ještě barokní s klasicistně upravenou fasádou, v roce 1832 ve své současné poloze	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud 1999; stavebně-architektonický průzkum J. Hinterholzinger 2016
Slohové určení: baroko, klasicistní fasáda	Předmět ochrany: hmota stavby a vnější vzhled
Popis: patrový dům nad obdélným půdorysem v okapové orientaci směrem z náměstí. Střecha polovalbová krytá vláknocementovou „českou“ šablonou. Z východní strany přiléhá novodobá garáž. Ze severu přístavba skladu a výtahu – architektonizované. Jižní, hlavní, průčelí je sedmiosé. Dispozice přízemí přibližně trojtraktová s klenbami do válcovaných profilů. Obdobně je zaklenut i sklep. Fasáda v patře si dochovala klasicistní členění	Regulativ: obnova bosáže v parteru, výměna oken - rozčlenění do šesti/osmy tabulek, osazeny v líci fasády, odstranění přístavby garáže Závady: plastové výplně okenních otvorů, přístavba garáže
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: v roce 2006 došlo k výrazné úpravě parteru, kde dva výkladce byly nahrazeny novými výplněmi okenních otvorů a v severní části byla provedena přístavba výtahu	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky: Obr. 84	



Obrázek 75: Severozápadní průčelí domu č.p. 35 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 76: Dům č.p. 64 po rekonstrukci. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 77: Dům č.p. 64 po rekonstrukci. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 78: Východní průčelí č.p. 274. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 79: Dům č.p. 63. Nevhodné uspořádání objektu je více než patrné. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 80: Jižní průčelí domu č.p. 62, Šandova ulice. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 81: Pohled od jihu na dům č.p. 56. Je patrná nepravidelná nástavba severní části domu. 2016. Zdroj: vlastní.



Obrázek 82: Severní pohled na areál čerpací stanice pohonných hmot č.p. 281. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 83: Objekt samoobsluhy č.p. 66. Jihozápadní pohled. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 84: Jižní pohled na objekt pošty č.p. 67. V levé části je vidět hotel Hubertus, který leží mimo hranice MPZ. 2016. Zdroj: vlastní

5.5. Areál zámku

Pravděpodobně již při raně feudální vsi Poběžovice byla vybudována tvrz. Jak je uvedeno výše nelze předpokládat, že tvrz stála kdekoli jinde mimo současnou polohu hradu. Tvrz je připomínána již k roku 1424, kdy byly Poběžovice povýšeny na městečko.

Při stavebně-historické analýze bylo zjištěno, že převážná část zámku je středověkého původu. Je jasně rozpoznatelné jeho postupné narůstání, aniž by bylo možné jednotlivé části spolehlivě časově zařadit. Je však možné konstatovat, že všechny středověké části bývalého hradu souvisí s půloválným obrysem zámeckého jádra. Další části by mohly být starší, ale i mladší, neboť toto nelze bez destruktivního průzkumu jednoznačně určit¹²⁶. S určitou pravděpodobností lze říci, že nejstarší částí a tím i pravděpodobným jádrem původní tvrze by mohla být část kolem stávající věže, avšak bez detailního archeologického průzkumu toto tvrzení potvrdit nelze. Nejstarším dochovaným gotickým prvkem je okosený portálek vedoucí z patra do přízemní, západní místnosti severního křídla. Lze ho obecně zařadit do druhé poloviny 14. století, ale pro jeho jednoduchost nelze vyloučit ani starší dataci. Je otázkou, zda tento portálek patřil starší fortifikační stavbě, případně jaký účel měl v pozdně gotickém hradu.

Výraznou proměnu Poběžovic způsobil po roce 1459 Dobrohost z Ronšperka. Ten v následujících letech proměnil tvrz ve hrad, ke kterému přihradil i městečko. Tato proměna se zcela jistě netýkala jen nové fortifikace, ale zcela určitě se projevila i v nové urbanistické skladbě města. K roku 1470 je již připomínán Nový Ronšperg, a tento údaj je již možný spojovat s existencí hradu, jehož jádro se dochovalo dodnes. Gotická je především stavba věže, její poslední dvě podlaží byla dostavena až na počátku 20. století. Součástí stejné stavební etapy je také oválný půdorys zámku, podmíněný průběhem masivních

126 LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice. Nepublikovaný strojopis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, s. 48.

hradeb, které vystupují až do úrovně druhého podlaží¹²⁷. V rámci vnitřní stavby hradu vznikaly postupně jeho jednotlivá křídla, či jejich části. Jako slohově nejstarší se jeví severní lichoběžníkové křídlo s výše uvedeným portálkem, které nelze jednoznačně časově zařadit. Jeho gotické zdivo sahá pravděpodobně až do druhého podlaží zámku. Na ně navazovalo křídlo východní, z něhož se dochovalo pouze torzo v podobě kusé severní části sahající až ke zlomu v průběhu střední zdi tohoto křídla. I v tomto případě se lze domnívat, že gotické zdivo tu bude taktéž stoupat až do úrovně druhého podlaží zámku, i když zařazení schodišťových zdí je v tomto případě velmi nejisté¹²⁸.

Zcela novou etapu pro poběžovický zámek znamenala vláda rodu Švamberků, kteří vlastnily Poběžovice od roku 1542 do roku 1620, tedy po celou dobu trvání renesance u nás. Renesančních stop se však na zámku dochovalo jen velmi málo. Nejvýznamnějším dokladem renesanční přestavby gotického hradu jsou dochovaná sgrafitová výzdoba východního průčelí. Sgrafitová výzdoba je také dobře patrná v patře, v interiéru současné ochozové chodby kolem vnitřního nádvoří, což nám ukazuje pozdější rozšíření zámku směrem do nádvoří. Východní křídlo lze celé považovat za renesanční. Renesanční je pravděpodobně i úprava střední a pravé části východního křídla v místech výše uvedeného nápadného zlomu. Poběžovice sdílely za povstání roku 1620 osud řady švamberských hradů. Byly Petrem Švamberkem opatřeny posádkou, avšak bránily se s podstatně menším úspěchem než třeba Třeboň, nebo Zvíkov a roku 1620 byl hrad dobyt útokem. Roku 1632 město postihl požár a vzhledem k těsné blízkosti hradu se lze domnívat, že ten vyhořel taktéž.

Od roku 1682 vládl na poběžovickém zámku Matyáš Bohumír Wunschwitz, hejtman Plzeňského kraje. Do jeho období spadá pravděpodobně rozsáhlá barokní přestavba hradu na zámek, která mu do jisté míry vtiskla jeho finální podobu. Barokizace spočívala v kompletní změně komunikačního systému, za-

127 LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice. Nepublikovaný strojopis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, s. 49- 50.

128 LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice. Nepublikovaný strojopis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, s. 50 – 51.

klenutí a vložení nových stropů do řady místností a nových úpravách zámeckých průčelí. Po obou stranách severního průčelí byla vložena nová schodiště, na něž navazovaly klenuté arkádové chodby po západní i východní straně vnitřního nároží a zřízen nový vstup do zámku při severozápadním schodišti. Současně byla vytažena nová zeď na jižní straně nádvoří, které dostalo současný vzhled. Nově byla upravena vstupní část východně od věže se síní na půdorysu ve tvaru „L“. Barokní jsou dále klenby jižního křídla včetně kaple v podvěží a klenby severního křídla. Z období baroka je i přístavek záchodu při severovýchodním schodišti. Ve druhém podlaží byla provedena v baroku štuková výzdoba severozápadní schodišťové síně. Pravděpodobně v raném baroku byla provedena výzdoba severního křídla s arkýřem¹²⁹.

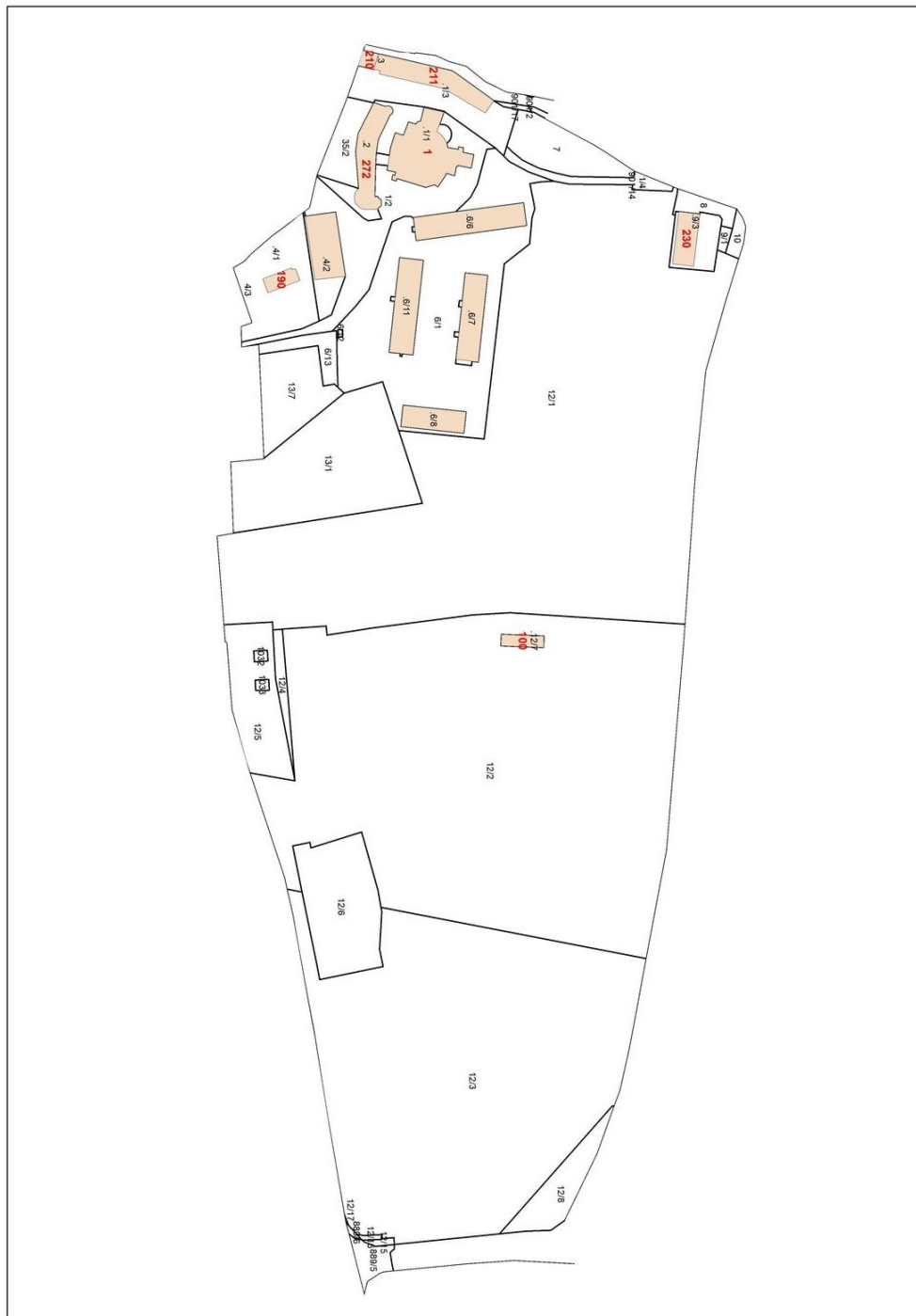
Období klasicismu je na poběžovickém zámku poměrně málo rozpoznatelné a nedocházelo pravděpodobně k rozsáhlejším stavebním úpravám. Roku 1864 přechází Poběžovické panství do rukou rodu Coudenhove. V tomto období došlo k razantní úpravě vzhledu zámku. Rozsah úprav provedených kolem roku 1900 nelze rozlišit od pozdně barokních přestaveb. Jednoznačně patrné jsou úpravy provedené po první světové válce v letech 1920 – 1942. Nejprve bylo vystavěno spojovací křídlo (krček) mezi budovou zámku a jižním příčným křídlem. Následovalo zvýšení věže o dvě podlaží a výstavba vnitřních arkýřů. Zámek dostal svoji definitivní podobu v roce 1937¹³⁰. V roce 1942 byla zahájena stavba rozšíření v severní části, které již nebylo dokončeno a po roce 1967 došlo k odstranění rozestavěné stavby.

Areál zámku v severovýchodním rohu náměstí se skládá ze zámku, bývalých stájí č.p. 211, obytné budovy č.p. 210, brány, ohradní zdi s nikou a sochou světice, hospodářsko-správního objektu č.p. 272, spojovací chodby, schodiště, kapličky a parku. V jihozápadní části parku stojí objekt bývalé

129 LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice. Nepublikovaný strojepis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, s. 52.

130 LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice. Nepublikovaný strojepis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, s. 53.

oranžerie. K předhradí patří západní podélný trakt s bývalými stáji, obytnou budovou, ohradní zeď a brána.



Obrázek 85: Část 5. Areál zámku. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017

5.5.1. Hlavní budova zámku č.p. 1

Hlavní zámecká budova je jednopatrová zděná volně stojící stavba, se zvýšeným přízemím, na nepravidelném půdorysu, s vnitřním obdélným arkádovým dvorem a s hranolovou věží na jihu. Střechy jsou valbové pokryté bobrovkami s pravidelně rozmístěnými vikýři typu „volské oko“. Komíny jsou omítané s kónickými hlavicemi a kordonkami. Věž je kryta dlátkovou střechou pokrytou bobrovkami. Průčelí jsou omítaná členěná systémem hladkých lisén, kordonových pásů a ukončená profilovanou korunní římsou. Okenní otvory jsou obdélné, výplně většinou šesti či osmitabulkové. Místo otvorů jsou místy provedena slepá okna, umístěná v šambránách s uchy, kapkami a lištou po obvodu. Místy, zejména na východním průčelí se pod barokní omítkou nacházejí stopy renesančních psaníčkových sgrafit¹³¹.



Obrázek 86: *Návrh dostavby zámku. Ruční skica. Pohled od jihu. Před rokem 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.*

131 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

V průčelí v jihovýchodním nároží se nachází eskarповý pilíř z lomového neomítaného kamene. V patře jsou umístěny balkónové dveře. Mezi okny patra je velká barokní kartuš, oválného tvaru, po stranách vykrajovaná, s volutami a vespod doplněna aliančním znakem na drapérii a s nápisem: „*Stirpi ex nepote orituare pro perditis focis avitis Marla S.R.I Ctlssa CoVDenhoVe nata Calergls hanc vetustam arcem novum nidum refugiumque condidit*“.



Obrázek 87: Kartuše na východním průčelí. Nejspíše krátce po dokončení. Po roce 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

K severnímu průčelí je přistavěno nedokončené novější patrové křídlo, které je ve větší části zbořené. Na východním průčelí v nároží se nachází původní osmiboký arkýř s přílbovou střechou pokrytou plechem. Arkýř s obdélnými okny je členěn lisénovým rámcem a částí profilované korunní římsy. Nad ní jsou umístěny v lisénových rámcích kruhové otvory, pod korunou zdíva se pak nacházejí malé čtvercové větrací otvory. Arkýř je ukončený profilovanou nízkou korunní římsou. Pod arkýřem je na východní straně vstup s kamenným hrotitým profilovaným gotickým ostěním, ve vimperku je provedena slepá kružba, ve středu se štítovým erbem rodu Coudenhovů¹³². Vedle je v noze arkýře vsazena

¹³² Erbovní znak byl pravděpodobně doplněn později.

obdélná deska s rostlinnými motivy. Na západním nároží je nastavěna hranolová věžička se stanovou střechou krytou bobrovkami. Věžička členěna kordonovým pásem, v úrovni korunní římsy průčelí je čabrakový průběžný pás, pod ním ze severu a západu obdélná kamenná podvojná sdružená slepá okénka. Korunní římsa je profilovaná podložená hladkým pásem.

Západním průčelím prostupuje válcové těleso hlavního vnitřního schodiště. V přízemí je umístěn pseudobarokní vstupní portál na předloženém schodišti. Ostění portálu má hladké lišty s uchy, na stranách uch jsou doplněny esovité oboustranné voluty. Na nízké supraportě je umístěný prolomený segmentový fronton. Z prolomení vyrůstá plastický znak Coudenhovů ze stran přidržovaný dvojicí gryfů. Znak je doplněn korunou a drapérií. V patách portálu je patrná původní štuková plastická výzdoba. Vstupní dveře jsou dvoukřídlé dřevěné s diagonálně skládaným pokryvem a rastrem oblých hlav hřebů. Ze severu se u portálu nachází nika s konchou. V patře nad vstupem je korunní římsa přerušena zděným vikýřovým štítem se dvěma obdélnými okny orámovanými šambránami s uchy, na stranách s pilastry a obloučkově vykrajovanými křídly se zbytky širokých volut. Vikýř je ukončen segmentovým závěrem s profilovaným orámováním¹³³.

V jižním průčelí v západním křídle v přízemí je umístěn obdélný vstup s kamenným ostěním s vimperkem ve tvaru hrotitého oblouku, po obvodu s pásem s pilovitě zalamovanou lištou. Ve vrcholu oblouku je umístěna lidská maska. Uvnitř vimperku jsou trojlisty, vespodu pak kanelování. V rohu západního křídla a jižního průčelí je zavěšeno čtvrtválcové těleso arkýře s kosým oknem a v patře s oknem ukončeným obloukem. Stříška arkýře je provedena jako koutová kuželová pokrytá plechem. V jihozápadním nároží v úrovni podokenního pásu patra se nachází plastický znak Coudenhovů, ve vrcholu s korunou a drapérií. V dvoupatrovém podvěží je současný vstup do zámku ukončený obloukem. Nad vstupem se nachází zděný arkýř vysazený na konzolách. Vedle

133 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

vstupu vlevo ve zdivu je malá obdélná deska s reliéfem orámovaným kruhovým věncem, vespod s erbem s podkovou a třemi hvězdami. Nad erbem je umístěna helmice a postava. Deska je ukončena přímou profilovanou římsou. Dále vlevo je větší obdélná deska, ve vrcholu s okřídlenou andílčí hlavou, erbem a nápisem a s datací 1620. Na spodní straně se deska zavíjí. Na straně vstupu k východu se nachází patrová spojovací chodba mezi zámkem a hospodářsko-správním objektem.



Obrázek 88: Vnitřní nádvoří zámku. Nedatováno. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

Dvůr je dvoupatrový, v patře s uzavřenými arkádami. Stěny dvora jsou architektonicky členěny lisénovým řádem, s kordonovými hladkými pásy, v patře pak s profilovanou průběžnou podokenní římsou. Severní stěna dvora je čtyřosá, se sdruženými obdélnými okny členěnými do šesti tabulek (rozdělení 2-2). Okenní otvory mají kamenná ostění s uchy a lištou po obvodu. V prvním patře jsou provedeny obdélné parapetní výplně, ve druhém patře pak obdélné, na kratších stranách ukončené odskočenými polokruhy. Západní a východní stěny dvora jsou symetricky pětiosé. Přízemí je otevřeno arkádami, které jsou ukončeny oblouky. Oblouky arkád jsou orámovány plastickou bosáží. Jednotlivá pat-

ra jsou dělena lisénovým rámcem. Okna jsou široká, ukončená oblouky, s profilovaným orámováním, se dvěma dvoukřídlými čtyřtabulkovými díly. V oblouku jsou okna dvoukřídlá nečleněná do tabulek. Parapetní výplně jsou obdélné na kratších stranách ukončené odskočenými polokruhy. V jižní stěně dvora se ve střední ose přízemí nachází kamenná nádrž vložená mezi dva kónické válcové sloupy na hranolových podstavcích, nesoucí překlad. Nad půlválcovou nádrží je umístěna kamenná (betonová?) jelení hlava. Ve východní ose je vstup ukončený stlačeným obloukem a orámovaný hladkou bosází. V patře nad vstupem je sdružené okno a nad ním zděný arkýřový přístavek, obdélný se skosenou stranou. V západní ose přízemí je umístěný hrotitý vstup do převýšené prostory zámecké kaple. Nad vstupem se nachází šestitabulkové okno a třístěnný rohový arkýřový přístavek¹³⁴.

V jižním křídle je přistavěna hranolová věž členěná lisénovým rámcem. V posledním patře je v každé stěně proveden obdélný otvor ukončený segmentem oblouku, orámovaný prostou šambránou, se vstupem na balkónek s kovaným zábradlím, vysazený na třech konzolkách¹³⁵.

Sklepní prostory jsou zčásti zvýšené nad terén, zejména pod západním a severním křídlem. Prostory sklepů jsou zaklenuty kamennými valenými klenbami. Původní hlavní vstup v západním křídle je dnes vstupem do prostorného plochostropého schodišťového prostoru. V zrcadle schodiště je umístěn střední otevřený pilíř, v přízemí s obloukovými arkádami a ve vrcholu s orámovanými oválnými otvory a s profilovanou korunní římsou (zvoničkou). Dnes se zde nachází vstup z jižního křídla, s valeně sklenutým průchodem do dvora. V severním nároží východního křídla je umístěno boční dřevěné schodiště ze dvora. Prostory schodiště jsou klenuté křížovými klenbami. Ze schodiště je vstup na arkádový ochoz klenutý cihelnými křížovými klenbami. V severním traktu ve středu probíhá spojovací chodba, k níž přiléhá ze západu do dvora obrácená

134 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

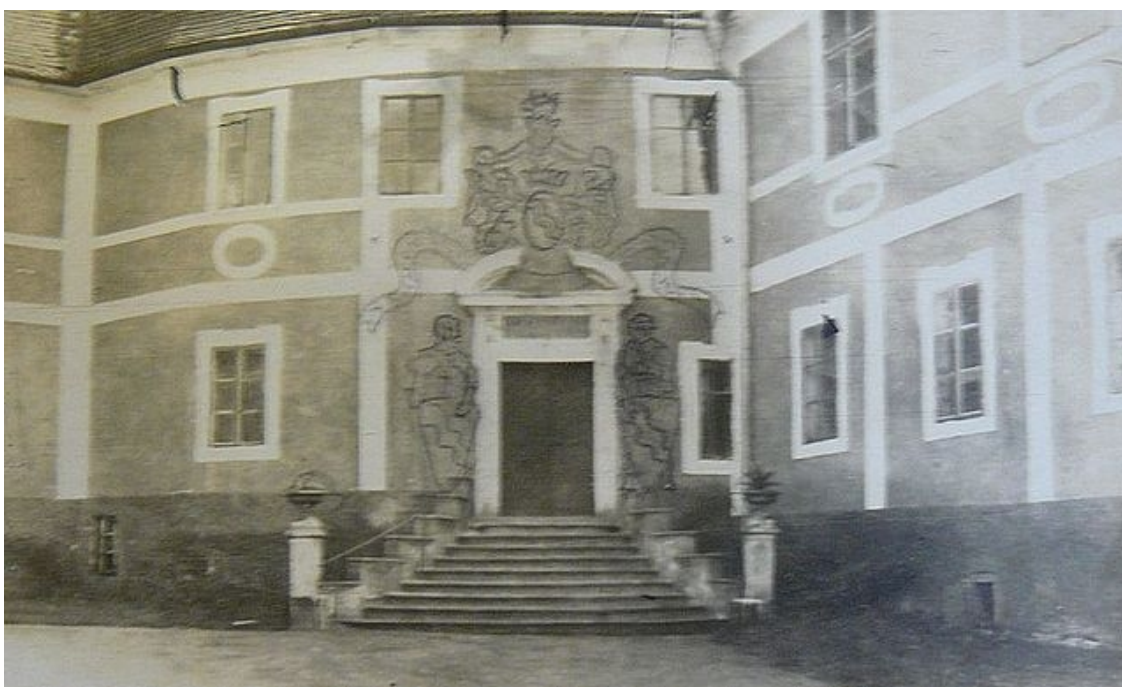
135 Úprava ze 70. - 80. let 20. století. V současné době je navrhováno odstranění těchto balkónů.

místnost s dřevěnou neckovou klenbou. V patře v západním křídle je z hlavního schodiště přístupný sál s rovným stropem a s krbem. Následují pokoje se štukovými nástrojnými zrcadly, salon se zrcadlem s vyobrazením karetní hry a ruletou. Ve východním křídle jsou tři prostorné, nově opravené pokoje. Střední místnost je zdobena nástrojným lištovým zrcadlem.

V západní části jižního křídla je hradní kaple ukončená klášterní klenbou s výsečemi a plochým zrcadlem zdobeným štuky. Později vyzděná klenba snižuje původní světlost kaple a zčásti zakrývá původní gotické malby. V kapli a přilehlé místnosti v západním křídle jsou původní bukové vlysové podlahy. Z hradní kaple vede vstup na tribunu převyšené zámecké kaple. V přízemí je vstup ze dvora. Zámecká kaple je zaklenuta valeně s lunetami. Klenba je usazena na nízkých profilovaných obdélných příporách. Tribuna je podklenuta valeně. V ostění vstupu do kaple se nachází velká boltcová kartuše.



Obrázek 89: Stavba věže. Po roce 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 90: Návrh úpravy hlavního vstupu. Skica. Před rokem 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 91: Částečně dokončené úpravy hlavního vstupu. Po roku 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: 1</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: 39185/4-2177</p>	<p>Obec: Pobežovice</p>
<p>Název objektu: hlavní budova zámku</p>	<p>Parcelní číslo: 1/1</p>
<p>Ulice: Šandova</p>	<p>Katastrální území: Pobežovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Město Pobežovice, náměstí Míru 47, 34522 Pobežovice</p>	<p>Počet objektů: jeden</p>
<p>Počet podlaží: 2</p>	<p>Současné využití: stavba občanského vybavení</p>
<p>Rok postavení: 15. - 20. století</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický průzkum, SURPMO 1972, D. Líbal, M. Heroutová, stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2015</p>
<p>Slohové určení: goticko-renesanční tvrz a hrad, barokně-klasicistní zámek, rozsáhlé stavební úpravy na počátku 20. stol.</p>	<p>Předmět ochrany: kompletní konstrukce, vnější vzhled, hmota, prostranství</p>
<p>Popis: viz. výše textový popis zámku</p>	<p>Regulativ: zachování hmoty objektu, zachování všech významných konstrukcí, obnova renesančních vnějších omítek</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: zahájena celková adaptace areálu</p>	<p>Závady: dlouhodobá absence pravidelné údržby</p>
<p>Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka, předmětem ochrany je celá stavby s pozemky</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: fond Archiv města Pobežovice, SOKA Horšovský Týn, fond Coudenhove-Kalergi, SOA Plzeň</p>	<p>Datum zpracování: říjen 2016</p>
<p>Poznámky:</p>	

V roce 1995 byla zahájena velmi rozsáhlá a z dnešního pohledu poměrně kontroverzní stavební obnova zámku v Pobežovicích. Došlo k řadě nevratných stavebních zásahů, které měly negativní vliv na současný stav zámeckého areálu. Došlo zejména k nahrazení starších dřevěných stropů za

novodobé, tvořené ocelovými nosníky s keramickými vložkami, které následně byly zality masívní vrstvou betonu. Touto úpravou se zásadním způsobem změnilo statické působení stavby a následně došlo k řadě statických poruch, které jsou patrné až do současnosti. Navíc je dnes možné spatřit morální zastarávání vložených konstrukcí, kdy dochází k masivnímu popraskání keramických vložek a k jejich následnému vypadávání. Tím dochází i ke ztrátě stavební funkce stropů a v určitých místech se nyní pohyb po zámecké budově stává poměrně nebezpečným. K dalším stavebním úpravám, které měly směřovat k celkové obnově zámku již povolení orgánů státní památkové péče vydávána nebyla¹³⁶.

Zásadní úpravou zámecké budovy měla být následná obnova interiérů zámku, ke které ovšem již nedošlo. MěÚ Domažlice – ÚPP, potažmo jeho předchůdce Okresní úřad Domažlice, jakožto příslušný orgán státní památkové péče povolil do roku 2004 celou řadu zamýšlených úprav v interiéru¹³⁷, ke kterým již nikdy nedošlo. Interiéry zámku jsou přibližně od roku 2000 ve stavu značné rozpracovanosti a jejich celková obnova se nyní nachází v poměrně vzdálené budoucnosti.

V roce 2014 bylo rozhodnuto o postupném odstranění balkónů věže, které jsou novodobou konstrukcí. Nová éra obnovy hlavní budovy zámku byla zahájena v roce 2017, kdy byly zahájeny projekční práce na záměru celkové opravy krovů a výměny střešní krytiny.¹³⁸

136 Posledním vydaným závazným stanoviskem MěÚ Domažlice – ÚPP je stanovisko č.j.: 10332/2004/OKS/KR ze dne 11.6.2004 vydané k rehabilitaci hlavního vstupu zámku situovaného na jeho západní straně. K obnově stavební činnosti v hlavní budově zámku však již nedošlo.

137 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUUDO7768/2002, ze dne 22.7.2002 k restaurování nástěnných maleb v místnosti č. 101 a v hradní kapli. Závazné stanovisko č.j.: 10895/2003/OKS, ze dne 7.5.2003 k restaurování interiéru zámecké kaple. Závazné stanovisko č.j.: 13868/2003/OKS, ze dne 13.8.2003, obnova interiéru sálu západního křídla knihovny a severovýchodního schodiště. Závazné stanovisko č.j.: 13599/2004/OKS/Kr, ze dne 1.7.2004, k úpravě vnitřních prostor č. 103, 127 a chodby k arkádám. Vše ze složky MPZ Poběžovice, zámek 2002 – 2009, 2011, 2012.

138 Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: MeDO-8520/2017-Hin, ze dne 9.3.2017. Nezaloženo.



Obrázek 92: Stav zámku v roce 1966. Na obrázku východní křídlo. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J. Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970



Obrázek 93: Pohled na zámek od severu. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 94: Hlavní vstup do zámecké budovy. Současný stav. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 95: Relikt renesančních omítek. Pod ním otisk po dlaždičkách z přístavby koupelny z pol. 20. stol. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 96: Současný stav kartuše na východním křídle hlavní zámekové budovy. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 97: Pohled od jihu na zámekovou budovu. 2016. Zdroj: vlastní

5.5.2. Stáje č.p. 211

Bývalé stáje představuje zděná přízemní délková stavba tvořící západní předhradí, stojící nad zalomeném obdélném půdorysu, s podélnou osou orientována ve směru sever – jih. Ze severu navazují na obytnou budovu č.p. 210. Střecha je sedlová pokrytá plechovou krytinou.

Západní průčelí je děleno patnácti okenními osami. Průčelí je osazeno v mírném svahu. Omítky jsou hladké s hrubě omítaným soklem. V soklu je umístěno šest obdélných sklepních oken orámovaných nízkou vpadlinou. Okna jsou obdélná s rovným nadpražím. Výplně okenních otvorů jsou novodobé většinou nečleněné orámované v nátěru fasády. Patro je ukončeno korunní římsou.

Severní štítové průčelí je hladké se dvěma nad sebou umístěnými obdélnými otvory. Dvorní průčelí bylo dříve členěno nadokenní průběžnou římsou s oblouky nad otvory. Dnes je dvorní průčelí provedeno s obdélnými novodobými okenními otvory a vstupy.

Blíže k obytnému domu byla fasáda dříve členěna pilastry s římsovými hlavicemi. Dnes jsou zde provedeny tři široké vjezdy s rovným nadpražím. V závěru stájí u obytné budovy se nacházejí tři obdélné vjezdy s dřevěnými dvoukřídlymi vraty s výplní z úzkých prken. Průčelí je ukončeno fabionovou korunní římsou. Omítky východního, dvorního průčelí, jsou stejně jako na západním průčelí hladké, na většině míst zcela dožilé. Původní členění oblouky nad okenními otvory je částečně ještě rozpoznatelné včetně profilace. Vnitřní prostory jsou klenuty pruskými klenbami. Na severu objekt stájí navazuje na hradební zeď zámeckého parku. Napojení je přerušeno novodobými ocelovými vraty¹³⁹.

139 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 211</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 39185/4-2177	Obec: Poběžovice
Název objektu: budovy stájí	Parcelní číslo: 1/3
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 1	Současné využití: stavba občanského vybavení
Rok postavení: kolem poloviny 19. stol. V roce 1838 na otiscích stabilního katastru není zaznamenán.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud,1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2015
Slohové určení: klasicismus	Předmět ochrany: kompletní konstrukce, vnější vzhled, hmota, prostranství
Popis: podlouhlá stavba nad prohnutým půdorysu. Střecha je sedlová. Severní část s polopatrem. Jižní patrová. Interiér zaklenut do pasů. Ve východní fasádě částečně dochovány profilované kordonové a korunní římsy. Výplně okenních a dveřních otvorů novodobé bez členění. Střešní krytiny plechová – alukryt.	Regulativ: zachování hmoty objektu, výměna střešní krytiny za pálenou typu „bobrovka“, rehabilitace architektonického členění fasád, rehabilitace rozmístění a velikosti otvorů, výměna výplní otvor, změna využití objektu
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: neproběhly	Závady: dlouhodobá neúdržba, využívání objektu jako skladu a opravy, nevhodné výplně otvorů, dožilá fasáda
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka, předmětem ochrany je celá stavba s pozemkem.	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: fond VS Poběžovice SOKA Nepomuk	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky:	

Objekt je v současnosti ohrožen ztrátou architektonické podoby. Zcela smazána je původní podoba západního a severního průčelí a stejný osud hrozí i průčelí východnímu.



Obrázek 98: Severní pohled na stáje. Stav v roce 1930. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 99: Obdobný pohled na stáje v roce 2016. Zdroj: vlastní

5.5.3. Obytná budova č.p. 210

Bývalá obytná (správcovská) budova stojí v nárožní pozici směrem do náměstí Míru. Jedná se o zděnou jednopatrovou stavbu přiléhající z jižní strany ke stájím. Střecha je kombinací mansardové a sedlové střechy.

Jižní průčelí ve směru do náměstí je dvouosé, s nárožními hladkými lisénami. Okna v přízemí jsou obdélná, osazena v kamenném ostění v líci zdiva, s dělením do šesti tabulek. Přízemí domu je ukončeno mírně profilovanou kordonovou římsou. V patře je ve středních dvou osách na čtyřech kamenných křalcích vyložený balkón, tvořený třemi kamennými deskami, s kovaným košovým zábradlím. Vstupy na balkon jsou obdélné, osazené v kamenném ostění s uchy a lištou po obvodu, usazené v líci zdiva. Členění je děleno do deseti tabulek. Patro ukončuje bohatě profilovaná korunní římsa.

Západní průčelí je obráceno do uličky vedoucí podél objektu stájí od severu směrem k náměstí. Průčelí je dvouosé, s nárožními hladkými lisénami, a jednou okenní osou u stájí. Dvě okenní osy směrem k nároží v přízemí jsou provedeny jako slepá okna orámovaná šambránami s lištou po obvodu. Přízemí je ukončeno mírně profilovanou kordonovou římsou. V patře se u nároží nachází obdélné šestitabulkové okno s nízkou podokenní římsou, orámované šambránou s uchy a lištou po obvodu, osazené v líci zdiva. Druhé okno je provedeno jako slepé s kamenným ostěním s uchy. Vedle něj je umístěno malé obdélné čtyřtabulkové okno. V krajní nečleněné ose u stájí je v přízemí šestitabulkové okno ukončené segmentem oblouku, orámované prostou šambránou. Pod ním je nesymetricky umístěné malé čtyřtabulkové okno ukončené segmentem oblouku orámované prostou šambránou. V patře je provedeno nízké čtyřtabulkové okno ukončené segmentem oblouku. Patro je ukončeno korunní bohatě profilovanou římsou. V nástupu střechy v západním směru

je zděný vikýř se dvěma obdélnými okny, orámovanými společnou lištou. Štít vikýře je ukončen trojúhelným tympanonem po obvodu bohatě profilovaným.¹⁴⁰

Východní průčelí je tříosé, s nárožní hladkou lisénou a další lisénou mezi druhou a třetí osou od jižního nároží. V přízemí u jižního nároží je umístěný, přes dvě osy široký segmentem oblouku ukončený otvor, hladce orámovaný, s prosklenými tabulkovými výplněmi. Otvor i výplň jsou novodobé.

V ose u stájí je v přízemí vstupní otvor ukončený segmentem oblouku s dvoukřídlými dřevěnými dveřmi s nadsvětlíkem. Dveřní otvor je hladce orámovaný. Přízemí je ukončeno kordonovým pásem. Okna v patře jsou obdélná šestitabulková, osazená v líci zdiva. Krajní okenní osy mají okenní otvory orámovány šambránami s uchy a lištou po obvodu. Ve střední ose se nachází dveřní otvor s kamenným ostěním s uchy a lištou po obvodu. Mezi druhou a třetí osou od jižního nároží je umístěno malé čtyřtabulkové okno ukončené segmentem oblouku, orámované prostou šambránou. Průčelí je ukončeno profilovanou korunní římsou.

V nástupu střechy je osazen zděný vikýř se dvěma čtvercovými čtyřtabulkovými okny, orámovanými společnou lištou. Vikýř je ukončený trojúhelným štítem. Střecha vikýře je sedlová, krytá pálenou krytinou.

140 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)	číslo popisné: 210
Rejstříkové číslo ÚSKP: 39185/4-2177	Obec: Poběžovice
Název objektu: obytná budova	Parcelní číslo: 3
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2	Současné využití: objekt k bydlení
Rok postavení: 1803 – 1804, roku 1817 altán přestavěn na obytné stavení, 1864 stavebně upraven.	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2015
Slohové určení: klasicismus	Předmět ochrany: kompletní konstrukce, vnější vzhled, hmota, prostranství
Popis: viz. podrobný popis výše	Regulativ: zachování hmoty objektu, zachování vnější podoby
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: 2004 oprava prostranství s konírnou na východní straně, 2004 obnova balkónu na jižní straně	Závady: bez závad
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka, předmětem ochrany je celá stavba s pozemkem.	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: R Projekt, Ing. arch. Woletz, 2000. Archiv MěÚ Domažlice - ÚPP	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky:	

Obytná budova č.p. 210 na náměstí Míru prodělala mezi roky 1999 - 2000 výraznou stavební úpravu, při které byla obnovena její historická, klasicistní podoba. Rehabilitace domu byla provedena poměrně citlivě, snad jen s nevhodnou velikostí střešních vikýřů. Další úpravou v roce 2004 byla úprava východního prostranství a doplnění balkónu na jižním průčelí¹⁴¹.

¹⁴¹ Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP. Závazné stanovisko č.j.: RK/OUDO10791/2002, ze dne 29.7.2002. Složka MPZ Poběžovice, náměstí Míru čp. 67 čp. 210 parc.č. 43/2 schodišťové terasy.



Obrázek 100: Práce na vstupní bráně. Vlevo je vidět část obytné budovy. Kolem roku 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 101: Obytná budova č.p. 210 na náměstí Míru. Jihovýchodní pohled. 2016. Zdroj: vlastní

5.5.4. Hospodářsky – správní objekt č.p. 272

Objekt stojí jižně pod zámkem. Jedná se o jednopatrový zděný omítaný objekt, ze smíšeného zdiva (opravy z cihelného), se zvýšeným přízemím. Půdorys má tvar mírně zalomeného půlkruhu s podélnou osou orientovanou ve směru východ - západ. V severozápadním nároží a na východním konci domu jsou provedeny válcové přestavené kruhové bašty. Střecha je sedlová ukončená polovalbou pokrytá bobrovkami. Komíny jsou hladce omítané, s kordonkami a kónickými hlavicemi. Střecha bašty je v severozápadním nároží nízká kuželová pokrytá falcovaným plechem. Střecha východní bašty je kombinací kuželové střechy z jihu a valbové střechy ze severu. Tato střecha je pokryta bobrovkami.

Jižní průčelí objektu s obdélnými šestitabulkovými okny, orámovanými šambránami po obvodu s lištou je ukončeno korunní římsou. Od jihozápadního nároží se ve směru k východu nachází v přízemí a patře šest nesymetrických okenních os. Přízemí je ukončeno odstupňovaným kordonovým pásem. V nástupu střechy jsou čtyři novodobé zděné vikýře se sedlovými stříškami ukončenými valbami. Ve vikýřích jsou dvě obdélná čtyřtabulková okna. Dále následuje zalomení o dvou osách. V přízemí je ve východní ose velký vstupní otvor ukončený obloukem. Vstup je orámován fragmentem kamenného okoseného ostění v oblouku. Nad obloukem je osazena obdélná kamenná deska se dvěma erby pod korunou. V ose nad vstupem se v nástupu střechy nachází zděný vikýř se sedlovou stříškou ukončenou valbou, se dvěma obdélnými šestitabulkovými okny. Dále k východu je v průčelí sedm okenních os. Přízemí je ukončeno kordonovým pásem. V nástupu střechy jsou zde provedeny čtyři zděné vikýře se sedlovými stříškami ukončenými valbami. V každém z nich jsou osazena čtyřtabulková okna. Ve východním závěru průčelí se nachází mohutná válcová bašta. V jižní části přízemí je kamenný portál ukončený obloukem s lištou a v oblouku s klenákem s motivem diamantového řezu. Nad obloukem je kamenný řecký kříž ve středu s květem a erbovým štítem rodu Coudenhovů. Okna v baště jsou nepravidelně rozmístěna.

Západní průčelí má ve střední ose přízemí a patra úzké obdélné otvory. Štít je vyzděný z cihel a tvarovek, střecha pak ukončena polovalbou. V severozápadním nároží se nachází válcová bašta, v úrovni patra směrem k severu s oknem ukončeným obloukem, osazeným v líci zdiva. Nad oknem je po obvodu předsazený obloučkový vlys. Bašta ukončena korunní profilovanou římsou.

V severním průčelí jsou v přízemí okna obdélná nečleněná, v patře pak okna dvoukřídlá nečleněná či luxferová. K východu od bašty jsou tři okenní osy, v první u bašty se v přízemí nachází kamenný vstupní obdélný portál s uchy, lištou po obvodu a pod ukončující římsou se štrápci. Otvor je ukončený obloukem, dveře jsou novodobé dvoukřídlé v oblouku prosklené. V nástupu střechy jsou dva obdélné zděné vikýře se sedlovými střechami ukončenými valbami. Ve vikýřích je umístěno po jednom obdélném okně. Dále následuje zalomení se dvěma osami a patrová spojovací chodba. Za spojovací chodbou ve směru k východu je šest okenních os. Otvory jsou orámované šambránami s uchy a po obvodu s lištou. Průčelí je členěno podokenním pásem, místy v parapetech s ovály. V přízemí se v první ose od spojovací chodby nachází kamenný portál s uchy s kapkami, v překladu v obdélné liště nápis „ARCHIVUM“. Ve vrcholu portálu jsou vlny s volutami a ve středu erbový štít. Ve čtvrté ose od spojovací chodby je v přízemí kamenný portál s uchy s kapkami a po obvodu s lištou, nad portálem obdélná nika s kamenným ostěním s uchy s kapkami a po obvodu s lištou. V nice je ztvárněna větev a kamenný fragment. V nástupu střechy jsou dva zděné vikýřky se sedlovými střechami ukončenými valbami. V závěru průčelí se na východě nachází přízemní polygonální přístavek s plochou střechou, s nárožními lisénami, s otvory orámovanými šambránami s uchy a lištou po obvodu. V severní stěně je kamenný portál s uchy a profilovaný lištami, nad portálem erb. Průčelí je ukončeno vlnovitě zvlněnou bohatě profilovanou římsou pokrytou bobrovkami.

Vnitřní prostory jsou provedeny s novodobými rovnými stropy, místy jsou prostory ukončené valenými klenbami. Objekt dodatečně ztužen ocelovými táhly.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 272</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: 39185/4-2177	Obec: Pobežovice
Název objektu: správní budova zámku	Parcelní číslo: 2
Ulice: Šandova	Katastrální území: Pobežovice u Domažlic
Vlastník: Město Pobežovice, náměstí Míru 47, 34522 Pobežovice	Počet objektů: jeden
Počet podlaží: 2, od jihu zvýšené přízemí	Současné využití: stavba pro výrobu a skladování
Rok postavení: stavební vývoj mezi 16. a 20. století	Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2015
Slohové určení: goticko-renesanční základ, výrazné úpravy barokně-klasicistní, stavební úpravy ve 20. století	Předmět ochrany: kompletní konstrukce, vnější vzhled, hmota, prostranství
Popis: viz podrobný popis výše	Regulativ: zachování hmoty objektu, zvažít nutnost zachování střešních vikýřů, rehabilitace fasád
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: proběhla kompletní rekonstrukce objektu vyjma střešního pláště	Závady: rozsáhlé novodobé úpravy
Rozsah ochrany: nemovitá kulturní památka, předmětem ochrany je celá stavba s pozemkem.	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: fond VS Pobežovice SOKA Nepomuk,	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky:	

Hospodářský objekt zámku prodělal mezi lety 1993 – 1999 rozsáhlou adaptací, která se poměrně negativně projevila zejména na vzhledu jižního průčelí. Současný stav nelze hodnotit zcela kladně a mělo by dojít k návratu do podoby bez vikýřů. Po roce 2000 byly veškeré práce na objektu zastaveny. Současně je hospodářský trakt zámku bez využití.



Obrázek 102: Východní pohled na hospodářské křídlo. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 103: Bašta ve východním závěru jižního křídla. 2016. Zdroj: vlastní

5.5.5. Doplnkové stavby zámku

Brána - je umístěna v plně omítané členěné ohradní zdi, směřující v krátkém úseku na východ od jihovýchodního nároží obytné budovy. Brána je tvořena dvěma pilíři s vysokými římsovými hlavicemi. V každém z pilířů je vsazena obdélná pamětní deska (jedna česky, druhá německy psaná) připomínající že zde žil Richard Coudenhove Kalergi. Desky byly odhaleny v květnu 2004. Na každém z pilířů je umístěna plastika ležícího kance.



Obrázek 104: Vstupní brána. Pohled od jihu. 2016. Zdroj: vlastní

Spojovací chodba - propojuje hospodářsko-správní objekt a zámek. Jde o zděnou omítanou jednopatrovou stavbu na obdélném půdorysu, v přízemí s průjezdem. Západní průčelí v přízemí s portálem průjezdu z umělého mramoru, nad ním dvě okenní osy. Průjezd je ukončen stlačeným obloukem. Otvor je orámovaný vejcovcem. Na stranách portálu jsou pilastry s kanelovanými dříky ukončenými prostou přímou římsou, zalamanou nad pilastry. Ve cviklech jsou umístěny listy ve středu s květem. Nad prostou římsou je proveden hladký vlys, na stranách nad pilastry s bukraniony. Ve středu vlysu je umístěn erbový štít rodu Coudenhovů, orámovaný věncem, nad štítem pak mezi okny ruka držící

krátký meč. Na stranách erbu je ve vlysu nápis „*erit hora*“. Vlys je ukončený profilovanou na stranách zalamovanou římsou. Okna nad portálem jsou obdélná šestitabulková, osazená v líci zdiva, s prostými podokenními římsami, orámovaná šambránami s uchy s kapkami po obvodu s lištou. Ve střední okenní ose nad okny je proveden kruh orámovaný profilovanou lištou. Průčelí je ukončeno nízkým pseudobarokním štítem ukončeným přerušenu vlnovitě vzedmutou profilovanou římsou, krytou bobrovkami.



Obrázek 105: Spojovací chodba kolem roku 1900. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.

Východní průčelí má v přízemí průjezd a v patře dvě okenní osy. Průjezd je ukončen stlačeným obloukem, plasticky orámovaný pásem s diamantovými řezy. Nad portálem se nachází kartuš orámovaná věncem s nápisem „*JOHANNES COM. COUDENHOVE – KALERGI AB RONSERGHEIM HANC PORT AM FEGIT AO. III. REIP.*“. Z vrcholu kartuše mezi okna vyrůstá štuková květina, na květu s drobným ptáčkem. Okna nad portálem jsou obdélná šestitabulková, osazená v líci, s prostými podokenními římsami, orámovaná šambránami s uchy s kapkami, po obvodu s lištou. Průčelí je ukončeno nízkým pseudobarokním štítem ukončeným přerušenu vlnovitě vzedmutou profilovanou římsou, pokrytou bobrovkami. Pod vrcholem štítu ve střední ose se na-

chází plastický znak rodiny Coudenhovů, ve vrcholu s korunou a drapérií. Průjezd je zastropen novodobým plochým stropem z ocelových nosníků s keramickými vložkami.¹⁴²



Obrázek 106: Spojovací chodba po roce 1920. Zápádí pohled. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 107: Spojovací chodba. Východní pohled. 2016. Zdroj: vlastní

142 Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek*. [elektronická databáze]. NPÚ 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

Ohradní zeď s výklenkovou kapličkou – se nachází v ohradní zídce nad stáji. Zděná kaplička ze smíšeného zdiva je hrubě omítaná s hladkým lisé-
novým rámem. Kaplička je tvořena zvýšenou zdí ukončenou ve vrcholu otu-
peným trojúhelníkem. Na západní straně se nacházejí tři niky ukončené oblou-
ky. U země se ve střední ose nachází kamenný fragment ve tvaru obelisku.



Obrázek 108: Kaplička po dokončené opravě z roku 2015. 2016. Zdroj: vlastní

Park - ze severovýchodu a východu se nad zámek nachází rozlehlý anglický park, osázený převážně listnatými dřevinami. Komunikaci zajišťuje udržovaná pravidelná síť mlatových cest. V západní části parku byl v minulosti vystavěn areál bývalé roty pohraniční stráže s obytnými novostavbami. V jejich sousedství se dochovala romanticky upravená kašna s plastikou Neptuna, pocházející zřejmě z období působení Jana Coudenhove. Východně od parku je v prostoru bývalého lesoparku umístěno sportoviště.



Obrázek 109: Pohled do parku od severu ve směru k zámku. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 110: Pohled do parku ve východním směru od budovy zámku. 2016. Zdroj: vlastní

Smírčí kříž - kamenný monolitický kříž je původně z křižovatky cest Ohnišřovice – Poběžovice, odkud byl v roce 2012 odcizen. Následně byl z důvodu ochrany přesunut do zámeckého areálu v Poběžovicích. Na čelní straně je proveden reliéf menšího kříže s tělem Ukřižovaného Krista, nízko nad zemí pak nezřetelný reliéf připomínající postavu, snad Pannu Marii. Základna kříže je širší a směrem vzhůru se zužuje, ramena jsou poměrně krátká, nestejně široká. Rozměry jsou 120 x 44 x 23 cm.



Obrázek 111: Smírčí kříž umístěný u jižního křídla u schodiště k hlavní budově. 2016.
Zdroj: vlastní

V poslední části se budu věnovat objektům bývalé roty pohraniční stráže, u kterých však vypustím jejich podrobnější popis.

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Pobežovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: right;">číslo popisné: 271</p>
<p>Rejstříkové číslo ÚSKP: -</p>	<p>Obec: Pobežovice</p>
<p>Název objektu: bývalá rota PS</p>	<p>Parcelní číslo: 6/6, 6/7, 6/8 a 6/11</p>
<p>Ulice: Šandova</p>	<p>Katastrální území: Pobežovice u Domažlic</p>
<p>Vlastník: Město Pobežovice, náměstí Míru 47, 34522 Pobežovice</p>	<p>Počet objektů: čtyři</p>
<p>Počet podlaží: 1</p>	<p>Současné využití: stavba pro výrobu a skladování</p>
<p>Rok postavení: 60. - 70. léta 20. století</p>	<p>Průzkumy: stavebně-architektonický rozbor K. Foud, 1999; stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2016</p>
<p>Slohové určení: novostavba po polovině 20. století</p>	<p>Předmět ochrany: -</p>
<p>Popis: přízemní stavby obdélného půdorysu opatřené sedlovou střechou. Střechy kryté plechem a eternitem. Vrchní omítky cementové, břizolitové, šedé barvy. Vstup do objektu po betonových schodech.</p>	<p>Regulativ: odstranění stavby bez náhrady, obnova zámecké zahrady Závady: nevhodná stavba</p>
<p>Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav</p>	
<p>Rozsah ochrany: -</p>	<p>Zpracoval: Jakub Hinterholzinger</p>
<p>Archivní plánová dokumentace: nezjištěna</p>	<p>Datum zpracování: říjen 2016</p>
<p>Poznámky:</p>	

V ploše zámeckého parku se jedná o rušivé objekty, které by měly být odstraněny bez náhrady. Mezi objekty na pozemcích 6/6 a 6/11 se nachází kašna se sochou Neptuna stojícího na menší loďce. Socha vznikla za působení Jana Coudenhove. Cílem památkové péče by mělo být minimálně nastínění po-

slední známé historické podoby zámeckého parku, čemuž objekty bývalé roty, které nenesou architektonické hodnoty, zásadním způsobem brání. Z tohoto důvodu by měly být odstraněny bez náhrady.



Obrázek 112: Pohled na areál bývalé roty od jihu. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 113: Vnitřní nádvoří areálu. V pozadí budova zámku. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 114: Severní pohled. 2016. Zdroj: vlastní



Obrázek 115: Kašna se sochou Neptuna nacházející se před západní budovou areálu bývalé roty PS. 2016. Zdroj: vlastní

<p style="text-align: center;">Městská památková zóna Poběžovice (okres Domažlice)</p>	<p style="text-align: center;">číslo popisné: bez č.p./č.e.</p>
Rejstříkové číslo ÚSKP: -	Obec: Poběžovice
Název objektu: skladiště, bývalá oranžerie	Parcelní číslo: 4/2
Ulice: Šandova	Katastrální území: Poběžovice u Domažlic
Vlastník: Město Poběžovice, náměstí Míru 47, 34522 Poběžovice	Počet objektů: 1
Počet podlaží: 1	Současné využití: garáž
Rok postavení: pravděpodobně konec 19. století, stavební přestavba ve 20. století	Průzkumy: stavební průzkum J. Hinterholzinger, 2016
Slohové určení: klasicistní skleník, přestavba 20. století	Předmět ochrany: -
Popis: přízemní stavba obdélného půdorysu opatřená sedlovou střechou. Střešní krytina plechová. Ve východním průčelí proražen vjezd. V nároží znak rodu Coudenhove. Původně byla jižní stěna prosklena a objekt sloužil jako skleník.	Regulativ: celková rehabilitace jižního průčelí a navrácení funkce skleníku Závady: zazdění jižní stěny, odstranění prosklení
Významné stavební úpravy 1999 - 2016: bez stavebních úprav	
Rozsah ochrany: -	Zpracoval: Jakub Hinterholzinger
Archivní plánová dokumentace: nezjištěna	Datum zpracování: říjen 2016
Poznámky:	

Původně se zřejmě jednalo o oranžerii, která byla ve 20. století zcela přestavěna. Objekt byl výrazně rozšířen severním směrem a ve východním průčelí byla proražena vrata. Rehabilitace oranžerie by měla být součástí rehabilitace areálu zámku. Po rekonstrukci by oranžerie měla být do areálu začleněna jakožto součást nemovité kulturní památky. V roce 1999 byl objekt vyhodnocen jako objekt k odstranění.



Obrázek 116: Původní skleník. Pravděpodobně kolem 1930. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.



Obrázek 117: Stávající stav. Nad vraty je patrný znak rodu Coudenhove. Pohled od východu. 2016. Zdroj: vlastní

Závěr

Cílem v této práci bylo zhodnotit vývoj zástavby v Městské památkové zóně Poběžovice od roku 1999, pokusit se stanovit co nejpřesnější regulativy z hlediska státní památkové péče a prokázat nezbytnost pravidelného hodnocení vývoje zástavby v plošně památkově chráněných územích.

Pro práci jsem zvolil postup komparace stávajícího stavu se stavem Městské památkové zóny Poběžovice z roku 1999, který byl zhodnocen v nepublikovaném strojopisu Zásady památkové ochrany území, Městská památková zóna Poběžovice, zpracovaném v roce 1999 Národním památkovým ústavem v Plzni. Jako další podklad sloužil provedený terénní stavební průzkum jednotlivých objektů, který jsem prováděl soustavně mezi léty 2012 – 2016.

Při srovnání současného stavu objektů se stavem zaznamenaným v roce 1999 jsem zjistil, že u 40% objektů v Městské památkové zóně Poběžovice nedošlo k žádným stavebním zásahům, nebo pouze tak minimálním, že je nelze považovat ani za běžné údržbové práce. Toto číslo je pro stav památkového fondu památkové zóny velmi alarmující, zejména ve srovnání s obdobnými městskými památkovými zónami, ve kterých došlo po prohlášení k rapidnímu zlepšení kvality stavebního fondu (Kašperské hory, Manětín, Bor u Tachova). Do souhrnu stavebních úprav jsem řadil i základní stavební údržbu jednotlivých domů, která v Městské památkové zóně Poběžovice povážlivě, i u řady nemovitých kulturních památek, zcela absentuje. Další nepříznivý ukazatel pro Městskou památkovou zónu Poběžovice je právě stav fondu nemovitých kulturních památek. Od roku 1999 prošlo komplexnější úpravou pouze pět nemovitých kulturních památek což je 25% celkového památkového fondu Městské památkové zóny Poběžovice. U řady památek je přitom nutné stávající stav považovat za havarijní. Z hlediska státní památkové péče nelze tento stav hodnotit kladně. Nejedná se o zakonzervovaný soubor staveb v dobré stavební kondici, u kterého by stavební úpravy byly hodnoceny jako nepotřebné, nýbrž o

soubor méně či více postupně chátrajících budov, které bez patřičných stavebních úprav sníží nebo úplně ztratí svojí památkovou hodnotu.

K odstranění zjištěného problematického stavu stavebního fondu Městské památkové zóny Poběžovice jsem u jednotlivých objektů stanovil regulativy, jejichž dodržení by mělo směřovat k potvrzení památkových hodnot jednotlivých objektů. Při stanovení regulativů jsem vycházel zejména ze své dlouholeté praxe ve státní památkové péči a z dobré znalosti stavebního fondu MPZ Poběžovice, stejně jako z historické podoby jednotlivých objektů. Regulativy uložené k jednotlivým objektům také představují praktický přesah této práce, neboť mohou v nejbližších letech sloužit jako vodítko při posuzování navrhovaných stavebních úprav orgány státní památkové péče.

Nejobtížnějším úkolem pro mne bylo stanovení regulativů pro novou výstavbu v prolukách v Masarykově ulici a západní straně náměstí Míru. V tomto bodě mi byla stěžejním podkladem odborná a metodická publikace *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. V této části jsem dospěl k závěru, že v místech, kde je znám historický vzhled původní zástavby, je možné, ba i vhodné tento historický stav obnovit. Jedná se zejména o proluku na severozápadní straně náměstí Míru, u které jsem došel k přesvědčení, že obnova historizující podoby objektu je nezbytná. Výstavbou dojde k uzavření náměstí Míru v západním směru a tím i ke scelení tohoto prostoru. Při zpracovávání této části jsem došel k dalšímu znepokojujícímu faktoru ve vývoji Městské památkové zóny Poběžovice od roku 1999. Ve sledovaném období výrazně převyšovaly demolice starších objektů nad novou výstavbou v prostoru MPZ Poběžovice. Snížený zájem o zástavbu volných pozemků je opět zcela v nesouladu s vývojem v obdobných památkově chráněných územích. Je pravděpodobné, že tento aspekt souvisí s mnohými demografickými ukazateli a nabízí se zde prostor pro další srovnávací a teoretické práce, které by tento místní fenomén rozkryly.

Osobně považuji zpracovávání obdobných prací za přínos pro poznání památkově chráněných území. Jak je uvedeno výše, obdobné práce mohou

sloužit pro usnadnění práce orgánů státní památkové péče a zároveň i pro poučení široké veřejnosti. Ve správním území obce s rozšířenou působností Domažlice jsou podobné zásady zpracovány právě jen pro Městskou památkovou zónu Poběžovice, přičemž od jejich vydání v roce 1999 uplynula příliš dlouhá doba. Obdobné práce by pro památkově chráněná území měly být zpracovávány v odstavu maximálně deseti let, aby bylo možno rychleji přistoupit k případné úpravě regulativů a reagovat tak na změny v odborných trendech.

Současné postavení státní památkové péče není zcela optimální. Morálně zastaralý zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči se doposud nepodařilo nahradit moderním právním předpisem reagujícím na rozsáhlé společenské a právní změny. Přesto se v poslední době památková péče těší většímu zájmu širší laické veřejnosti a je cítit i změna v chápání plošně památkově chráněných území jakožto významných nositelů části národního kulturního dědictví.

Resumé

Hlavním cílem této práce bylo zhodnotit stávající stav stavebního fondu v Městské památkové zóně Poběžovice a jeho vývoj od roku 1999. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části jsem se věnoval popisu lokality a její historie. Druhá část je pak věnována samotnému popisu jednotlivých stavebních objektů, jejich kulturně-historických hodnot a jejich působení v rámci prostředí Městské památkové zóny Poběžovice.

Z provedeného průzkumu a následného srovnání vyplývá, že velká část zástavby Městské památkové zóny dlouhodobě stagnuje. Absence pravidelné údržby a větších stavebních zásahů je patrná i u kulturních památek. V místech odstraněných starších domů není prováděna nová zástavba, což vede ke snížení památkových hodnot lokality.

Summary

The main aim of this work is to evaluate contemporary state of the building fund in preservation zone of the town Pobežovice and its development since the year 1999. The bachelor work is divided into two main parts. In the first one there is a description of the locality and its history. The second one is dedicated to the description of the concrete building objects itself, its cultural and historical values and their significance for the preservation zone of the town Pobežovice.

The conclusion of the performed research and comparison indicates that the majority of the built-up are in the town Pobežovice is in long-term stagnation. The absence of a regular maintenance and radical construction interventions is obvious also for the cultural sights. There is no new building development in the places where older buildings were removed and this leads to the fact that the conservation valuation of the locality is decreasing.

Seznam literatury, pramenů a dalších zdrojů

Literatura

BAUER, F. – KIEFNR, R. – ROTHMAIER, J. *Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung*. Zwittau – Bamberg, 1970.

BUKAČOVÁ, I. – HÁJEK, T. – HORYNA, M. – NEJEDLÝ, V. *Památky Plzeňského kraje*. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje, 2004. ISBN: 80-239-3193-8.

FOUD, K. *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Plzeň: Plzeňský kraj, Národní památkový ústav v Plzni, 2007.

FOUD, K. *Perly minulosti: Domažlicko a Chodsko, Horšovotýnsko a Bělsko, Stříbrsko a Borsko, Plánsko a Bezručicko*. Plzeň: Nava. 2011. ISBN 80-7211-081-0

JÁNSKÝ, J. *Dobrohostové z Ronšperka a na Poběžovicích, rod erbu berana*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa. 2013. ISBN 978-80-87316-31-3

BÖHM, J. - ŠPAČKOVÁ, M. - ŠPAČEK, K. *Poběžovice 650 let, 1359 – 2009*. Poběžovice: Občanské sdružení Dobrohost-Poběžovice, 2009.

KUČA, K. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: V. díl*. Praha: Libri, 2002. ISBN: 80-7277-039-X.

KUČA, K. - KUČOVÁ, V. - KIBIC, K. *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. Praha: Národní památkový ústav, 2004. ISBN: 80-86234-54-1

PROCHÁZKA, Z. *Co odnesl čas 2: Horšovskotýnsko a Český les na nejstarších fotografiích*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2011. ISBN: 978-80-87316-21-4.

PROCHÁZKA, Z. *Stavební a kulturní památky okresu Domažlice: Město Poběžovice*. Nakladatelství Českého lesa. 1991.

PROCHÁZKA, Z. - *Příběhy vepsané do kamene, aneb putování za drobnými kamennými památkami Domažlicka a Tachovska. Díl II*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2009. ISBN 978-80-87316-03-0.

SEDLÁČEK, A. *Hrady zámky a tvrze království českého: Díl devátý*. Praha: Agro, 1996. ISBN 80-7203-041-8

Prameny

FOUD, K. – BŘÍZOVÁ, M. *Poběžovice, městská památková zóna: Zásady památkové ochrany území*. Plzeň: Národní památkový ústav v Plzni, 1999. Nepublikovaná práce. Uloženo v archivu MěÚ Domažlice – ÚPP, bez inventárního čísla.

LÍBAL, D. - HEROUTOVÁ, M. *Pasportizace okresů západočeského kraje. Okres Domažlice*. Nepublikovaný strojopis. SÚRPMO Praha. Praha, 1981. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, bez inventárního čísla.

LÍBAL D. - HEROUTOVÁ M. *Stavebně historický průzkum, zámek Poběžovice*. Nepublikovaný strojopis. SÚRPMO 1972. Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, bez inventárního čísla.

PUGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl I*. Poběžovice: 1965. Nepublikovaný strojopis. Uloženo v SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, bez inventárního čísla.

PUGHART, F. *Poběžovice, Pivoňské hory a podhůří. Díl II*. Poběžovice: 1965. Nepublikovaný strojopis. Uloženo v SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, bez inventárního čísla.

Archiv závazných stanovisek a rozhodnutí MěÚ Domažlice a OkÚ Domažlice.
Archiv MěÚ Domažlice – ÚPP, fond MPZ Poběžovice.

Internetové a elektronické zdroje

MonumNet: nemovité památky [online]. © 2003 – 15 Národní památkový ústav. [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>

Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. © ČÚZK 2004 - 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy, Valleta 16.1.1992. Ratifikováno českou republikou ve Štrasburku 17.12.2008. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR a.s. [cit. 2017-03-30].

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru (ÚAZK) [online]. © ČÚZK [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

Ústřední seznam KP. In: *Karty ústředního seznamu kulturních památek* [elektronická databáze]. Národní památkový ústav 2005 - 7. [cit. 2017-03-30].

Vyhláška Ministerstva kultury č. 250/1995 ze dne 2. 11. 1995 o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR a.s. [cit. 2017-03-30].

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění posledních úprav. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR a.s. [cit. 2017-03-30].

Seznam obrázků

Obrázek 1: Bahnhofstrasse (dnešní Masarykova ulice) roku 1910. V pozadí je vidět hotel Austria a jako třetí dům v řadě i synagoga. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	15
Obrázek 2: Objekt školy a kláštera od jihu. 1940. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	16
Obrázek 3: Pokládání základního kamene školy u kláštera. 1936. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	17
Obrázek 4: Pohled na Poběžovice od jihu. 1940. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	19
Obrázek 5: Masarykova ulice (Bahnhofstrasse) v roce 1967. Pohled k západu. V pozadí je dům č.p. 50. Po pravé straně jsou vidět proluky po odstraněných domech. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	20
Obrázek 6: Šandova ulice kolem roku 1910. Místo domů po levé straně dnes stojí bytový dům č.p. 275. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	21
Obrázek 7: Barokní plastiky v areálu zámku kolem roku 1900. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	26
Obrázek 8: Poběžovice od jihu, kolem roku 1900. Na obrázku je možné vidět u kostela obě věže a naopak zámek ještě bez věže. Zdroj: PROCHÁZKA, Z. Co odnesl čas 2: Horšovskotýnsko a Český les na nejstarších fotografiích.....	27
Obrázek 9: Přehledová mapa MPZ Poběžovice s rozdělením do bloků. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	29
Obrázek 10: Část 1. Spojenecké náměstí - Slovanská ulice – náměstí Míru. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	30
Obrázek 11: Dům č.p. 138 Spojenecké náměstí, pohled od severu. 2016. Zdroj: vlastní.....	42
Obrázek 12: Dům č.p. 138 Spojenecké náměstí, detail maleb štítu. 2016. Zdroj: vlastní.....	42
Obrázek 13: Č.p. 128. Pohled na jihovýchodní nároží. 2016. Zdroj: vlastní.....	55
Obrázek 14: Pohled na dům č.p. 126 od jihu. 2016. Zdroj: vlastní.....	56
Obrázek 15: Č.p. 125, pohled od jihu. Za přístavkem je patrná zeď městského opevnění. Zde nezachycený severovýchodní roh je umístěn na bývalé baště. Zdroj: vlastní.....	56
Obrázek 16: Východní pohled na dům č.p. 215. 2016. Zdroj: vlastní.....	57
Obrázek 17: Dům č.p. 222, jižní pohled. 2016. Na domě je dobře viditelný zlom ve střešním pláští. Mansardová střecha je pravděpodobně starší. Zdroj: vlastní.....	57
Obrázek 18: Severní pohled na dům č.p. 137 na Spojeneckém náměstí. 2016. Zdroj: vlastní...58	58
Obrázek 19: Garáže na pozemku 280/2 a 281/2. Vzadu je patrná starší stodůlka u domu č.p. 19. Mezi stodolou a garáží probíhá zeď městského opevnění. 2016. Zdroj: vlastní.....	58

Obrázek 20: Severovýchodní pohled na uliční průčelí domu č.p. 19. Původní vzhled domu byl zcela setřen kontaktním zateplením. 2016. Zdroj: vlastní.....	59
Obrázek 21: Č.p. 121, západní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.....	59
Obrázek 22: Západní pohled do dvora domu č.p. 120. 2016. Zdroj: vlastní.....	60
Obrázek 23: Pohled od východu na dům č.p. 13 na náměstí Míru a vpravo na proluku parc. č. 296/1 na které stál dům č.p. 12. 2016. Zdroj: vlastní.....	60
Obrázek 24: Pohled náměstím Míru směrem na západ kolem roku 1900. V pozadí je vidět dům č.p. 12. Zajímavostí snímku je existence obou věží kostela. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	61
Obrázek 25: Východní fasáda domu č.p. 14. 2016. Zdroj: vlastní.....	61
Obrázek 26: Jihozápadní nároží domu č.p. 15. Směrem na jih stál dům č.p. 16, který uzavíral uliční frontu. 2016. Zdroj: vlastní.....	62
Obrázek 27: Jižní fronta náměstí v roce 1913, kde se dnes nachází proluka parc. č. 884/2. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	62
Obrázek 28: Východní průčelí domu č.p. 24. 2016. Na dům navazovala západním směrem na předchozím obrázku uvedená zástavba. Zdroj: vlastní.....	63
Obrázek 29: Pozemek parc. č. 270, na kterém se nacházel dům č.p. 26. Za zaparkovanými auty prochází zeď městského opevnění. 2016. Zdroj: vlastní.....	63
Obrázek 30: Část 2. Slovanská ulice – Masarykova ulice. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	64
Obrázek 31: Proluka po bývalém panském statku a klášteře na pozemcích parc. č. 74 a 72/1. Pohled od východu. 2016. Zdroj: vlastní.....	67
Obrázek 32: Masarykova ulice v roce 1940. Pohled od západu. Zdroj: Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	68
Obrázek 33: Pohled od západu na dům č.p. 129 ve Slovanské ulici. 2016. Severní zeď domu je postavena na hradbě městského opevnění. Zdroj: vlastní.....	82
Obrázek 34: Západní uliční průčelí domu č.p. 30. Slovanská ulice. 2016. Zdroj: vlastní.....	82
Obrázek 35: Novostavba domu č.p. 266 v Masarykově ulici. Pohled na severovýchodní nároží. 2016. Zdroj: vlastní.....	83
Obrázek 36: Jižní uliční průčelí domu č.p. 261. Jeden z původních objektů. Dnes ve velmi špatném technickém stavu. 2016. Zdroj: vlastní.....	83
Obrázek 37: Severovýchodní nároží domu č.p. 267. Masarykova ulice. 2016. Zdroj: vlastní.....	84
Obrázek 38: Uliční průčelí domu č.p. 35. Zcela nevhodné řešení pro MPZ. 2016. Zdroj: vlastní.....	84
Obrázek 39: Dům č.p. 200. Pohled od severu. Jedná se o bývalý hotel Austria. 2016. Zdroj: vlastní.....	85

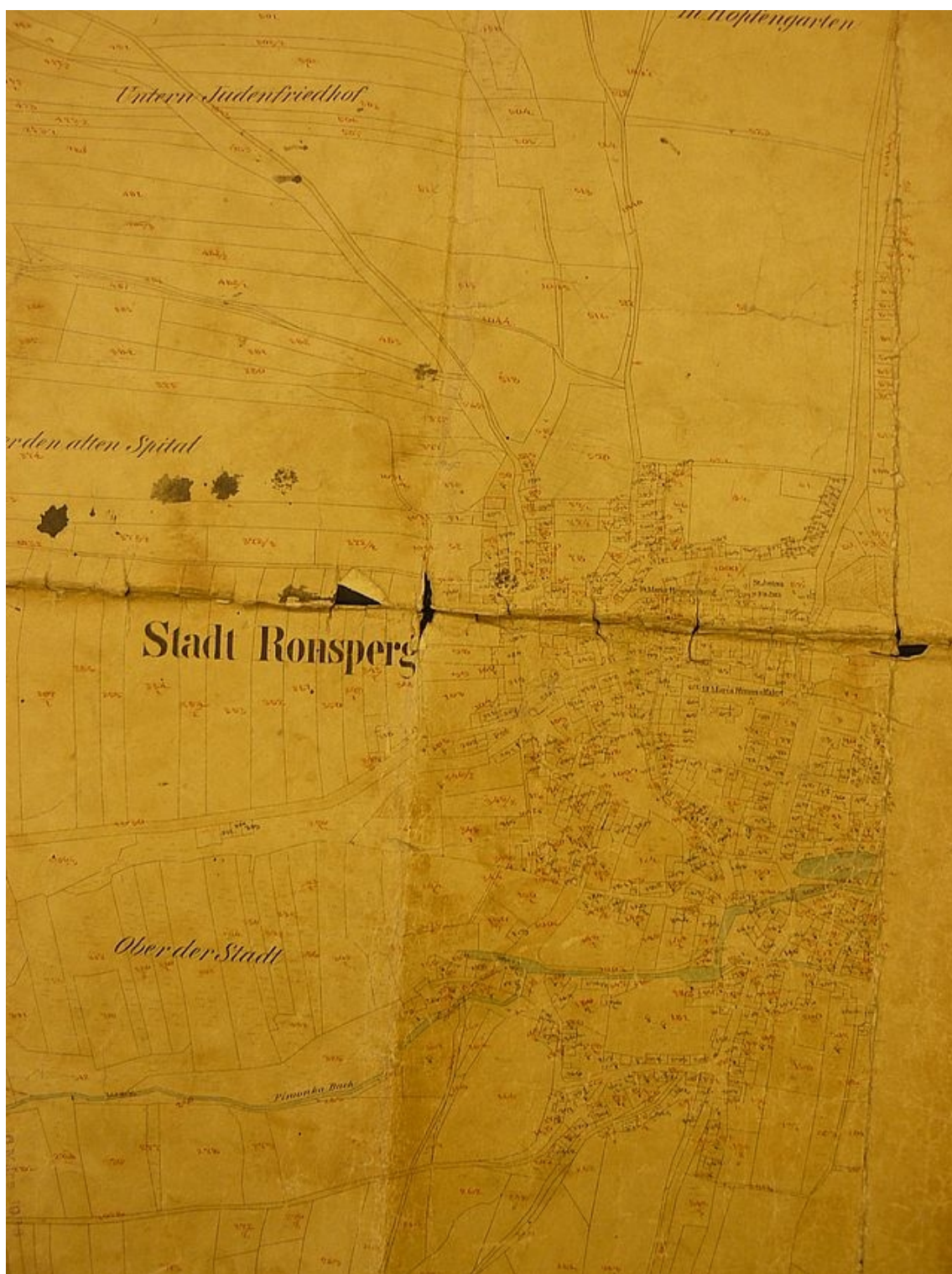
Obrázek 40: Severní pohled na dům č.p. 199. I přes zateplení si dům dokázal zachovat historizující vzhled. 2016. Zdroj: vlastní.....	85
Obrázek 41: Jižní fasáda domu č.p. 202. Nad vstupem je vidět znak rodu Coudenhove. 2016. Zdroj: vlastní.....	86
Obrázek 42: Kotelna u domu č.p. 202. 2016. Zdroj: vlastní.....	86
Obrázek 43: Pohled od severu na objekt školy č.p. 282. Masarykova ulice. 2016. Zdroj: vlastní.....	87
Obrázek 44: Bývalá ulička vedoucí k budově soudu. Vpravo hradba opevnění hradu. Po levé straně byla ucelená uliční zástavba. 2016. Zdroj: vlastní.....	87
Obrázek 45: Masarykova ulice. Východní část severní uliční fronty. 2016. Zdroj: vlastní.....	88
Obrázek 46: Masarykova ulice. Západní část severní uliční fronty. V pozadí po pravé straně dům č.p. 261 2016. Zdroj: vlastní.....	88
Obrázek 47: Zřícení hospodářského dvora na pozemku parc. č. 74. 2007. Zdroj: vlastní.....	89
Obrázek 48: Poškození kláštera Karla Boromejského. 2010. Zdroj: vlastní.....	89
Obrázek 49: Část 3. Náměstí Míru – Slovanská ulice. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	90
Obrázek 50: Jižní průčelí domu č.p. 7 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	97
Obrázek 51: Jižní průčelí domu č.p. 6 na náměstí Míru. Jedná se o jeden z nejcennějších objektů v MPZ Poběžovice. 2016. Zdroj: vlastní.....	101
Obrázek 52: Socha sv. Jana Nepomuckého. Severní pohled. V pozadí závěr kostela. 2016. Zdroj: vlastní.....	117
Obrázek 53: Východní průčelí domu č.p. 49. 2016. Zdroj: vlastní.....	129
Obrázek 54: Jihozápadní nároží domu č.p. 10 na rohu Šandovi ulice a náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	138
Obrázek 55: Bytový dům č.p. 8. Fasáda do náměstí Míru. Objekt je pro historické území zcela nevhodný. 2016. Zdroj: vlastní.....	138
Obrázek 56: Jižní průčelí domu č.p. 5 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	139
Obrázek 57: Jižní průčelí domu č.p. 4 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	139
Obrázek 58: Jižní průčelí domu č.p. 3 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	140
Obrázek 59: Dům č.p. 2 uzavírající severozápadní nároží náměstí Míru 2016. Zdroj: vlastní. .	140
Obrázek 60: Severní přístavba domu č.p. 2 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	141
Obrázek 61: Zřícené ostění bočního vstupu domu č.p. 2 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	141
Obrázek 62: Pohled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	142

Obrázek 63: Pohled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od jihu. V popředí je vidět podstavec pro pomník obětem 1. sv. 2016. Zdroj: vlastní.....	142
Obrázek 64: Fara, č.p. 54 v pohledu z náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	143
Obrázek 65: Západní průčelí domu č.p. 53. Vnitřní blok náměstí Míru. Vpravo od domu je vidět část zástavby zahrady u domu č.p. 49. 2016. Zdroj: vlastní.....	143
Obrázek 66: Dům č.p. 51 v pohledu od jihu. Nápadná je nečleněná fasáda. 2016. Zdroj: vlastní.....	144
Obrázek 67: Zdařilá oprava domu č.p. 50. Pohled ze Slovanské ulice. 2016. Zdroj: vlastní.....	144
Obrázek 68: Dům č.p. 48. Pohled od východu. U domu jsou patrné schodišřové terasy. 2016. Zdroj: vlastní.....	145
Obrázek 69: Objekt bývalé Spořitelny č.p. 55 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	145
Obrázek 70: Východní pohled na objekt bývalého soudu č.p. 36 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	146
Obrázek 71: Sídlo Městského úřadu Poběžovice č.p. 47. Dřívě německá škola. 2016. Zdroj: vlastní.....	146
Obrázek 72: Část 4. Šandova ulice – Hostouňská ulice. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	147
Obrázek 73: Dům č.p. 64 během rekonstrukce. Je vidět roubené přízemí a hrážděné patro. 2013. Zdroj: vlastní.....	151
Obrázek 74: Bytový dům č.p. 275 v Šandově ulici, který nahradil celou uliční frontu složenou z menších domů (srovnej Obr. 6). 2016. Zdroj: vlastní.....	157
Obrázek 75: Severozápadní průčelí domu č.p. 35 na náměstí Míru. 2016. Zdroj: vlastní.....	164
Obrázek 76: Dům č.p. 64 po rekonstrukci. 2016. Zdroj: vlastní.....	164
Obrázek 77: Dům č.p. 64 po rekonstrukci. 2016. Zdroj: vlastní.....	164
Obrázek 78: Východní průčelí č.p. 274. 2016. Zdroj: vlastní.....	165
Obrázek 79: Dům č.p. 63. Nevhodné uspořádaní objektu je více než patrné. 2016. Zdroj: vlastní.....	165
Obrázek 80: Jižní průčelí domu č.p. 62, Šandova ulice. 2016. Zdroj: vlastní.....	166
Obrázek 81: Pohled od jihu na dům č.p. 56. Je patrná nepravidelná nástavba severní části domu. 2016. Zdroj: vlastní.....	166
Obrázek 82: Severní pohled na areál čerpací stanice pohonných hmot č.p. 281. 2016. Zdroj: vlastní.....	167
Obrázek 83: Objekt samoobsluhy č.p. 66. Jihozápadní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.....	167
Obrázek 84: Jižní pohled na objekt pošty č.p. 67. V levé části je vidět hotel Hubertus, který leží mimo hranice MPZ. 2016. Zdroj: vlastní.....	168
Obrázek 85: Část 5. Areál zámku. Přehled objektů. Zdroj: GIS MěÚ Domažlice 2017.....	174

Obrázek 86: Návrh dostavby zámku. Ruční skica. Pohled od jihu. Před rokem 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	175
Obrázek 87: Kartuše na východním průčelí. Nejspíše krátce po dokončení. Po roce 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	176
Obrázek 88: Vnitřní nádvoří zámku. Nedatováno. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	178
Obrázek 89: Stavba věže. Po roce 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	180
Obrázek 90: Návrh úpravy hlavního vstupu. Skica. Před rokem 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	181
Obrázek 91: Částečně dokončené úpravy hlavního vstupu. Po roku 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	181
Obrázek 92: Stav zámku v roce 1966. Na obrázku východní křídlo. Zdroj: BAUER, F. - KIEFNER, R. - ROTHMAIER, J.Ronsperg: Ein Buch der Erinnerung. Melsungen, 1970.....	184
Obrázek 93: Pohled na zámek od severu. 2016. Zdroj: vlastní.....	184
Obrázek 94: Hlavní vstup do zámecké budovy. Současný stav. 2016. Zdroj: vlastní.....	185
Obrázek 95: Relikt renesančních omítek. Pod ním otisk po dlaždičkách z přístavby koupelny z pol. 20. stol. 2016. Zdroj: vlastní.....	185
Obrázek 96: Současný stav kartuše na východním křídle hlavní zámecké budovy. 2016. Zdroj: vlastní.....	186
Obrázek 97: Pohled od jihu na zámeckou budovu. 2016. Zdroj: vlastní.....	186
Obrázek 98: Severní pohled na stáje. Stav v roce 1930. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	189
Obrázek 99: Obdobný pohled na stáje v roce 2016. Zdroj: vlastní.....	189
Obrázek 100: Práce na vstupní bráně. Vlevo je vidět část obytné budovy. Kolem roku 1920. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	193
Obrázek 101: Obytná budova č.p. 210 na náměstí Míru. Jihovýchodní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.....	193
Obrázek 102: Východní pohled na hospodářské křídlo. 2016. Zdroj: vlastní.....	197
Obrázek 103: Bašta ve východním závěru jižního křídla. 2016. Zdroj: vlastní.....	197
Obrázek 104: Vstupní brána. Pohled od jihu. 2016. Zdroj: vlastní.....	198
Obrázek 105: Spojovací chodba kolem roku 1900. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	199
Obrázek 106: Spojovací chodba po roce 1920. Západní pohled. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	200
Obrázek 107: Spojovací chodba. Východní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.....	200

Obrázek 108: Kaplička po dokončené opravě z roku 2015. 2016. Zdroj: vlastní.....	201
Obrázek 109: Pohled do parku od severu ve směru k zámku. 2016. Zdroj: vlastní.....	202
Obrázek 110: Pohled do parku ve východním směru od budovy zámku. 2016. Zdroj: vlastní. .	202
Obrázek 111: Smírčí kříž umístěný u jižního křídla u schodiště k hlavní budově. 2016. Zdroj: vlastní.....	203
Obrázek 112: Pohled na areál bývalé roty od jihu. 2016. Zdroj: vlastní.....	205
Obrázek 113: Vnitřní nádvoří areálu. V pozadí budova zámku. 2016. Zdroj: vlastní.....	205
Obrázek 114: Severní pohled. 2016. Zdroj: vlastní.....	206
Obrázek 115: Kašna se sochou Neptuna nacházející se před západní budovou areálu bývalé roty PS. 2016. Zdroj: vlastní.....	206
Obrázek 116: Původní skleník. Pravděpodobně kolem 1930. Zdroj: SOA Plzeň. Fond: Coudenhove - Kalergi. Neroztříděný fond, bez inv. č.....	208
Obrázek 117: Stávající stav. Nad vraty je patrný znak rodu Coudenhove. Pohled od východu. 2016. Zdroj: vlastní.....	208

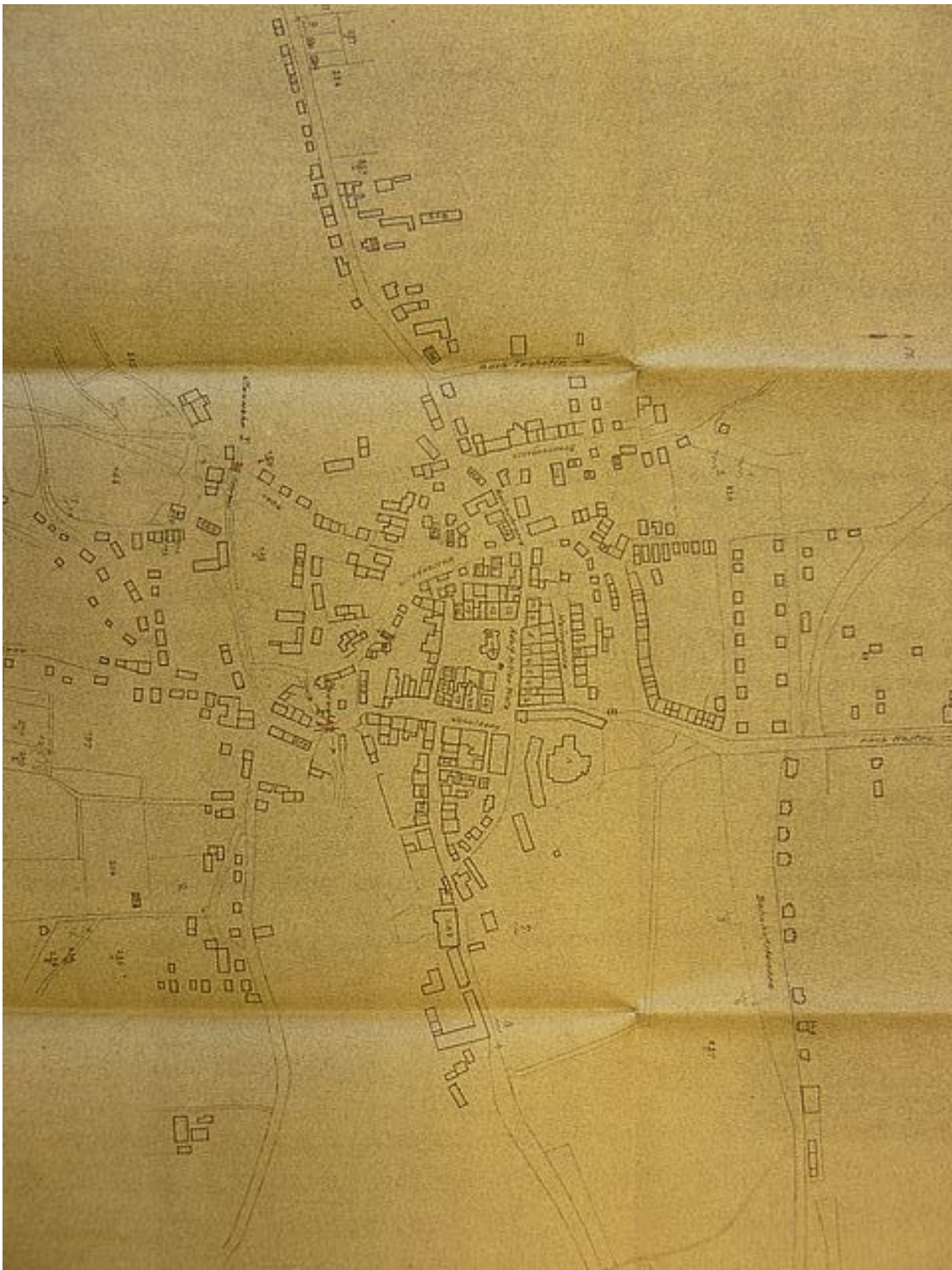
Přílohy



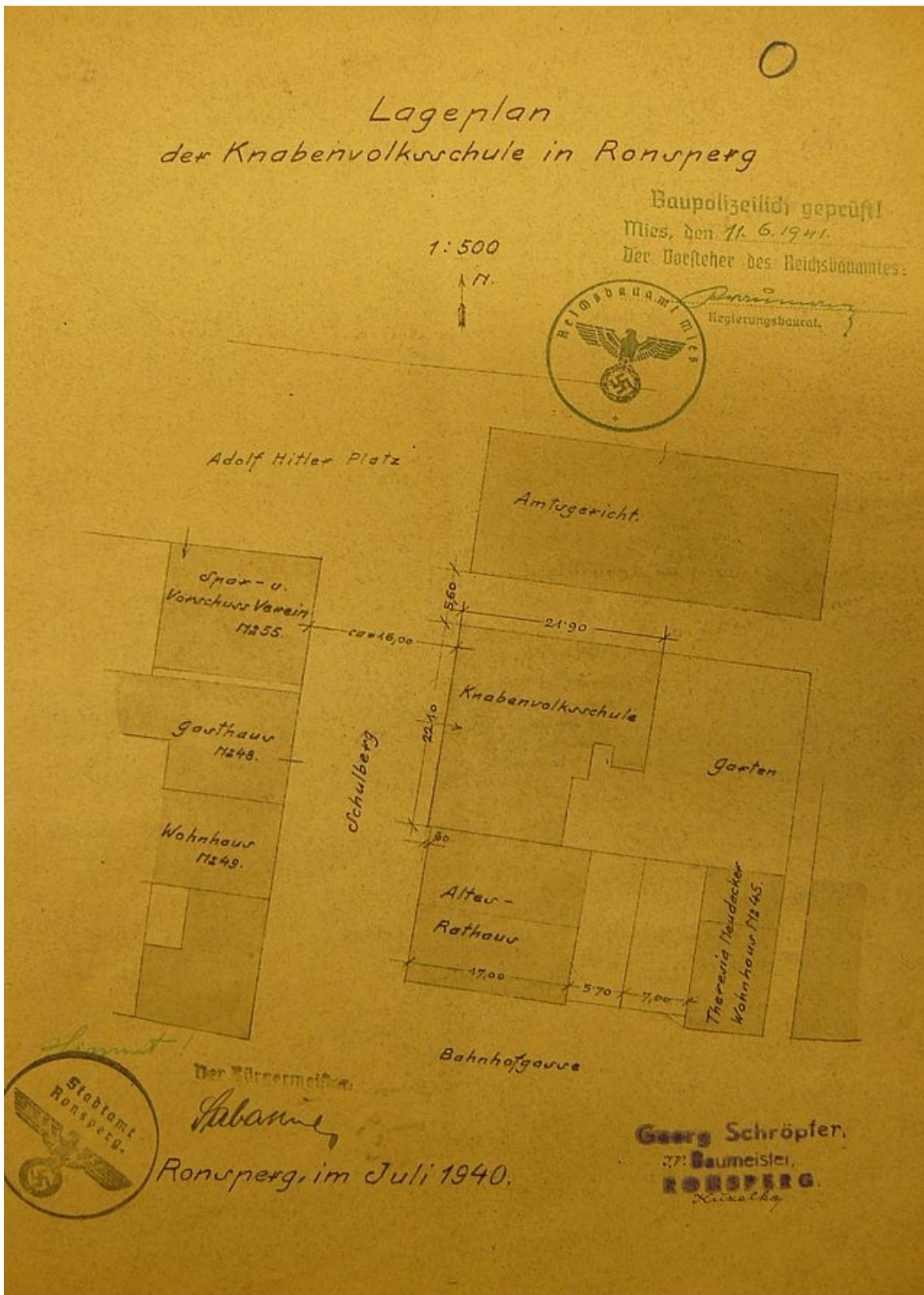
Příloha 1: Mapa stabilního katastru. 1838. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Pobežovice, inv. č. 142, katastrální mapa Pobežovice 1838 A1



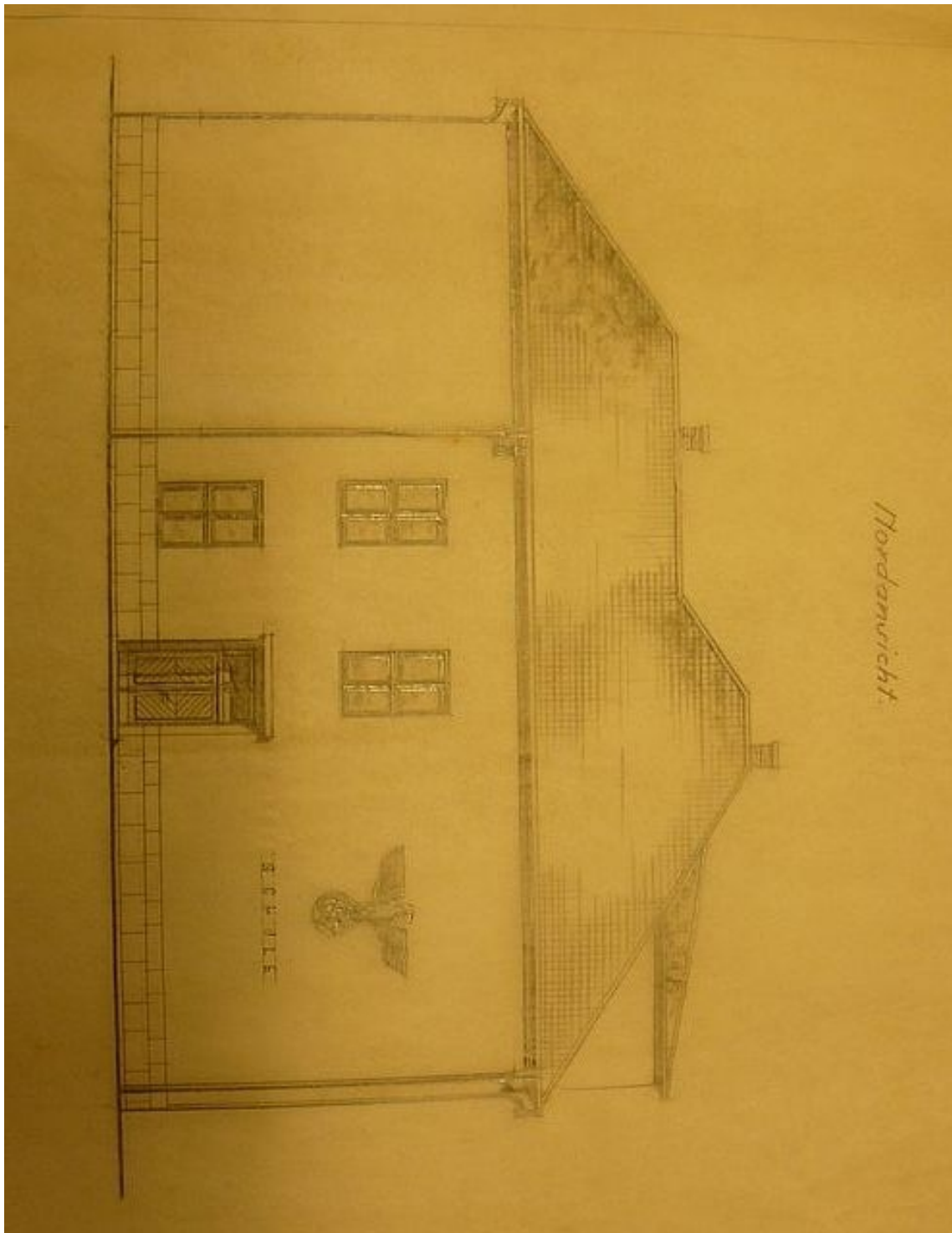
Příloha 2: Mapa stabilního katastru. 1838. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Pobežovice, inv. č. 142, katastrální mapa Pobežovice 1838 A2



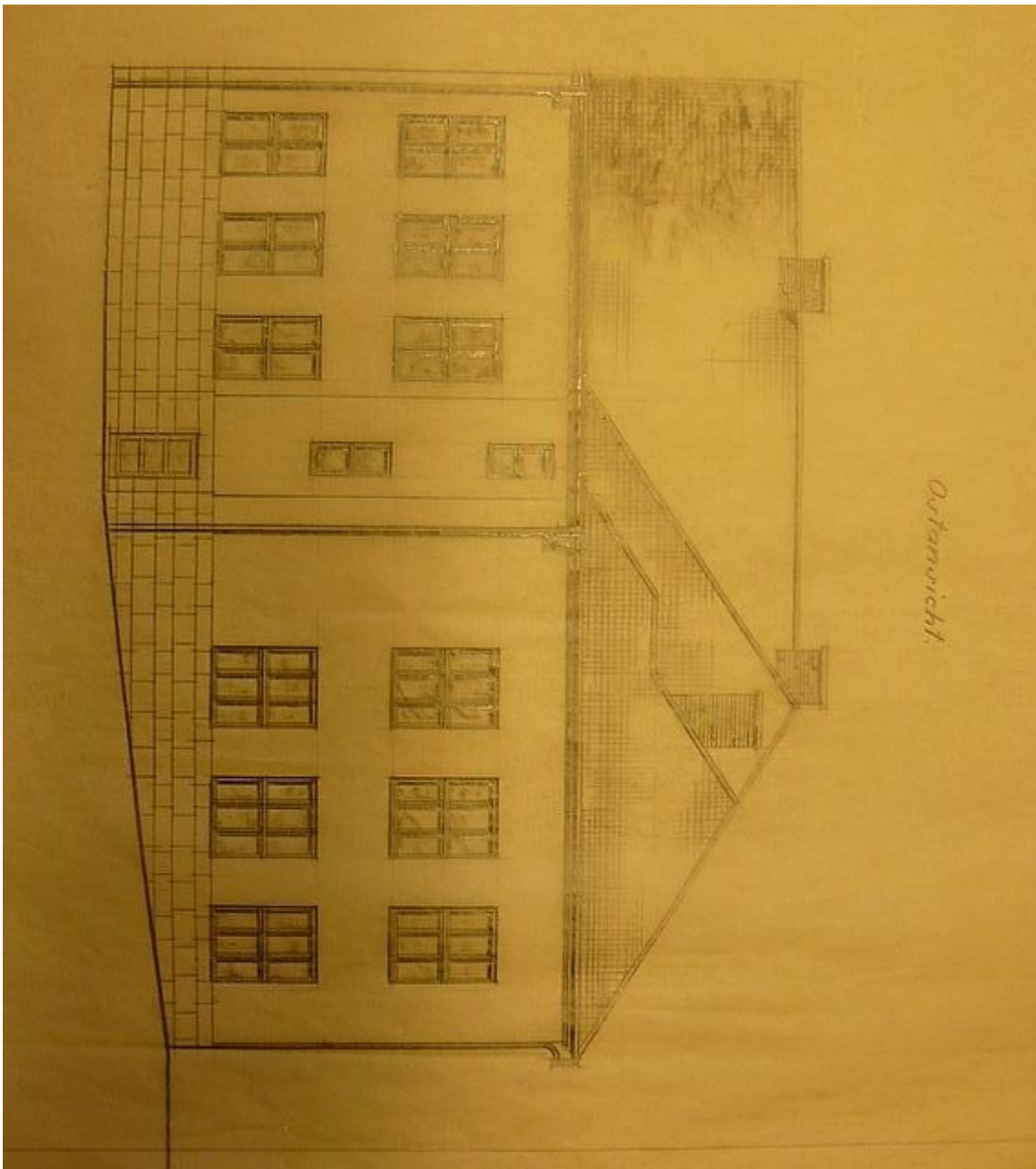
Příloha 3: Situační plán 1944. Zdroj: SOKA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 144



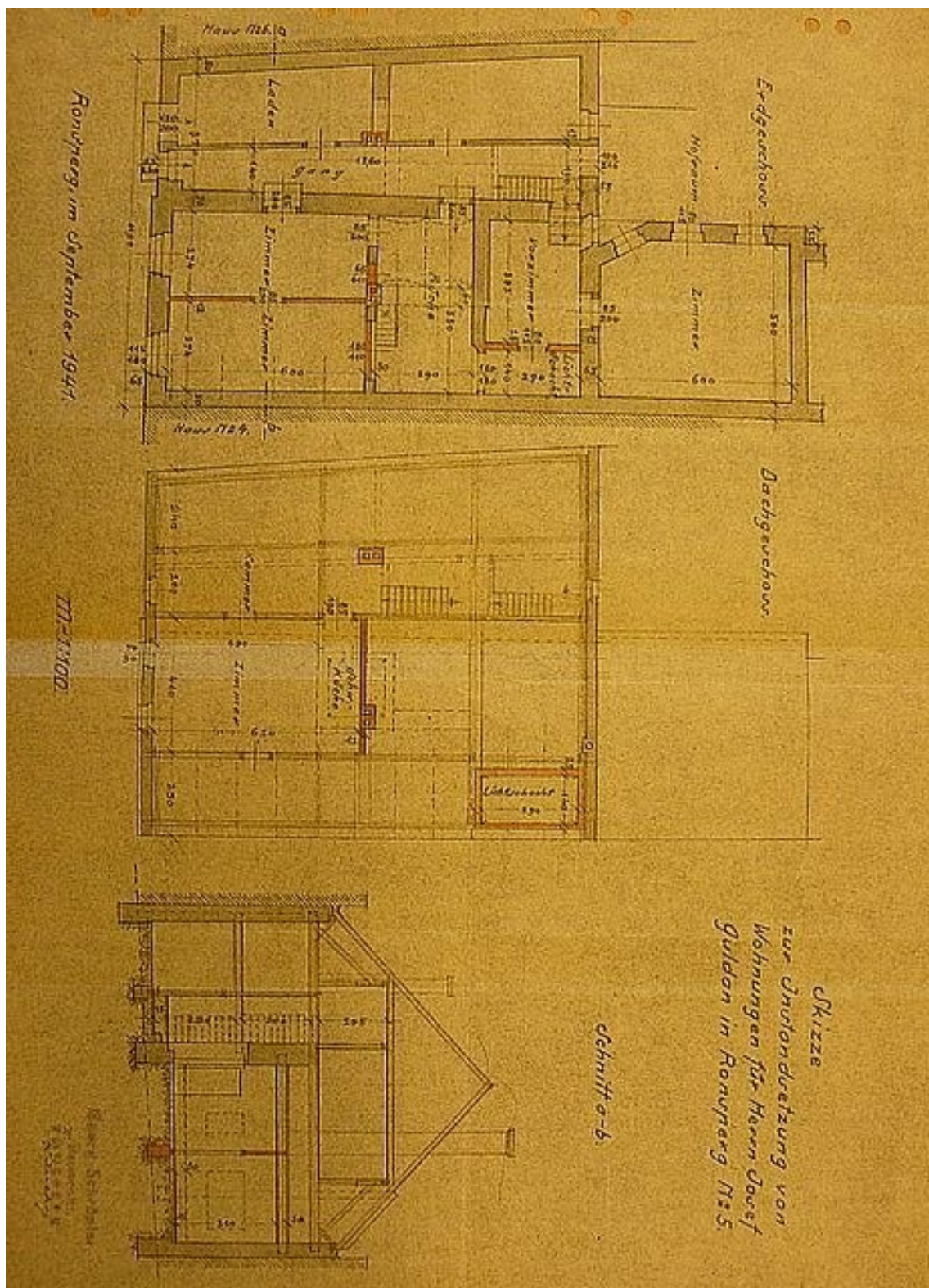
Příloha 4: Situační plán Volksschule 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Po-
běžovice, inv. č. 170



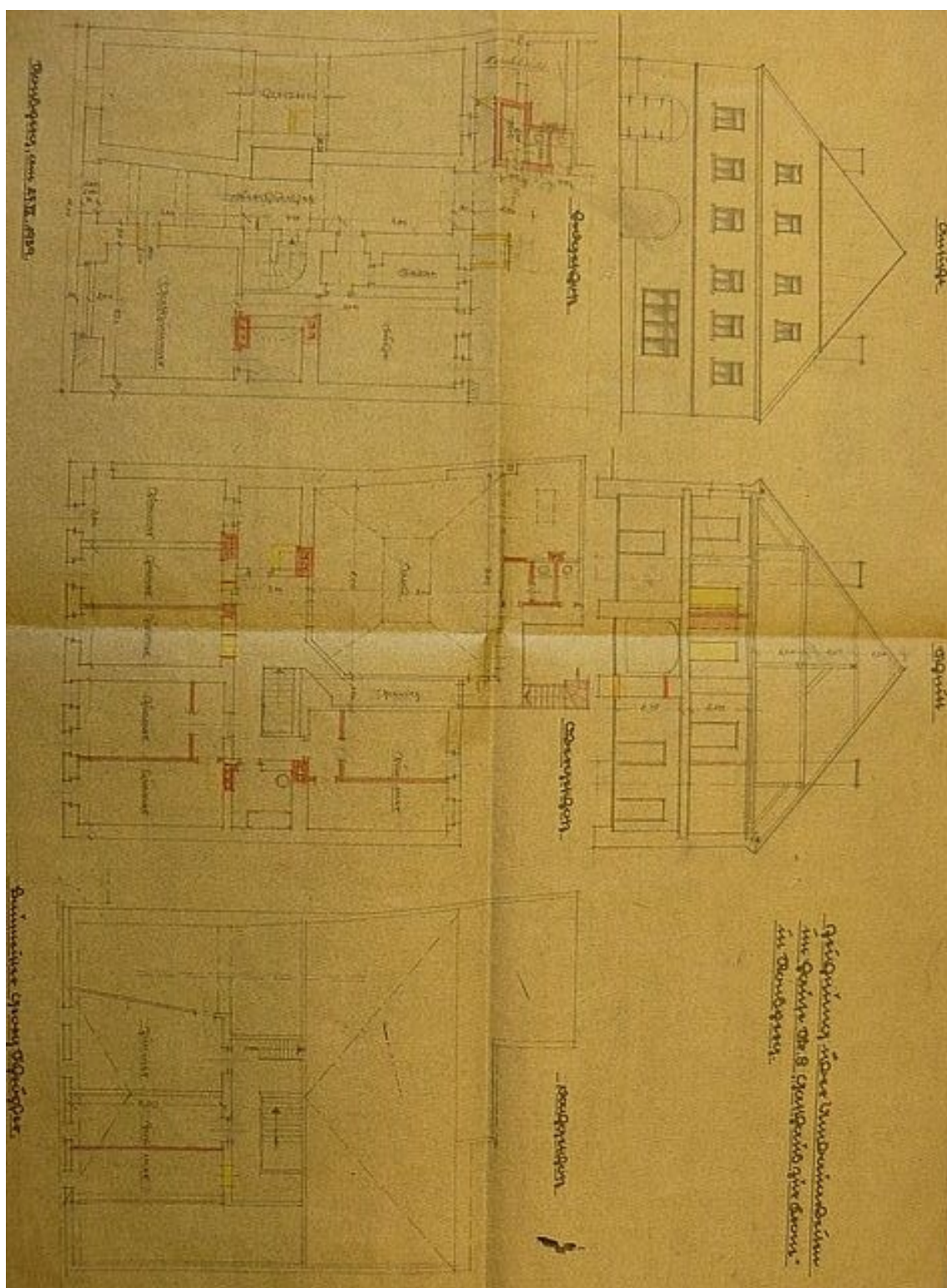
Příloha 5: Plán stavby Volksschulle 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 170



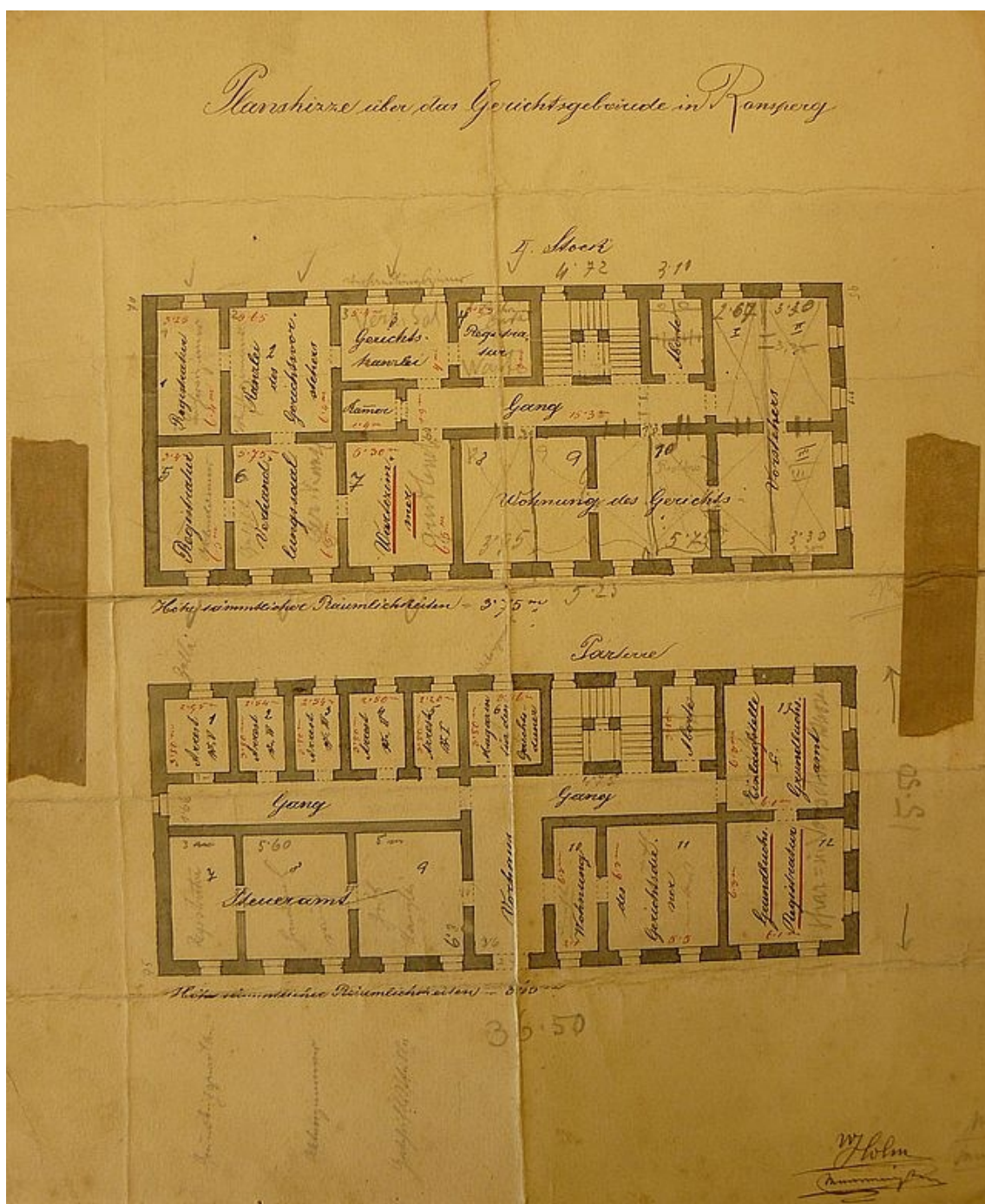
Příloha 6: Plán stavby Volksschulle 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 170



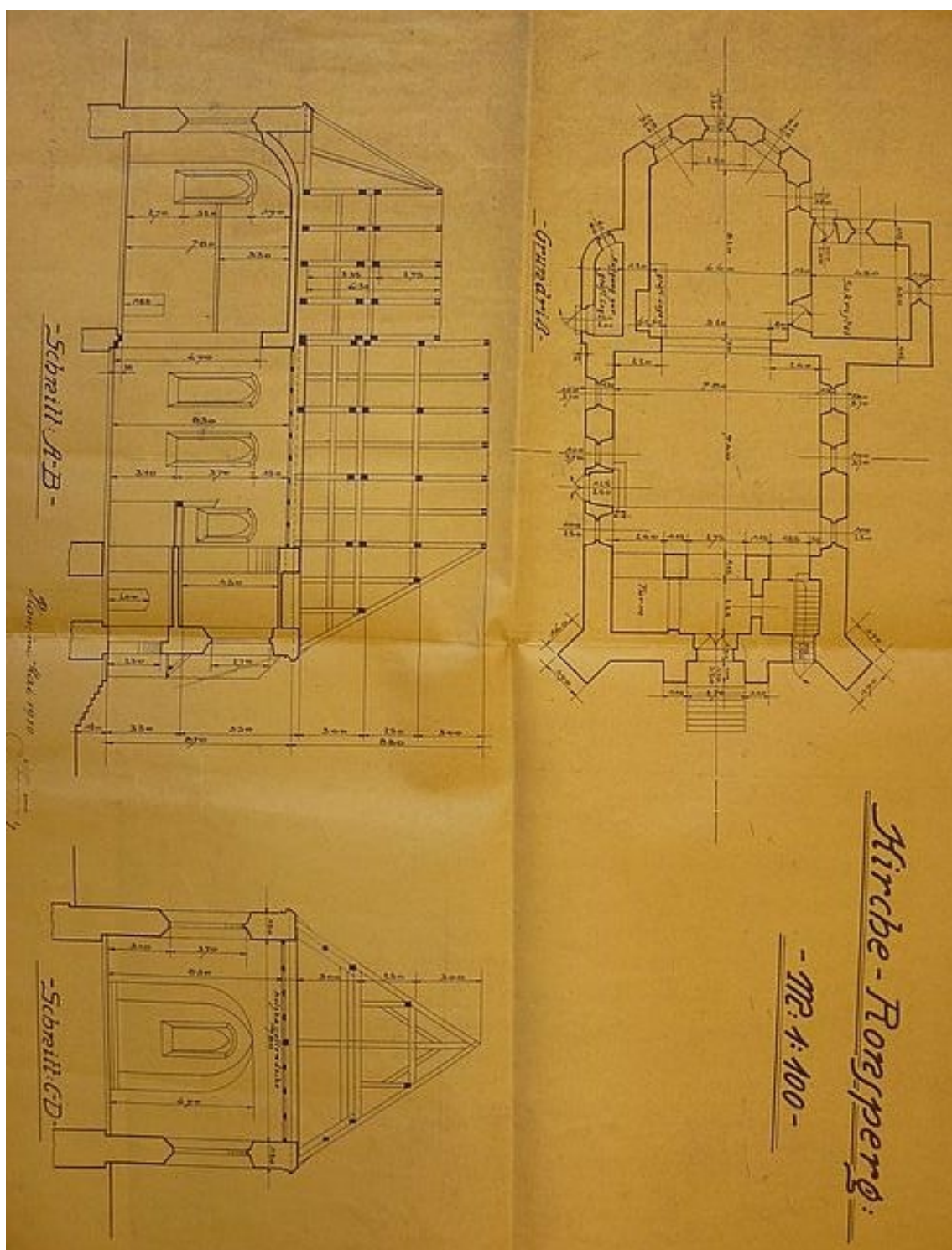
Příloha 7: Plán domu č.p. 5. 1941. Zdroj: SOKA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 162



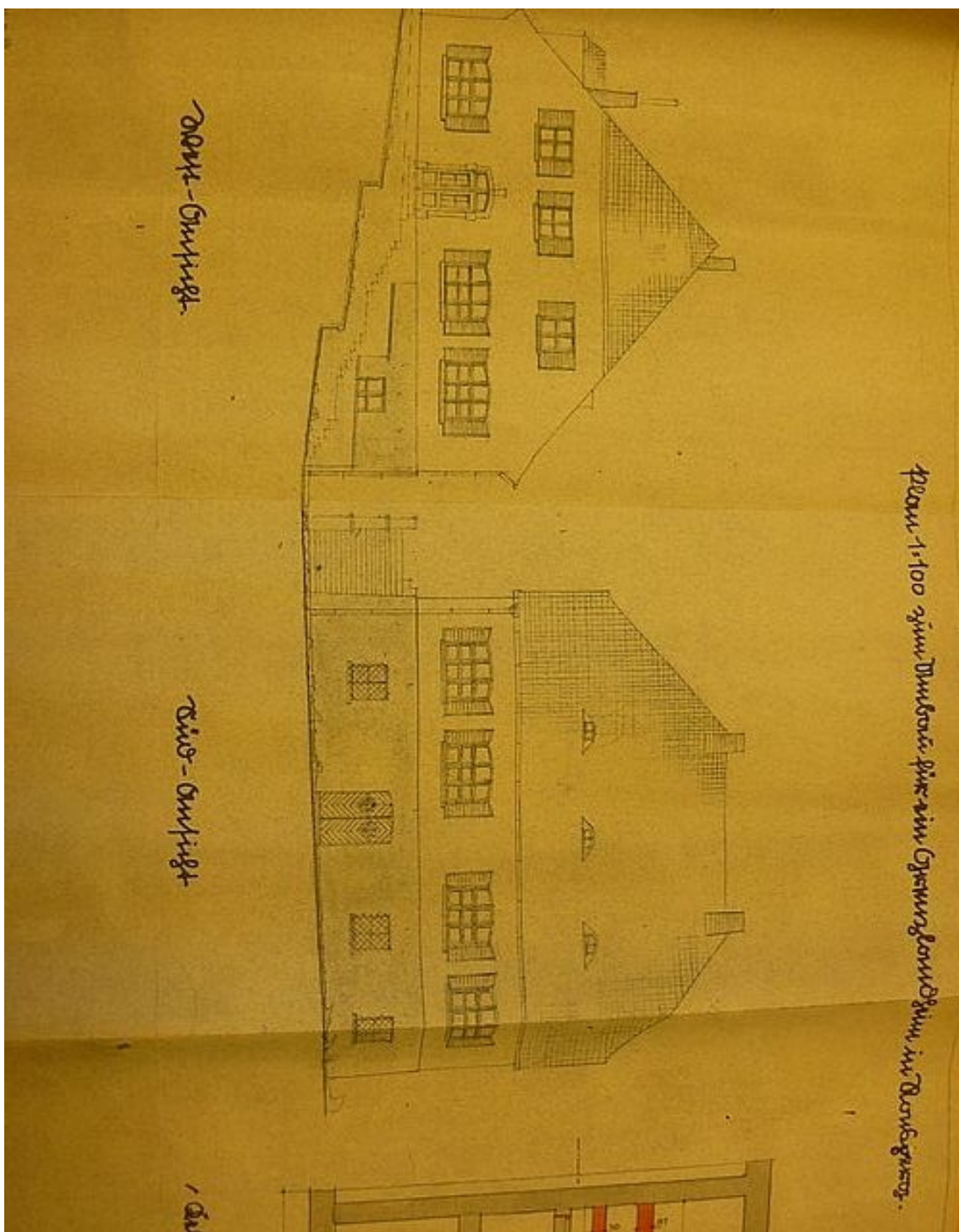
Příloha 8: Plán přestavby domu č.p. 8 "Hostinec u Koruny" 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Pobežovice, inv. č. 154



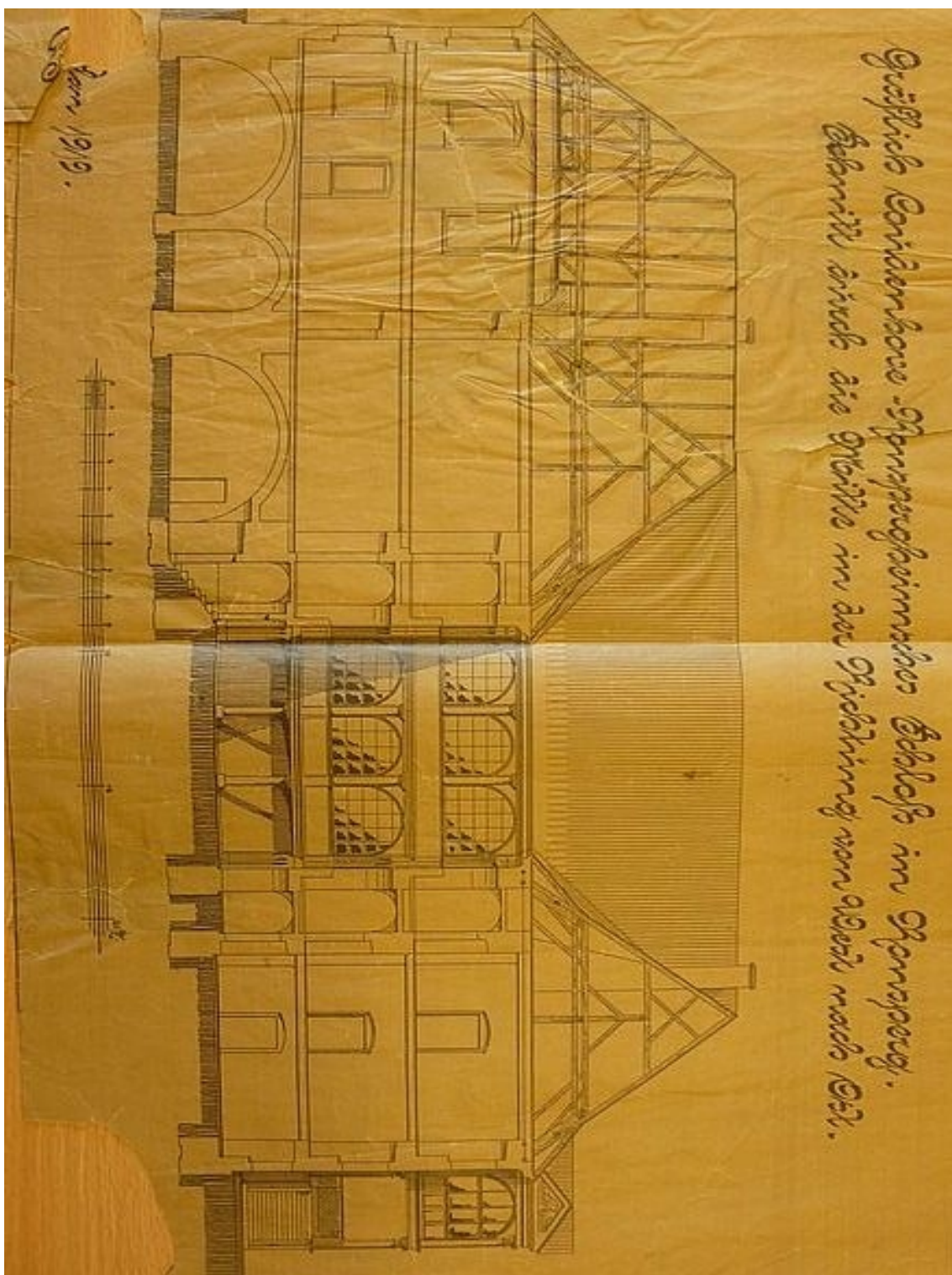
Příloha 9: Plán budovy soudu. 2. polovina 19. století. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 152



Příloha 10: Plán kostela 1920. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 151



Příloha 11: Plán nerealizované přestavby bývalé radnice. 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Pobežovice, inv. č. 115



Příloha 12: Plán zámku. 1919. Zdroj: SOKA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 149

Seznam příloh

Příloha 1: Mapa stabilního katastru. 1838. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 142, katastrální mapa Poběžovice 1838 A1.....	I
Příloha 2: Mapa stabilního katastru. 1838. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 142, katastrální mapa Poběžovice 1838 A2.....	II
Příloha 3: Situační plán 1944. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 144.....	III
Příloha 4: Situační plán Volksschulle 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 170.....	IV
Příloha 5: Plán stavby Volksschulle 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 170.....	V
Příloha 6: Plán stavby Volksschulle 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 170.....	VI
Příloha 7: Plán domu č.p. 5. 1941. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 162.....	VII
Příloha 8: Plán přestavby domu č.p. 8 "Hostinec u Koruny" 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 154.....	VIII
Příloha 9: Plán budovy soudu. 2. polovina 19. století. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 152.....	IX
Příloha 10: Plán kostela 1920. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 151.....	X
Příloha 11: Plán nerealizované přestavby bývalé radnice. 1939. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 115.....	XI
Příloha 12: Plán zámku. 1919. Zdroj: SOkA Horšovský Týn, fond Archiv města Poběžovice, inv. č. 149.....	XII